

SEMJÉN ZSOLT
ZSOLT SEMJÉN

*Földön és égen
On Earth and in Heaven*

SEMJÉN ZSOLT
ZSOLT SEMJÉN

Földön és égen
On Earth and in Heaven

SEMJÉN ZSOLT
ZSOLT SEMJÉN

Földön és égen

On Earth and in Heaven

ANTOLÓGIA KIADÓ
Lakitelek, 2021

A borítón: *Legeza László felvétele,
Málta 1565-ös török ostroma és felszabadítása*

Szerkesztette: Szényei András Gábor

Fordította: Michael Mansell

Fedélterv: Illés Zoltán

© Semjén Zsolt • Zsolt Semjén, 2021

ISBN 978-615-5862-69-4

Készítette: ANTOLÓGIA Kiadó és Nyomda Kft.

Tel.: + 36 (76) 549 045

e-mail: antologia@nepfolakitelek.hu

Nyomdai előkészítés: Kvaszta József, Kecskemét

Tel.: +36 (20) 991 42 86

e-mail: didotstudio@kvaszta.hu

TARTALOM

<i>Földön és égen</i>	7
<i>On Earth and in Heaven</i>	105

SEMJÉN ZSOLT

Földön és égen¹

---

1 A kötetet szerkesztője a *summa et essentia* jegyében, breviáriumszerűen állította össze, mindazonáltal hasznos az eredeti szövegkörnyezetben is elolvasni az egyes részeket (pl. 96), melyet megkönnyít a kötet végén található jegyzet, név- és tárgymutató.

TARTALOM

AJÁNLÁS	11
KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA	17
MAGYARSÁG	53
EGYHÁZ	63
JEGYZET	81
NÉVMUTATÓ	87
TÁRGYMUTATÓ	93
CURRICULUM VITAE	99

Fr. Barsi Balázs OFM

AJÁNLÁS

Számomra ennek a remek szellemi sűrítménynek a középpontja egy mellékesnek tűnő szóváltásból lett nyilvánvaló. Középpont alatt azt értem, ahol megragadva ennek az írásnak a lényegi üzenetét – megérthető a keresztény politikus prófétai küldetése.

Tessék figyelmesen elolvasni a 6. pontot. Az egész írásban sehol nem említetik ma élő ember neve csak itt.

A szerző megtisztelő módon filozófusnak nevezi azt, aki őt azért támadta meg, mert a parlamentben kiejtette ezt a szót, hogy „bűn”. A filozófus szerint ez keresztény fogalom; a templomban használható, de nem a parlamentben.

Nem hallott Hitlerről, Sztálinról? Valóban csak a templomban lehetne bűnnek nevezni azt, amit ők tettek?

Az más kérdés, hogy a filozófus mivel gondolkodik, tudja, hogy a bűn Istennel van kapcsolatban. Isten ugyanis az egész erkölcsi rend végső forrása. Ám Isten jelen van „földön és égen”, nemcsak a templomban. Ha egy Isten-semleges parlamentet akarunk, olyat, ahol a bűn szót ki sem szabad ejteni, akkor ezzel együtt egy Isten-semleges közéletet is akarunk. Ha ez azt jelenti, hogy a parlamentet ne uralja egyetlen vallás sem, abból nem következik, hogy az Isten-semleges vallás viszont uralhatja.

Az Isten-semlegesség igenis vallás, és egyedül ez a vallás akarja befogni ma a keresztény ember száját, hogy ki ne mondja azt a szót, ami az ember tragédiáját jelenti: a bűnt.

Miért csap át az Isten-semleges vallás a relativizmus diktatúrájába? Mert nem hisz a megváltásban, nem ismeri Isten szeretetét és ebből a szeretetből fakadó irgalmasságot, amelyet minden vallás megsejtett, ám csak Jézus Krisztusban lett egészen nyilvánvaló. Ez a filozófusnő nem figyel oda a bűn szóval összefüggő másik szóra: a bocsánatra. Természetesen ehhez egy harmadik fogalom is társul: a megtérés; a bűn elítélése, megbocsátása Isten által és odafordulás a másik emberhez.

Hogy miért Jézus Krisztusban lett nyilvánvalóvá, hogy Isten maga a szeretet és irgalom, azt ezen írás 96. pontjában ragadhatjuk meg, ahol a szerző Szent Ágoston nyomán Isten szentháromságos misztériumát szemléli.

Egy egyszemélyű Isten hogy tudna szeretni? Nem lenne az szeretet, ha „kifelé”, a teremtett ember felé szeretetet mutatna, de benső isteni életében nem ismerné a szeretetet. Fontoljuk meg: nemcsak azt írja Szent János „a szeretet Istentől való” (1 Jn 4,7) hanem azt is: „szeretet az Isten” (1 Jn 4,16).

A Szentírás egyik központi fogalma az emberi személy. Ez a fogalom a krisztológiai viták szinte „mellékterméke”. Enélkül Európa nincs! Az úgynevezett fölvilágosodás sincs!

Ha Isten az ő képére teremtette az embert, vagyis személynek, akkor ez azt jelenti, hogy Ő is személy, valaki és nem valami. „Én” pedig nincs „te”

nélkül. Az egész emberi élet a Szentháromság kinyilatkoztatásában teljesül be. Ám ezt a kinyilatkoztatást, el lehet fogadni és akkor minden tudtul adatik nekünk, vagy el lehet vetni. Azt azonban nem lehet állítani, hogy nem az ember legmélyebb és egyetlen kérdésére, szenvedésére, a szeretetvágyra válaszol.

Ha valakiben (éppen keresztény emberben) felmerülne az a kétely, hogy itt ez a politikus filozófál és teologizál, akkor újra olvassa el ezt az egész írást: melyik politikai rendszer mögött nem volt filozófia? Csak téves, emberellenes filozófia volt a XX. századi nagy politikai rendszerek mozgatója.

A 6. pontban a vádoló filozófusnő maga is egy teljesen téves és mára megbukott filozófia rabja.

Hogy világosan lássuk a filozófusnő felháborodásának okát, a filozófiai hátteret kell keresnünk. Megtaláljuk azt XVI. Benedek „Hit, igazság, tolerancia” c. művében, ahol összefoglalja Jan Assmann művét². Jan Assmann három dolgot állít:

- Mózes vezette be (illetve általa a kinyilatkoztató Isten – mondanánk mi) a vallások világába az „igazság” fogalmát. Az igazság, szerinte, eredetileg nem volt vallási kategória. Ezzel viszont minden más vallás bálványimádásnak lett minősítve.
- Második állítása, hogy az ókori istenek (és vallások) felcserélhetők voltak (átjárhatóság, határnélküliség, keverhetőség), ezért az emberek békében éltek.

---

2 Jan Assmann, „Moses der Agypter”, Benberg 1998, 160–172. oldal

– Harmadik állítása, hogy mivel az igazság kérdése kapcsolatban van a jó kérdésével (ebben igaza van), az igazság fogalmával együtt megjelent a bűn fogalma, ami szerinte az ókori vallásokban addig nem volt jelen. Az ókori pogány ember nagy lelki békében élt.

XVI. Benedek leleplezi ezen állítások hazugságát és ezzel rámutat arra, hogy már a múlt század vége felé (meg előbb is) milyen hatalmas „érzékenyítésbe” kezdtek egyes filozófusok a globalista világnézet érdekében és annak világuralmi megvalósításáért.

Végül Jan Assmann azt javasolja: csináljuk vissza a húsvétot, az egyiptomi kivonulást és akkor megvalósul egy globális szép, új világ. Ezzel szemben a pápa állítja, hogy az igazság fogalmát már a görög filozófusok is bevezették az ember egész életére vonatkozóan, tehát a vallásra vonatkozóan is.

Az sem igaz, hogy a felcserélhető, összekeverhető pogány vallások világában béke volt. Sőt még csak ott volt háború, az istenek háborúja, amelynek az ember tehetetlen áldozata volt.

A legnagyobb hazugság azonban a következő: az ősi vallások nem ismerték a bűn fogalmát. Annyira ismerték, hogy állandóan kiengesztelő áldozatokat mutattak be az isteneknek. Bűn-fogalmuk nem csupán vallási volt, hanem az emberi létezés teljességét átfogó alapfogalom.

Igen hasznos látni a mai globalista filozófusok és filozófusnők tiltakozásának szellemi hátterét és indítékaikat, amikor a keresztények keresztény megnyilatkozásait ki akarják iktatni a politikából.

A Magyar Katolikus Püspöki Kar ezen írás szerzőjét Pro Ecclesia Hungariae kitüntetéssel, Szent II. János Pál pápa pedig a Nagy Szent Gergely Renddel és a Szent Szilveszter Pápa Rend nagykeresztjével jutalmazta. Erre hivatkozva is ajánlom, kérem a papi szemináriumokat, a katolikus egyetemeket és főiskolákat, hogy ez az összefoglaló írás legyen az oktatás szerves része. Ajánlom minden kereszténynek. Ezt áttanulmányozva egy egyetemi szemesztert végez el az ember. Ajánlom a ó. pontban megnevezett filozófusnőnek és minden gondolkodó, de a kereszténységtől idegenkedő honfitársamnak. Nekik is joguk van tudni, hogy a Katolikus Egyház mit tanít. Nem kell kitalálni ezt a tanítást, vagy hiteltelen politikailag korrektül beszélő keresztényektől megtudniuk, hiszen azok nem tisztelik meg az Egyházon kívül állókat az Egyház belső igazságával, hanem hízelegvén nekik egyfajta gyanús keveréket tálalnak föl.

*„Egy kereszténynek így kell élnie:
újra meg újra bele kell vágnia abba,
amire nem képes
– semmibe sem kapaszkodva, csakis
Jézusba.
Az a hit, amely egy békében és
biztonságban
eltöltött életet jelent – paródia.”*

Ruth Burrows OCD

KERESZTÉNYDEMOKRÁCIA

1. Keresztény emberként imádkozzuk a Miatyánk-nak azt a mondatát, hogy Adveniat Regnum Tuum. De mit is jelent az, hogy jöjjön el a Te Országod? Jelenti teológiai értelemben, hogy valósuljon meg Isten egyetemes uralma. Jelenti egzisztenciális értelemben, hogy valósuljon meg a szívünkben Krisztus Királysága. És jelenti politikai értelemben azt is, hogy egyszerűen nem keresztény az a felfogás, amelyik azt mondja, hogy katolikus vagy protestáns vagyok vasárnap a templomban, otthon a családban, azután fütyülök arra, hogy mi történik a világgal, a hazámmal, a városommal. Mert a keresztségben kapott küldetésünk, hogy a világot – legalább a mi kis világunkat – elmozdítsuk az Evangélium irányába.

2. Minden politikai programot és politikai cselekvést a mögötte álló emberkép határoz meg, akkor is, ha ezeket megfogalmazzák és deklarálják, és akkor is, ha nem. Ha az emberről való felfogás egyoldalú, akkor a politikai gyakorlat is torz lesz. Mert az antropológiai tévedések szükségszerűen okozzák a rájuk épülő társadalom embertelenségét.

3. A mi felfogásunk definitíve azért modern, mert éppen az a lényege, hogy tudatosan és állandóan visszalendül az örök értékekhez. Ami pedig az örökkévalóságban gyökeredzik, az bármilyen ősi, mégis mindig fiatal. Olvassunk bele mondjuk a felvilágosodás enciklopédistáinak könyveibe. Olvashatatlan, legfeljebb kortörténeti szempontból lehet érdekes, ma már semmit sem jelentő kacsatok. És ol-

vassunk bele Szent Ágostonba: eleven, friss, itt és most nekünk szól. Ágoston élő, az enciklopédisták poros könyvtárak moly-abrakja. Azért, mert Ágoston az Örökkévalósághoz kötődik, az enciklopédisták pedig egy elmúlt kor időleges ideológiájához. Hát ezért vagyunk modernek mi és avittak ők.

4. Éppen azért tudok megérteni más vallásúakat, mert megvan a saját katolikus identitásom. Aki ebben problémát lát, annak azt is állítania kell, hogy például a férfiak érdekeit csak férfiak képviselhetik – ami nyilvánvaló abszurditás.

5. Keresztény körökben is elterjedt az a felfogás, hogy a politika, a politikusi lét, a politikusi hivatás egy sikamlós, csúszós terület, hogy tisztességes keresztény ember jobb, ha távol tartja magát ettől az egésztől. Ha azonban a tisztességes keresztény emberek távol tartják magukat a politikától, a politikai hivatástól, az egész terület marad a hiénának. Ennek pedig nagyon szomorú következményei vannak az általunk vallott értékek és érdekek, és az egész társadalom szempontjából is.

A keresztény politikának és a keresztény politikusnak két dolgot kell egyszerre megvalósítania: ez a tisztesség és a hatékonyság. A tisztesség azért, mert nem csak magáért felelős, hanem a pártjáért, sőt az evangelizálásért is. (Nem arra gondolok, amikor a sajtó megpróbálja besározni, mert bizonyos értelemben a politikai tisztességnek éppen az a jele, hogy megpróbálnak valakit besározni, mert ha nem próbálják meg, akkor vagy nem kép-

viseli valóban a keresztény értékeket, vagy pedig nem teszi olyan hatékonyan, hogy érdemes legyen beszározni.)

A másik, hogy legyen hatékony. A politika ugyanolyan mesterség, mint az, hogy valaki matematikatanár, zongorista, vagy mérnök. Ha a mesterségbeli tudása nincs meg, ha az Isten adta talentuma nincs meg ehhez a hivatáshoz, akkor nem tudja hatékonyan képviselni ezeket az értékeket, és nem tud megfelelő eredményeket hozni. Jámbor emberekkel tele van például a ferences rendház is. Nem következik ebből az, hogy a drága jó ferences atyák mindegyikének képviselőnek, államtitkárnak, miniszternek kellene lennie. Tehát tisztességesnek, jámbornak kell lenni egyfelől, másfelől pedig hatékonynak, vagyis a politikai mesterséget professzionálisan kell művelni.

6. Keresztény emberként jogom van arra, hogy keresztény értékrendemet megjelentssem a politikai életben. Jellemző és tanulságos, ahogy ezért Heller Ágnes filozófus megtámadott engem. Nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy én a keresztény szavaimat használhatom a templomban, de a parlamentben nem. Például azt a szót, hogy bűn nem ejtethem ki a magyar Országgyűlésben. Először is sajátos, hogy a bűnt apriori, eleve tagadó Heller egyetlen bűnt ismer bűnnek, ha egy keresztény politikus a bűnt bűnnek nevezi. Másodszor, Heller Ágnes felfogása a legenyhébb kifejezéssel is intoleráns, mert kétségbe vonja, hogy keresztény emberként jogom van keresztény értékrendem alapján gondolkodni

a világ dolgairól, és ezen értékek érvényre juttatásáért politizálnom. Én nem vonom kétségbe, hogy Heller Ágnes olyan liberális, vagy marxista terminológiát használ, amilyet akar, de nem hagyhatom, hogy kétségbe vonják azt a jogomat, hogy Szent István országában a keresztény értékrendet képviseljem, és keresztény szavakat használjak.

7. Nemcsak hazánk, hanem az egész civilizációnk egyfajta szellemi-erkölcsi válságban van. Ennek pedig az alapvető oka az, hogy nemcsak arról van szó, hogy az emberek bűnt követnek el. Az igazi probléma az, hogy a bűn bűnvoltát tagadják. Az igazi probléma az, hogy a bűnt erénynek próbálják beállítani, a rosszat jónak, és ezáltal a bűnből való kiszabadulás lehetőségét teszik sok esetben irreálissá.

Mert ha tudom, hogy mi a jó és mi a rossz, mi a bűn és mi az erény, akkor van kapaszkodó, amin keresztül az elesett ember fel tud állni. De ha kétségbe vonják azt, sőt tagadják, hogy létezik olyan, hogy bűn, akkor az elesett ember azzal sincs tisztában, hogy el van esve. És miután kapaszkodó sincs, irreális az, hogy fel tudjon állni. Mert az sincs a fejében, hogy neki fel kellene állni.

8. Politikai, szociológiai és megkockáztatom: morális értelemben is aligha várható el a társadalomtól, hogy olyan törvényeknek engedelmességedjen, amelyek szembeötlően és szemérmetlenül igazságtalanok. Ha pedig meginog a társadalom bizalma, hite a törvények igazságos voltában, akkor azok

ésszerűként való feltételezése és tekintélye is összeroppan. És ekkor a felszínre fröccsen a legfőbb rossz, ami egy társadalmat csak érhet: a törvénytelenység, a káosz, az anarchia. Mert a rendezett társadalom, és ezzel az emberinek nevezhető élet feltétele a törvények tekintélye, a törvények ésszerűsége, tehát a törvények igazságos volta. Ha az állampolgár kénytelen úgy látni, hogy viszonya a törvényekhez alig különbözik az áldozat és az útonálló viszonyától, akkor hogyan várhatnánk reá-lisan, hogy engedelmeskedjék azoknak?

9. A béke az igazságosság gyümölcse – tanítja nekünk a keresztény bölcsélet. Tehát nem pusztán a háború hiánya, hanem az igazságosságnak a gyümölcse. Ezért nem béke az igazságtalanságba való beletörődés. És ezért az igazságtalanságnak való ellentmondás a béke feltétele.

10. Azt állítani, hogy egy politikai párt ne akarja a hatalmat, pont olyan abszurd, mint azt mondani, azért alapítanak horgász egyesületet, hogy ne fogjanak halat. A hatalom nem cél, hanem eszköz, amivel meg lehet valósítani egy pozitív programot. A hatalom önmagában se nem jó, se nem rossz. Amint például a kés jó, ha kenyeret vágok vele a gyerekeknek és rossz, ha hasba szúrom vele a szomszédomat. Ugyanígy, a hatalom akkor rossz, ha eszköz helyett célnak tekintik, mert akkor egyfajta bálvány lesz. Rossz, ha a jóval szemben, rossz célra használják. És jó, ha élnek vele, nem pedig visszaélnak vele, ami azt is jelenti, hogy akinek megadatott, de

nem él a hatalom lehetőségével egy jó cél érdekében, az sem helyes.

11. A keresztény politikai, társadalmi felfogás nem utópisztikus, sőt éppen az a lényege, hogy elutasítja az utópiát! A probléma gyökere Platónnál van, aki minden utópia atyja. Platón azt mondja – némileg leegyszerűsítve –, hogy az állam, a strukturált emberi közösség úgy jött létre, hogy az emberek beláttak egy gondolatmenetet, mely úgy szól, hogy igazságtalanságot elkövetni jó. Nem morális, hanem hedonisztikus értelemben: kellemes dolog, hogy én basáskodom másokon. Igazságtalanságot elszenvedni rossz, nyilvánvalóan kellemetlen dolog, hogyha felettem basáskodnak. Az emberek belátták, hogy miután nagyobb rossz igazságtalanságot elszenvedni, mint amilyen jó igazságtalanságot elkövetni, ezért létrehozták az államot, hogy megakadályozza az igazságtalanság elkövetetőségét. Platón tehát kitalált egy mítoszt, és azt mondja, hogy úgy jött létre a strukturált emberi közösség, hogy az emberek leültek, logikai alapon beláttak valamit, és megkonstruálták az államot. Tehát az emberi társadalom kitalált, következésképpen újra és újra kitalálható. Ezzel szemben Arisztotelész azt mondja, hogy ez egy mítosz, mert soha nem volt valamilyen közösségi struktúra nélküli ember, mert antropológiai természetében adva van, hogy társadalmi struktúrában képes létezni.

A Platón által kitalált utópisztikus felfogás és az arisztotelészi, a természet rendjére épülő gondolkodás párhuzamosan halad a történelemben.

E tekintetben Szent Tamás Arisztotelészre épített gondolkodásával tette filozófiailag is nyilvánvalóvá a kereszténység természetjogi elkötelezettségét. A szocialisztikus felfogás a pesszimista utópia-hagyományra építve azt mondja, hogy az ember egy eredendően rossz állat, amiből a szocialista államnak kell kiidomítania a szocialista embertípust. A liberális optimista utópia, ami Rousseau-tól ered, azt mondja, hogy az ember eredendően jó, csak a társadalom rontja meg. Tehát ha megszüntetjük az iskolát, a nevelést, a családot stb., akkor mindenki szép, okos és jó lesz, mert eredendően jó.

A kereszténység immunis az utópiával szemben. Mégpedig azért, mert két dolgról tudunk eredendően a kinyilatkoztatásból, és az ember antropológiájából is. Az egyik, hogy Isten képmására teremtettünk. Ezért bármilyen rosszak és igazságtalanok a társadalmi struktúrák, mindig meglesz a jóra való irányultság. A marxista utópia azért nem válhat be és azért emberellenes, mert nem képes felismerni, hogy az emberben mindig megvan a jó. A liberálisok optimista utópiájával pedig az a probléma, hogy nem tud az eredeti bűnről, amiről pedig a keresztény kinyilatkoztatás szól, s amire tanúbizonyság az egész emberi történelem. És miután az ember természete megromlott, hajlamossá vált a rosszra. Ezért utópia azt gondolni, hogy az ember önmagától szép, okos és jó lesz. Ezért szükséges a nevelés. Ezért kellene az iskolák, a jó társadalmi struktúrák. A keresztény realizmus tud az ember Isten-képmásiaságáról, tudja, hogy az ember jó, de tud az eredeti bűnről is, hogy az ember hajlamossá

vált a rosszra. Ez a kiegyensúlyozott gondolkodás a keresztény filozófia jellemzője, amin az egyház társadalmi tanítása nyugszik. Ez a filozófia teszi lehetővé a teljes ember kibontakozását, beleértve annak – éppen a lényegét adó – transzcendentális nyitottságát.

12. A keresztény tanítás adva van az egyház társadalmi tanításában, ami katolikus részről a pápai szociális enciklikák, protestáns részről a társadalometika. Ez természetesen nem azonos egyetlen egy politikai pártnak sem a politikai programjával. Pontosán meghúzható azonban az a kör, amelyen belül a világban élő keresztények kereshetik a társadalom kihívásaira adandó választ: ez a kör pedig az egyház társadalmi tanítása. Vannak olyan alapvető tételek, amelyeket ha egy párt, vagy egy politikus nem vállal, akkor nem nevezheti magát keresztény politikusnak. Az egyház társadalmi tanítása és a pártpolitikai programok nem azonosak, de nem is függetlenek egymástól, mert a keresztény politika attól keresztény politika, hogy elfogadja mérceként az egyház társadalmi tanítását.

Nézzünk egy példát, ahol megragadhatjuk, mi a különbség a keresztény felfogás, illetve a szocialisztikus, és a liberális felfogás között. Keresztény alapon azt mondhatjuk, hogy neked, liberális barátom, igazad van akkor, amikor az emberi személy méltóságát hangsúlyozod. Bár mi többet állítunk, mint a legliberálisabb liberális, mert mi azt mondjuk, hogy az emberi jogok, az ember méltósága nem abból ered, hogy egy parlamenti határozat, vagy az ENSZ

közgyűlése ezt megállapította, hanem abból, hogy a teremtő Isten képmására vagyunk alkotva. Ezért mindenki, legyen szegény vagy gazdag, fiatal vagy öreg, egészséges vagy beteg, azért végtelen érték, mert Isten képmása. Az emberi jogokat nem az országgyűlés adja és nem is a különböző nemzetközi szervezetek, hanem azok a teremtés rendje által eleve adottak, amit a parlament vagy egy emberi jogi nyilatkozat felismer és elismer. A keresztény felfogás ugyanakkor mindig kritikát fogalmaz meg a liberálisokkal szemben, mert ők a személy méltóságát úgy értelmezik, hogy elszakítják a közösségtől, ezáltal individualizmussá deformálják, ami a teljes emberi személyiség megcsonkítását jelenti, mert elszakítják a közösségi vonatkozástól. Ezért a liberálisok individualitás fogalmával szemben a kereszténység a személyiség fogalmát állítja, amely mindig utal az emberi személy közösségi aspektusára.

A másik oldalon hasonló egyoldalú túlzással találkozunk. A szocialisztikus felfogásról – és itt szeretném hangsúlyozni, hogy most a klasszikus szocialistákra gondolok, Marxra és a klasszikus baloldalra – azt mondhatjuk, hogy neked szocialista barátom igazad van akkor, amikor az ember közösségi természetét hangsúlyozod. Sőt, mi többet állítunk, mint a szocialisták, mert mérhetetlenül nagyobb szolidaritás a másik emberben Krisztust látni, mint azt gondolni, hogy majd az állami szociális ellátó rendszerek oldják meg az emberi egzisztencia problémáit. A keresztény felfogás egyúttal kritikát is gyakorol a szocializmus irányába, mert – legalábbis a klasszikus szocialisták – annyira túlhangsúlyoz-

zák az ember közösségi voltát, hogy az egyes ember már nem lesz más, mint egy jelentéktelen csavar a gépezetben. A személy elveszíti jelentőségét. Gondoljunk a marxizmus osztályfelfogására, ahol az egyes ember önmagában nem is jelenik meg, csak mint az osztálynak a tagja. Ugyanennek a nemzetiszocialista kiadása, ahol a fajban feloldódik, elveszik az egyén. Ezért a keresztény felfogás mindig kritikát gyakorol a szocialisztikus felfogással szemben, mert kollektívizmusba csúszik, és elveszíti az egyes ember, a személy jelentőségét.

Filozófiatörténetileg mindig is az volt a probléma, hogy a liberális individualizmus és a szocialista kollektívizmus nyilvánvalóan a teljes emberi személy megcsonkítása, egyoldalúság. A kérdés az: a személyiség és a közösség elve hogyan hozható egységbe? Erre a keresztény társadalmi tanításban Aquinói Szent Tamás adta meg a megoldást a szubsidiaritás, a kölcsönös kiegészítés fogalmával, amikor azt mondta, hogy a természet rendjéből eredően, amit egy kisebb közösség megtehet, azt egy nagyobb nem veheti el. Ott kell megoldani a problémákat, ahol azok a természet rendje szerint vannak, de ha nem tudja megoldani, akkor viszont ki kell segíteni, mégpedig olyan módon, hogy a későbbiekben képes legyen önmagán segíteni. Ez a gondolat elutasítja azt a liberális felfogást, ami azt mondja, hogy mindenki oldja meg a saját problémáját, aki pedig nem tudja, az magára vessen. Ugyanakkor elutasítja azt a szocialisztikus felfogást is, ami infantilis módon úgy akarja berendezni az ember életét, hogy majd állami segélyekből elvegetál. Ezért te-

hát a perszonalitás, a szolidaritás és a szubszidiaritás az a hármass társadalmi tanítása az egyháznak, amin belül lehetséges a keresztény politika. Aki ezt a hármat nem vallja, filozófiai értelemben az nem lehet keresztény politikus.

13. Amikor Jézus azt mondja, hogy egy vessző sem vész el a törvényből, akkor a politológiai logikából következően, azt mondhatják rá, hogy jobboldali fundamentalista, amikor saját magát azonosítja a szegényekkel, akkor azt mondhatják rá, hogy baloldali forradalmár.

Nem arról van szó, hogy a kereszténydemokrácia a jobboldal és a baloldal között helyezkedik el, hanem az a történelemfilozófiai és politikaelméleti megközelítés a helytálló, hogy a keresztény tanításban őseredeti egységben vannak a ma jobboldalinak, illetve baloldalinak minősített tradicionális és szociális alapértékek. A szabadság, egyenlőség, testvériség keresztény ihlettségű hármass egységét a felvilágosodás szekularizálta, majd a francia forradalmat követően egyoldalú túlzásokkal szétszakították. A szabadság individualista liberalizmussá torzult, az egyenlőség kollektivistá szocializmussá deformálódott, a testvériséget pedig egyaránt elfelejtették. Egyedül a kereszténydemokrácia őrizte meg az eredeti, keresztény fundamentumon nyugvó hármass egységet.

14. A fogalmak, amelyekből a liberalizmus és a szocializmus alapértékei lettek – a francia forradalom szabadság, egyenlőség, testvériség követelése

– gyökerükben és lényegükben keresztény fogalmak. Az más kérdés, hogy szekularizálták és utána egyoldalú túlzásokba vitték, de azért ezek alapvetően keresztény értékek, keresztény gyökerekből valók, ezért nekünk, kereszténydemokratáknak ezeket a gondolatokat értékként kell elfogadnunk, és – a helyükre téve azokat, a teljes emberkép összefüggéseibe visszaállítva – saját értékünként kell felmutatnunk.

Ebből ered, hogy a kereszténydemokrata-keresztényszociális felfogás – az egyik oldalon a liberális értékekkel, a másik oldalon a szociáldemokrata értékekkel való kapcsolódás alapján – olyan sajátos lehetőséget biztosít a kereszténydemokráciának, hogy mind a két irányba képes bizonyos kapcsolódásokra. Ezért megkockáztatom azt a megjegyzést, hogy a kereszténydemokrácia képes egy bizonyos, talán úgy fogalmaznék, hogy helyváltoztatás nélküli mozgásra aszerint, hogy a hangsúlyt a liberális értékekkel való kapcsolódásra, vagy a szociáldemokrata értékekkel való kapcsolódásra helyezi-e, anélkül, hogy bármelyiket is fel kellene adnia, és hogy belső ellentmondásba kerülne önmagával. (Miközben ez a belső ellentmondás nyilvánvalóan megvan a liberalizmus és a szocializmus kapcsolódásánál. A liberálisok minél korlátlanabb szabadságot akarnak, a szocialisták pedig kikényszeríteni az egyenlőséget. De ha szabadság van – mivel az emberek nem egyenlők –, akkor oda lesz az egyenlőség. Ha pedig kikényszerítik az egyenlőséget, akkor szükségszerűen korlátozzák a szabadságot.)

15. A kommunizmus mint ateista vallás története szerintem Izajás próféta értelmezésével kezdődött, az Ebed Jahve-dalokkal, amelyek az Úr szenvedő, de szenvedése által az emberiséget fölemelő Szolgájáról szólnak. Ezt a kereszténység Krisztusra értelmezi, a zsidóság pedig Izraelre. Marx ezt egyszerűen szekularizálta, és a proletariátusra vonatkoztatta. A Mennyországból, a Mennyei Jeruzsálemből így lett kommunizmus. Az Istennek, mint Abszolútumnak a jegyeit – mint például az örökkévalóság stb. – az anyagra ruházták. De ikonográfiailag is tetten érhető ez, Marx–Engels–Lenin megfelel a Szentháromságnak – az egy eszme három személyben áll fenn –, Marx Tőkéje és a Kommunista kiáltvány az Evangéliumoknak, a munkásmozgalom mártírjai az ókeresztény vértanúknak, a kommunista indulók a pravoszláv egyházi énekeknek, a május 1-jei felvonulás a húsvéti körmenetnek. Lenint miért tömték ki? Azért, mert ezzel az új „ereklyével” akarták mintegy pótolni az orosz néptől 1917 után elvett, és nyilvánosan meggyalázott szentek ereklyéit.

16. Lukács György eleve adottnak tartotta – amit persze nem mondott ki –, hogy ő és a hasonszőrűek eleve a hatalomra rendeltettek. Még azt is megengedem, hogy tényleg azt hitték, hogy ők kiválasztottak arra, hogy az emberiséget boldogítsák, még akkor is, ha abba az emberek történetesen belepusztulnak. Tehát Lukács György mutatója az volt, hogy valamilyen ideológiát csináljon arra, hogy miért is ők a hatalomra rendeltettek? A kiinduló pont Marxtól

jött, hogy minden tudat hamis tudat, kivéve a proletár tudat, ami nem hamis tudat. Igen ám, de ezt a proletárok nem tudták, és ráadásul, akik erre a megállapításra jutottak, azok feltűnően nem voltak proletárok. A lukácsi válasz erre az ellentmondásra az volt, hogy aki erre azt mondja, hogy az egész úgy hülyeség, ahogy van, és még a saját rendszerében is önellentmondásos, az pusztán azt bizonyítja ezzel, hogy hamis tudata van, tehát eleve nem lehet igaza, és ha továbbra is ugrál, akkor Lukács elvtárs esetleg saját kezűleg lövi agyon. A lényeg az, hogy van egy eleve hatalomra rendelt élcsapat, akinek nincs hamis tudata, tehát igaza van; vannak proletárok, akiknek elvileg nincs hamis tudatuk, csak ezt nem tudják, de itt az élcsapat, aki tudja, és ezért a proletárt, akár akarja, akár nem, boldogítani fogja; és vannak, akik ezt ellenzik, amiből is láthatóan hamis tudatuk van, tehát nincs igazuk.

17. A közgazdaságtan kiinduló pontja az a feltetelezés, hogy az emberek „racionálisan viselkednek”, amin haszonelvűséget ért. Ez abszolutizálva már antropológiai tévedés. Ugyanis miért racionálisabb, vagy ha tetszik „haszonmaximalizálóbb” egy bankár, mint egy karmelita szerzetes? Végül is van-e hosszabb távú és nyereségesebb befektetés, mint az örökkévalóság? Vagy miért racionálisabb és hasznosabb a pénzemet részvénybe fektetni, mint pl. a családomba azzal, hogy elmegyünk a gyerekekkel nyaralni? A gyerek taníttatásába, összetartó élményekbe vagy a szellemi-lelki javakba fektetett pénz, munka, idő miért lenne kevésbé racioná-

lis vagy hasznos? Csak más koordinátarendszerben mérhető az értéke. Ebben az összefüggésben hangsúlyoztam az antropológiai fordulat fontosságát. A gazdaságnak is millió olyan nem gazdasági természetű előfeltétele és vetülete van, ami szoros értelemben nem gazdasági természetű. Például az erkölcs.

18. Látnivaló egy ördögi kör. A vadkapitalizmus leplezhetetlenné vált alkalmatlansága és embertelensége tette annak idején a realitás illúziójává a marxizmus utópiáját; most úgy tűnik, mintha a marxizmus történelmileg is bebizonyosodott alkalmatlansága és embertelensége tenné ugyanezt a vadkapitalizmussal. Megszenvetjük a létező szocializmust, aminek terheit ma is nyögjük, mert az akkori hatalom nem akarta meghallani a tévedéseit kimutató kritikát, és az ember természetének megfelelő, a teljes személy kibontakozását lehetővé tévő társadalmi tanítást. Most – a vadkapitalizmus bővületében – úgy tűnik, nem akarja meghallani ennek kritikáját. Őrületség lenne újra belezuhannunk abba, amiről belátható volt, hogy alkalmatlan, hogy embertelen, és amiről – az enciklikákkal egybehangozóan – a történelem is kimondta az ítéletet.

19. A mostani válság a neoliberais gazdaságpolitika válsága, történelmi csődjének előjele. A „láthatatlan kéz” mítoszának csődje, annak az ideológiának a csődje, amely azt hirdette, hogy a gazdaságban, a pénzügyekben nem szükséges az állami szerepvállalás, majd a gazdaság, majd a

piac szabályozza önmagát. Ennek a liberális politikának a nevében rombolták az államot, és most azt várják, hogy az állam mentse meg a helyzetet. II. János Pál pápa a marxizmus bukása után prófétai módon arra figyelmeztette a világot, hogy a létező szocializmus történelmi csődje nem jelentheti a neo-liberális vadkapitalizmus megdicsőülését.

20. Az életnek vannak területei, ahol piaci viszonyoknak kell lenni, ilyen a gazdaság, és vannak olyan területei, ahol alapvetően nem piaci viszonyoknak kell uralkodni, hanem szolidaritásnak és állami felelősségvállalásnak. Ilyen az egészségügy, az oktatás és a kultúra.

21. Ezt az országot kétszer rabolták ki, nagyjából ugyanaz a kör, érdekcsoport, hálózat, nevezük bárhogya. A második világháború után valami olyasmit mondtak, hogy a magántulajdon rossz, az állami tulajdon jó, és az államosítás jelszavával elvették az emberektől a földjüket, az üzletüket, a házat, kinek miye volt. A rendszerváltozás alatt és után pedig azt mondták, hogy az állami tulajdon rossz, a magántulajdon jó, és elkótyavetyélték a megmaradt állami vagyont.

22. Ellene kell mondanunk a privatizáció – valójában a nemzeti tulajdon kifosztása – igazságtalanságának, mert ellentétes a nemzet életérdekeivel, amikor a magántulajdon elszakad a közjótól, amikor nem fejlesztést jelent, hanem a magyar konkurencia megfojtását és a magyar piac monopolizálá-

sát idegenek által, amikor nem szolgáltatásbővülést jelent, hanem azt, hogy a szolgáltatáson túl az embereknek ki kell fizetniük a befektetők extraprofitját is. Az állami tulajdon nem lehet szabad préda – és fel kell hívnunk a figyelmet arra is, valójában nem „tehermentes”. Mégpedig azért nem, mert ebben testesül meg nemzedékek ki nem fizetett munkájának értéke. Gondoljunk arra, hogy a szocializmus idején a dolgozók munkabérének jelentős részét visszatartotta, nem fizette ki az állam azzal, hogy ezért ingyenes egészségügyet, szociális biztonságot, és méltó nyugdíjat biztosít. Mindezt nemcsak törvényben, hanem alkotmányban garantálta. Ezért az államnak nemcsak a külföldi hitelezők felé van eurómilliárdokban kifejezhető adóssága, hanem saját állampolgárai felé is. És a természetjog szerint a megélhetésükért küzdő emberek felé való kötelezettség erősebb, mint a befektetők haszna iránti. Természetesen szem előtt kell tartani, hogy van politikai realitás, és szűk a gazdasági mozgástér – de az erkölcsi rend nem tehető zárójelbe.

23. A múlt századi neoliberais dogma miatt azt erőltetik, hogy a pénzügyi egyensúly áll mindenkifelett! Megjegyzem, ha ez így lenne, akkor Szómália lenne a világ legjobb országa, hiszen nulla kiadás, nulla bevétel – vitathatatlan az egyensúly. Mi azt mondjuk, hogy az államháztartási egyensúly valóban fontos, de nem az egyetlen szempont. Ennek az oltárán nem áldozható fel a gazdasági növekedés, sem a társadalompolitika szempontjai. Ezért is mondom, hogy az államnak rá kell kényszer-

rítene a bankokat és a multikat, hogy ők is vállaljanak arányos részt a terhekből.

24. A keresztény társadalmi tanítás nem a munka és a tőke konfliktusával operál, hanem a munka–tőke konszenzusára épít. A feladat a tőke humanizálása.

25. Az a cél, hogy minél több embernek minél több tulajdona legyen, de olyan formában, hogy a tulajdon ne csak neki legyen jó, hanem másnak is.

26. Ennek az egész balliberális–zöld társulatnak van egy olyan rögeszméje, egy dogmaszerű rögeszméje, hogy a világ fejlődése az úgy néz ki, hogy egyre inkább elvallástalanodik, a nemzetek eltűnnek, a család megszűnik, és ők ezt tekintik fejlődésnek. Ebből kiindulva az ő számukra felfoghatatlan az, hogy egy volt szocialista ország fontosnak tartja a vallást és az egyházakat, a nemzeti létet, fontosnak tartja a családot, mégpedig az egy férfi, egy nő házasságára épülő családot, és ezért ez, amit mi csinálunk, ez az ő szempontjukból, az ő felfogásukból, a szöges ellentéte annak, mint amit ők haladásnak gondolnak. Mi meg azt gondoljuk, hogy amit ők haladásnak gondolnak, az egész egyszerűen deviancia.

27. A kereszténydemokrácia és a zöld pártok két különböző politikai felfogásának van egy közös része, amit környezet/természet-védelemnek nevezünk. De van lényegi különbség is: mi teljességében

valljuk a természet rendjének védelmét, nem csak a natúra, de a kultúra tekintetében: tehát az ember és a társadalom vonatkozásában is.

Ők – illogikus módon – a természetet és annak rendjét csak az ásványok, növények, állatok esetében ismerik el, míg az ember és társadalom esetében ideológiájuk természet-ellenessé válik: egyneműek házassága, abortusz, eutanázia, drogpropaganda.

Mi valljuk, hogy a természet rendje a teremtés rendjét tükrözi – mégpedig teljességében: tehát nem csak az embert körülvevő világ, hanem az ember és a társadalom rendjének tekintetében is –, ezért politikai hitvallásunk, hogy a természetvédelem teremtésvédelem!

28. Heideggertől származik az a gondolat, hogy egyetlen szaktudomány sem képes arra, hogy meghatározza önmagát, módszertanát, és illetékességének határait. Tehát az, hogy mi a matematika, ez nem matematikai kérdés, hogy mi a kémia metodológiája, ez nem kémiai kérdés, és hogy meddig tart a biológia illetékességének területe, ez már nem biológiai kérdés. Ezek teológiai, filozófiai, erkölcsi kérdések. Ugyanez igaz a társadalomtudományok esetében is. Tehát az egyháznak van egy sajátos prófétai szerepe és tanító feladata ebben a tekintetben is, és hogy ha mondjuk a klónozásra, génmanipulációkra, ilyesmikre gondolunk, akkor láthatjuk, hogy az emberiség katasztrófáját jelenti, ha a részterületek jogos autonómiájának félreértéséből kifolyólag negligálni akarják az egyháznak ezt a sajátos küldetését. Abból, hogy technikailag

meg tud csinálni valamit az adott rész tudomány, egyáltalán nem következik, hogy azt meg is szabad tennie! Természetesen a természettudományoknak, a társadalomtudományoknak, a politikának megvan a maga jogos autonómiája, de ez az autonómia soha nem lehet az erkölcstől való autonómia.

29. Ez a mi álláspontunk, a kereszténydemokratáké: hogy az írott alkotmány, a pozitív jog felett létezik a természetjog, és mivel a természet rendje a teremtés rendjét tükrözi, ezért ebben az összefüggésben ez a végső valóság. Végső kérdésekben a parlament nem játszhat Istent. Ebből vezethető le például a magzatvédelemről vallott álláspontunk is. Miután az emberi élet szempontjából nincs se logikai, se filozófiai, se természettudományos különbség aközött, hogy a magzat egy, négy vagy nyolc hónapos, hogy a hasfalon belül vagy kívül van, ha a magzat pusztán a kora alapján halálra ítéltető – mert a parlament így döntött –, akkor logikailag ezen az alapon bármely emberi élet elpusztítható kora vagy egészségi állapota alapján.

30. Van olyan idő, amikor a fregolin száradó pelenka a nemzeti zászló jelentését is hordozza a magyar élni akarás szimbólumaként.

31. A társadalmi valóság alakítása és az igazság kimondása együttesen vezethet el oda, hogy a közvélekedés megváltozzon az élethez való joggal kapcsolatban is. Politikai realitás és prófétai jel, ez az ars poeticám.

32. Ha mindent megtettünk az élet védelmében, és leszavaznak, akkor is megmarad az ellene mondas prófétai jele.

33. Ha a házasság tekintetében feladnánk a természet rendjén nyugvó, egy férfi egy nő meghatározást, és azt kiterjesztenénk pl. két férfira vagy két nőre, nem tartanák-e ezt diszkriminatívnak más formációk vonatkozásában? Pl. a többnejűséggel szemben? Ha a „férfi, nőt” feladjuk, az „egyet” miért nem? Ha két férfi házasodhat, akkor három miért nem? Hol van akkor a házasság határa? Továbbá a Magyar Állam nem azért védi és támogatja anyagilag és erkölcsileg a házasság és a család intézményét, hogy az állampolgárok „szexuális önmegvalósítását” finanszírozza, hanem azért, mert itt születik és nevelkedik fel a gyermek, aki fenntartja a társadalmat és a nemzetet.

34. Nem akarjuk megbélyegezni ezeket az embereket, de ne nevezzék a kapcsolataikat házasságnak, mert ez megszentelt fogalom, és ne fogadhassanak örökbe gyereket, mert a gyerek egészséges fejlődéshez való alkotmányos joga erősebb, mint a homoszexuális párok gyerekre való igénye. És nem mondunk, mert nem is mondhatunk le arról a jogunkról és kötelességünkről, hogy a természet rendje és a keresztény tanítás alapján a bűnt bűnnek nevezzük.

35. Saját deviáns életvitelükből csinálnak politikai ideológiát.

36. Súlyos felelőtlenség – sőt súlyos előítéleteség – előítéletnek bélyegezni valami olyat, ami napi tapasztalat, szociológiai tény, hiszen ezek után a tényleges előítéleteség is relativizálódik.

37. Azt mondják ezek a műsorok, hogy ez „valóság-show”. Nyilvánvalóan nem valóság, hanem a valóság egy szegmense, egy szubkulturális sarka, mondhatnám, egy pervertált szubkulturális sarka, de miután ezt úgy mutatja be, mintha ez lenne a valóság, ez egy idő után valóban létre fogja hozni a valóságot a társadalomban az önmagát beteljesítő jóslat folytán. Ezért tehát nem megkerülhető az állam felelőssége, hogy például a média tekintetében mit hagy bemutatni a társadalom felé.

Nézzük például a kereskedelmi médiákat. Én nem vonom kétségbe, hogy van-e joga a befektetőknek a médiába befektetni. De miért fektet be valaki a kereskedelmi médiába? Azért fektet be, hogy minél nagyobb profitot kapjon vissza. Ha másutt nagyobb profitot tudna elérni, akkor oda fektetne be. Tehát mi a kereskedelmi média célja? Az, hogy a befektetőknek minél magasabb profitot eredményezzen. Hogy tudja ezt a profitot eredményezni? Egyetlen egy dologgal, a reklámbevételekkel. A reklámidő nem növelhető a végtelenségig, mert részint a nap 24 órából áll, részint pedig ha a reklámidő egy bizonyos szintet túlhalad, akkor már nem fogják nézni a műsort. A nézettség csökken, tehát a reklámidő értéke is csökken, így a befektető profitja is csökken. Tehát egy módon lehet a profitot növelni, ha növelik a nézettséget. És minél nagyobb

a nézettség, annál értékesebb az egy percre jutó reklámidő. Hogy lehet a nézettséget növelni? Azt kell mondanom, hogy sajnos nem feltétlenül úgy, hogy a szép, jó, és okos dolgokat mutatják be, hanem úgy, hogy bizony a legaberránsabb és legsötétebb dolgokat. Ezt gátlástalanul megteszik, hiszen egyetlen céljuk van, a profit növelése. És itt van az állam szerepe, aki azt mondja, hogy kedves befektetők, persze, jogotok van a profithoz, de nekünk is jogunk van ahhoz, hogy a társadalom védelmében bizonyos dolgokra azt mondjuk, hogy ezt már nem.

38. A média szerepét megpróbálom egy példával megvilágítani: ha bemegyek, mondjuk egy kínai étterembe és elém tesznek egy étlapot, amin az van, hogy választhatok a hutulu és a kutulu között, akkor valójában nincs szabad választásom, mert fogalmam sincs, hogy mi az egyik és mi a másik. Ha magyarul is odaírják, hogy az egyik rántott pontyot, a másik pedig sült kacsát jelent, akkor a szó igazi értelmében választhatok. Nos, a média hutulut és kutulut kínál az embereknek. A parlamentáris demokrácia egész konstrukciója a szabad választások eszméjén nyugszik. Igen ám, de világviszonylatban is egyre nyilvánvalóbb, hogy miközben a hatalmi ágak elválasztása aprólékosan kidolgozott, addig a választásokat – és ezzel végeredményben az egész államszervezetet – eldöntő média valójában nem áll alkotmányos kontroll alatt, hanem bizonyos pénzügyi-ideológiai érdekcsoportok kezében van. Ezért állítom azt, hogy a parlamentáris demokrácia a választások valóban szabad voltától függ,

ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy ne lehessenek választási csalások, hanem arra is igazi garancia kell, hogy bizonyos érdekcsoportok a médiahatalmukkal ne manipulálhassák a közvéleményt és így a választásokat.

39. Világviszonylatban is, de Magyarországon különösen, egy sajátos zsonglörködés folyik a fogalmakkal. A szekuláris értelmiség kezében tartva a médiapozíciókat, médiamonopóliumot, ennek segítségével az egyes fogalmakat önkényesen definiálja, majd egy torzított definíció értelmében sulykolja a társadalomba. Olyan definícióval ruházzák föl az adott fogalmat, amely annak legfeljebb csak járulékos jegyeit tartalmazza, a lényegi jegyeket elhagyja, majd az így csinált – teljesen önkényes – definíciót már köznyelvi értelemben használva, egészen meglepő és bizarr konklúziókra jut. Ezért létfontosságú, hogy fogalmilag tisztázzuk a saját eszmerendszerünket, hogy a mi fogalmainkat mi definiáljuk, mert ellenkező esetben végképp kiszolgáltatjuk magunkat annak a szekularista médiaértelmiségnek, aki ezeket a fogalmakat úgy alakítja, ahogy az ő politikai érdekeinek megfelel.

40. A mindenkori magyar kormány, először, másodszer és harmadszor a magyar nemzetnek felelős, nem pedig Brüsszelnek, Washingtonnak, Moszkvának, a Világbanknak vagy bárki másnak.

41. Botrány, amikor nekünk, magyaroknak azt kell hallgatnunk, hogy mi pár évvel ezelőtt Európához

csatlakoztunk, mert hol lennénk ezeregyszáz éve – vagy ki tudja mióta –, ha nem Európában? És megfordítva, hol lenne ez az Európa, ha mi nem lettünk volna Szent István óta minden szellemi gyökerünkkel egy évezrede ebben az Európában? Mert mi véreztünk pajzsként védve ezt az Európát a tatárral szemben, a törökkel szemben és – hogy diplomatikusan fogalmazzak – a keleti pogányság más formációjával szemben ezer éven keresztül. És ezért van, hogy nekünk nem a cselédlépcsőn kell bekullognunk ebbe az Európai Unióba és ott szegény rokonként meghúzni magunkat, hanem történelmi munkánk révén kiérdemelt helyünket kell méltósággal elfoglalni, mert ha mi nem becsüljük magunkat, senki sem fog megbecsülni minket. És ha mi nem tudjuk és tudatosítjuk a saját értékeinket, akkor senki sem fog értékelni minket.

42. Fájdalmas tapasztalat volt a keleti bolsevik keresztényüldözés túlélése után szembesülni azzal a nyugati szabadkőműves beütésű antikrisztianizmussal, azzal az „Európai Alkotmánytervezet” címet viselő provokációval, amely az európaiság alapértékei tekintetében hivatkozni akart a görög-latin civilizációra és a felvilágosodásnak nevezett irányzatra, miközben említést sem volt hajlandó tenni a kereszténységről. Ez nyilvánvaló történelemhamisítás. Hiszen a gyökerek tekintetében ott van a görög kultúrán és a római jogon kívül az ószövetségi etika és a germán államszervezés – gondoljunk csak Nagy Károlyra –, de ezekből az építőkövekből a kereszténység emelt katedrálist: azt a csodát,

melyet európai civilizációnak nevezünk. Ez az Európa, ha akarja, ha nem: keresztény civilizáció, mert – paradox módon – még a tagadása is – Voltaire-től Marxig – csak keresztény kultúrkörben értelmezhető. A „felvilágosodást” sem véletlenül próbálták ki-tüntetett módon megnevezni, noha az pusztán egy a számos európai eszmei áramlat közül. Nehezen tudom elhessegetni magamtól a gondolatot, hogy az egyházellenes, jakobinus hagyományok iránti kötődés a magyarázat. Világosan kell látnunk és láttatnunk, hogy a kereszténységre való hivatkozás kérdése annak a kérdése, hogy az Európai Uniónak lesz-e lelke. Szellemi-kulturális közösség lesz-e vagy pusztán gazdasági vállalkozás? Márpedig – és erre a történelem a bizonyíték – jövője csak akkor lesz, ha van szellemi tartalma. A kereszténység és Európa egymástól elválaszthatatlan. Pontosabban fogalmazva: a kereszténység létezhetne Európa nélkül, de Európa nem létezhetne a kereszténység nélkül!

43. Két téveszme él. Az egyik a balliberális oldalé, amely úgy tekint az Európai Unióra, mint a magyar történelem beteljesülésére és céljára. Ez egész egyszerűen tévedés. A magyar történelemnek önmagában létezik a célja, nem pedig valamilyen nemzetközi szervezetben. A másik tévedés pedig az, ha valaki érzelmi indulatból ellenségesen viselkedik az Európai Unió iránt. Ezt – érzelmileg – bizonyos szempontból megértem. Csak az a helyzet, hogy azt kell látnunk: ha nincs Európai Unió, akkor mi van? Én is rendkívül kritikus vagyok a brüssze-

li bürokráciával szemben, főleg amikor soha senki által meg nem választott bürokraták ítélkeznek szuverén országok, a nép által megválasztott kormányok felett. De a magyar nemzetnek józan, racionális szempontból mégiscsak az az érdeke, hogy az Európai Unió belül próbálja érvényesíteni nemzeti érdekeit. Bármilyen kínos és keserves is, az Európai Unió belül kell nemzeti érdekeinket képviselni. Nem szabad engedni azoknak, akik az önfeladást akarják elérni, de annak sincs sok értelme, hogy fejfel nekirohanjunk a betonfalnak.

44. Az Európai Unió nem a magyarság történelmi célja, hanem a magyarság megmaradásának egy eszköze: annyiban vagyunk Unió-pártiak, amennyiben az Unió megfelel a magyar nemzet életérdekeinek.

45. Kritikusak vagyunk az Unióval szemben, de hűek vagyunk az alapító atyák örökségéhez. Az EU bűnben él, de nem bűnben fogant.

46. A brüsszeli bürokrácia és az Európai Parlament részéről törekvés, hogy a nemzetállamokat maga alá gyűrje, és egyfajta Európai Egyesült Államokat hozzon létre. Igen ám, de az a helyzet, hogy az Európai Unió alapító atyái a nemzetek Európájára – és egyébként egy keresztény ihlettségű kultúrkör nemzetek Európájára – épülő világot álmodtak meg Európai Unió néven, nem pedig egyfajta Európai Egyesült Államokat. Amit az európai polgárok többsége nem akar, köztük én sem. Ezért

nagyon fontos, hogy az Alaptörvényben nem arról van szó, hogy mi lemondunk szuverenitásunk egy részéről az Európai Unió miatt, hanem szuverenitásunk egy részét más országokkal közösen gyakoroljuk, ami nagy különbség!

47. Szent István országa soha nem lehet kalifátus! De még úgynevezett párhuzamos társadalom sem. A három vallás összehasonlítása tekintetében: a zsidóság egyetlen nem zsidót se akar zsidóvá tenni, a kereszténység pedig missziós vallás, nem kényszerít senkit semmire, mivel a hit kegyelem, amit csak szabad akarattal lehet elfogadni. Az iszlám viszont hódító vallás. El kell olvasni a Koránt és az iszlám történetét. Én tisztellem az iszlámot, mint világvallást és nagy kultúrát, de látom azt is, hogy a saría bevezetésének kísérlete és a dzsihadizmus előbb-utóbb a valóság része lesz. Ettől kell megóvnunk a nemzetet. Különben 150 éves tapasztalatunk van róla...

48. Botránynak tartom, milyen könnyel Európa viselkedik a keresztényüldözéssel szemben, elfogadva azt a kettős mércét, hogy bizonyos iszlám országokban kivégeznek valakit, ha megtér, vagy akár csak ha Bibliát ajándékozik, miközben Európában egymást érik a mecsetek...

49. Mi lett Párizsból, Franciaországból, az „Egyház legidősebb leányából” a saría árnyékában? Valóban úgy van, hogy ez az utolsó francia generáció, akik még francia életet élhetnek Franciaországban...

Európában vannak, akik már elvesztek, vagy az elveszés állapotában vannak, és vagyunk még Magyarországon és Közép-Európában, akik harcolunk. Magyarok, lengyelek, csehek és szlovákok, hogy magyar, lengyel, cseh és szlovák életet élhessünk, Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában.

Mi magyarok hiszünk a magyar történelem kontinuitásában, az örök magyarságban, hogy Szent István, Mátyás, Széchenyi, Pázmány, Arany János és Bartók örökségét, a történelmünket, a kultúránkat, a nyelvünket, az észjárásunkat tovább adjuk fiainknak. Mert a magyar megmaradás a Duna–Tisza táján 1100 éves küldetés!

50. Hogy jutott ide Európa? A jakubinus-bolsevik-szabaddkőműves ideológia, az antikrisztianus meszterkedés kétszáz éve minden eszközzel relativizálja-támadja-üldözi a kereszténységet, előidézve az identitásvesztés vákuumát. És – el kell ismernünk – hogy a devianciák propagálása pedig joggal váltja ki ennek megvetését, utálatát a muszlimok részéről. Furcsa, de nem veszik észre, hogy miután – az identitásvesztés, a dekadencia és tömeges iszlám migráció miatt – keresztény európai civilizációnk elesett, az iszlamisták az ő fejüket fogják levágni először, a miénket csak majd a sor végén. Metsző élességgel kell látnunk: ha most a migráció ügyében hibázunk, az többé nem csinálható vissza.

51. Ma a világot uraló ideológia – az Egyesült Államokban a demokratapártiakhoz, az EU-ban a

szocialisták-kommunisták-liberálisok-zöldekhez köthetően – a migrációban valójában nem fenyegetést lát, hanem alkalmat: a keresztény-konzervatív értékrend és főleg a nemzetállamok lerombolásához; hiszen a migráns tömegek számára mindez idegen, ezért nem csak majdani szavazóikat látják bennük, hanem annak eszközét, hogy a keresztény örökséget végleg relativizálják és a nemzeteket végleg maga alá gyűrje az, amit „brüsszeli bürokráciának” neveznek. Megjegyzem, ha ez sikerülne nekik, akkor ennek – az iszlamizmus tekintetében – az ő szempontjukból is súlyos következményei lennének...

52. Karitász a migránsok felé, de önvédelem a migrációval szemben.

A mostani migráció elleni küzdelem tétje: hogy Európa Európa maradjon. Magyarország pedig Magyarország.

53. A természet rendje szerinti felelősség – az állapotbeli kötelesség klasszikus katolikus tanítása – koncentrikus körökkel írható le. A legbelső, az elsődleges kötelesség-felelősség a saját családomért van; azután a nemzetem iránt; és végül az emberiség iránt. A felelősségi körök összekeverése végzetes.

54. Mindenekelőtt arra a kérdésre kell választ adnunk, hogy kik vagyunk mi, mi a küldetésünk, miért is csináljuk ezt az egészet?

Kik vagyunk mi? Három tételben adhatjuk meg a választ: mi vagyunk az egyetlen történelmi párt, mi vagyunk az egyetlen keresztényszociális párt, és mi vagyunk az egyetlen világnézeti párt.

A KDNP az egyetlen történelmi párt Magyarországon. 1944-től – amióta eleink megalapították ezt a pártot – szellemi értelemben egy jöttányit sem változtunk. Mégpedig azért nem, mert az igazság örök. Ezért van az, hogy az aktualitások, a jelen kihívásokra adott válaszok megfogalmazása, az a dolgok természete szerint változik, de a szellemi alap változatlan, mert a természet rendjén, a teremtés rendjén nyugszik. Egy kereszténydemokrata pártnak két csapda-helyzetet kell elkerülnie. Az egyik, hogy a változások bővületében el ne veszítse a lényegét, a másik pedig, hogy ne ragaszkodjon olyan korhoz kötött megfogalmazásokhoz, amelyeket már meghaladott az idő. A feladatunk tehát nem több és nem kevesebb, mint hogy az örök igazságot képviseljük az adott kor nyelvén.

Mit jelent az, hogy keresztényszociális párt? Ezt azért nagyon fontos tudatosítani magunkban, mert a közbeszéd a politikai palettát jobb és baloldalra osztja. Ez persze köznyelvi értelemben igaz, és ebben a koordinátarendszerben mi valóban egy jobbközép párt vagyunk; ám nemcsak egy koordinátarendszer van, hanem valójában kettő. Van egy koordinátarendszer, ami a hagyományos értékeket, illetve ezek tagadását mutatja. Egyik tengely a család, egyház, nemzet, a másik pedig ezek tagadása. Ennek értelmében, mi egy markánsan jobboldali, konzervatív párt vagyunk, hiszen a család, a házas-

ság védelmezői vagyunk, hiszünk az egyházak küldetésében és patrióta alapon állunk. Ennek ellentéte, tagadása, mintegy antitézise – az időközben mára már eltűnt – balliberális SZDSZ volt. Igen ám, de van egy másik koordinátarendszer, a szociális igazságosság koordinátarendszere, ahol az egyik tengely a munka, a másik pedig a tőke. Ebben az értelemben a Kereszténydemokrata Néppárt egy mérsékelt balközép párt, hiszen valljuk a munka elsőbbségét a tőkével szemben, és valljuk azt, hogy a tőkének, a magántulajdonnak igenis van közösségi vetülete.

És mi vagyunk az egyetlen világnézeti párt. Kulcsfontosságú, hogy ennek problematikáját is metsző élességgel lássuk. A világnézeti pártoknak világviszonylatban is az a problémájuk, hogy az igazság nem mindig találkozik a többségi közízléssel. Gondoljunk például a magzati élet vagy a házasság védelmére. Itt, ebben a helyzetben két tévedés lehetséges. Az egyik az, hogy nem érdekelnek a szavazatok, mi az igazság oldalán vagyunk, történjék bármi. Ezzel a habitussal könnyen egy hitbuzgalmi kongregációvá lehetünk. Márpedig mi egy politikai párt vagyunk, azzal a céllal, hogy alakítsuk a történelmet, ami pedig társadalmi többséggel, végül is a választások megnyerésével lehetséges. A másik tévedés, hogy a szavazatok kedvéért az önfeladás bűnébe esünk. Igen ám, de ha feladjuk a ránk bízott értékeket, végül is az igazságot, akkor minek csináljuk az egészet? A probléma megoldása, az igazság és többség problémájának megoldása egy világnézeti párt és egy nagy

gyűjtőpárt szövetsége. Ez a Kereszténydemokrata Néppárt és a Fidesz szövetsége. Ez teszi lehetővé, hogy egyfelől ne legyen önfeladás és a keresztény tanítás a maga tisztaságában csonkítatlanul megjelenhessen a politikai palettán, másfelől biztosítja azt a társadalmi támogatást, ami lehetővé teszi, hogy alakítsuk a történelmet! Ha egy párt feladja a forrását, az egyet jelent a szellemiség elvesztésével, végül a széthullással. A Fidesz–KDNP szövetség garanciája annak, hogy a forrásvidéket megtartjuk és a szavazók többségét is elérjük.

55. A mi történetünk 1944-re megy vissza, Barankovics István Demokrata Néppártjára és a keresztényszociális mozgalmak hagyományára, amelyek egyszerre mondtak ellent a vadkapitalizmusnak, illetve a barna és a vörös diktatúrának. Annak volt erkölcsi alapja, hogy ellene mondjon a vörös diktatúrának, aki ellene mert mondani a barna diktatúrának. Ma is megvan az a sajátossága, ami végigvonul a magyar történelemben: a „két pogány közt” gondolata. Ami a bukott szocialisták, kommunisták ópogánysága és a megjelenő szélsőjobb neopogánysága közötti Szent István-i örökség védelmezését jelenti.

56. A Barankovics-párt története az egész jobb-közép, polgári-keresztény-nemzeti szövetségnek mintegy történelmi előképe, vállalható normatív története.

*„Négy-víz parton, három-hegyen
Mindörökké magyar legyen
A máriás ének.”*

Sík Sándor: Az andocsi Máriához

MAGYARSÁG

57. Isten az égi haza mellett földi hazát is adott nekünk, ezért valamiképpen az égi hazához is hűtlen az, aki földi hazájának sorskérdései elől dezertál.

58. Minden nemzet egyszeri és megismételhetetlen érték. Senki nem adhatja azt a gazdagságot, ami a magyarság, csak mi magyarok. Ha mi eltűnünk a történelemből, akkor az egyetemes emberiség lesz örökre pótolhatatlanul szegényebb egy sajátos arccal, egy dallammal, Istennek egy gondolatával, azzal, amit magyarságnak nevezünk. Éppen ezért nekünk, magyaroknak az egyetemes emberiség felé elsődleges kötelességünk a saját magyarságunk megőrzése, kimunkálása és felmutatása. Mert ez az az ajándék, amit csak mi adhatunk az egyetemes emberiségnek.

59. Két tévedéssel kell szembenéznünk. Az egyiket internacionalista vagy kozmopolita tévedésnek lehet nevezni, ez az a felfogás, amely tagadja, hogy a nemzet érték. Úgy tekint rá, mint a múltból itt maradt relikviára, vagy valamiféle provincializmusra, amivel szemben a modern „européer Embernek” már nincs nemzeti kötöttsége. Nem tudom az emberiség nagyobb megszegényesülését elképzelni, mint ha a francia nem lenne francia, a német német, a lengyel lengyel és a magyar magyar. Ez a kozmopolita felfogás nem az ember kiteljesítése, hanem mintegy antropológiai megcsonkítása. Az internacionalizmus pedig – az osztályideológia téveszméjében – kifejezetten ellenségesen viszonyul a nemzethez. (Nagyon pontos a magyar

nyelv: inter-nacionalizmus, nemzet-közi, vagyis nem a nemzetek közössége, hanem a nemzetek közötti lét, ami egyfajta vákuum-lét, hiány-lét.) A másik tévedést nevezzük sovinizmusnak, ami egy nemzet életjoga alapján tagadja más nemzetek létezéshez való jogát. A keresztény felfogás nemzetben gondolkodik, minden nemzetet értéknek tekint, és azt tanítja, hogy minden nemzetnek joga van a létezéshez, sőt minden nemzetnek éppen az egyetemes emberiség iránti elsődleges kötelessége, hogy a saját értékgazdagságát kibontakoztassa, és az egyetemes emberiség számára elérhetővé tegye.

60. Voltaképpen mi az értelme az államnak? Mi végre van az állam? Mi végre van a Magyar Állam? Nyilvánvaló, hogy nem pusztán azért, hogy a lakcímkártyákat kiállítsa, és az utakat megkátyúzza. Persze ez is feladata, de azért ennél lényegibb célja is van az államnak, mivel az állam végeredményben nemcsak közigazgatási szolgáltató, hanem a nemzet közjogi és – legszélesebb értelemben vett – politikai önkifejeződése. Ezért a magyar állam értelme és célja az, hogy a magyar emberek életminősége javuljon és a magyar nemzet fönmaradjon.

61. A Magyar Országgyűlés először, másodszor és harmadszor az egyetemes magyarságnak tartozik felelősséggel, nem pedig valaki másnak. Az egyetemes magyarságnak – térben és időben. Térben: itt, a mai Magyarországon, a Kárpát-medencében és a nagyvilágon. És időben: mert felelősséggel tartozunk a történelem színe előtt az őseink felé,

akiktől ezt a hazát, akiktől a nyelvünket, akiktől a kultúránkat örököltük, és felelősséggel tartozunk az atódaink tekintetében is, akik majd el fognak számoltatni egyszer minket, hogy hogyan sáfárkodtunk ezzel az örökséggel.

62. Magyarországnak hasonló szerepet kell vállalni a külhoni magyarság tekintetében, mint amit Izrael vállal a világon lévő zsidóság tekintetében. Minden zsidó, bárhol él a világon, biztos lehet abban, hogy van egy országa – Izrael – és bármi történik, van hova hazamenni, és bármi történik, ez az ország a végletekig kiáll a saját diaszpóra-közösségei mellett. Ha Izraelnek szabad, nekünk is szabad.

63. A magyar nemzet – történelmi okokból kifolyólag – egy háromlábú székhez hasonlítható. Egyik lába a magyarországi magyarság, másik lába a határon túli, Kárpát-medencei magyarság, harmadik lába az emigráció magyarsága. Ha bármelyik láb kiesik, vagy eltörik, a szék felborul.

64. Szent István óta a magyar nemzet nem csak kultúrnemzet volt – a magyar nyelv, kultúra és történelmi sorsközösség alapján –, hanem politikai nemzet, amelyet a közjog tartott össze. Gondoljunk a Szentkorona jelentőségére.

65. Az asszimiláció fenyegetésével szemben a hagyományos támogatási formák szükségesek, de nem elégségesek. Ehhez egy nagyon erős impulzus kell. Ez a nagyon erős impulzus pedig az állampol-

gárság megadása minden magyarnak, bárhol él a világon. Ez a nemzet közjogi egyesítése, hogy nemzetársaink honfitársaink lehessenek!

66. Nincs A és B kategóriájú magyar állampolgár. Nincs olyan, hogy magyarországi magyar állampolgár és külhoni magyar állampolgár. A Kárpát-medencei magyarság és az emigráció magyarsága nem valami kvázi állampolgárságot vár, mert nem kvázi magyar, hanem ugyanolyan magyar állampolgárságot, mint ami nekünk van. Egy magyar nemzet van, egy magyar állampolgársággal!

67. Hűség a nemzethez van, a hazához. Az EU-hoz, a NATO-hoz, az ENSZ-hez legfeljebb munkavonatkozásbeli lojalitás van. A kettő nem keverhető össze.

68. Emberi jogokon nyugvó nemzeti érdekeinket soha többé nem rendeljük alá más országok belpolitikájának, soha többet nem rendeljük alá más országok érdekeinek, és soha nem rendeljük alá mások szempontjainak.

69. A rabló nem bocsátja meg a megrablottnak, hogy zsákmánya újra és újra emlékezteti: rablott holmi, ő maga pedig rabló. Ezért akarja javainak elrablása után elrabolni a megrablott emlékezetét is, ezért akarja öntudatából, lelkéből is kiforgatni. Ezért az elszakított és kifosztott magyar nemzetrészt iránti patológikus gyűlölet, ezért az évszázados lélekrablás.

70. Az autonómia nem kegy, amit valamilyen utód-állam a magyarságnak ajándékozik. Az autonómia, az önrendelkezés: emberi jog a közösség szintjén, tehát ez jár nekünk.

71. Fundamentum az autonómia soha fel nem adása, mert az autonómia a Kárpát-medencei magyarság megmaradásának egyedüli garanciája. A többsmagyarságnak területi autonómia, a kisebbségi magyarságnak kulturális autonómia. A magyarság soha nem követelt olyant, amire ne lenne számos példa Európában. Nem vagyunk kevesebbek semmilyen más nemzetnél. Ha nekik lehet, nekünk is lehet. Nemzeti hitvallásként kell vallanunk, hogy minden tett, ami az autonómia felé vezet nemzetmentő, és minden tett árulás, ami ellene.

72. Az etnikai alapú magyar pártok mellett állunk ki. Mégpedig azért, mert az etnikai alapú magyar pártoknál a magyar mivolt nem járulékos jegy, hanem a lényegadó karakter. Ha a határokon túl fölradnánk az etnikai alapú magyar pártokat, akkor létrejönnek előbb vegyes pártok, majd olyan, a többségi nemzethez tartozó pártok, amelyekben van egy magyar tagozat, majd a végén lesznek szlovák, román, szerb pártok, amikben lesz néhány magyar... Ez az asszimiláció kioldozása. Ezért elvi alapon ragaszkodunk az etnikai alapú magyar pártokhoz.

73. Magyarország felelős a nemzetrészekért. Ám a nemzetrészek is felelősek önmagukért, egymásért

és Magyarországiért, végeredményben az egyetemes magyarságért.

74. Szent István korában két zsákutca fenyegette a magyar megmaradást, és Szent István bölcsesége, hogy mindkettőtől megvédte a magyarságot. Az egyik zsákutca Koppány pogánysága volt, aki nem értette meg az idők szavát. Én nem tudom, hogy Koppány magyarabb volt-e, mint Szent István, de azt pontosan tudom, hogy a magyar megmaradást Szent István jelentette. A másik zsákutca a nemzeti függetlenség feladása, aminek szimbóluma Orseoló Péter, aki felajánlotta hűbérbe Magyarországot a Német-római Császárságnak. Szent István történelmi művében az a zseniális és azért jelenti a magyar megmaradást, mert úgy kapcsolódott a keresztény Európához, hogy eközben nem lettünk sem a Német-római Császárság, sem a Bizánci Birodalom hűbérese.

75. Szent István idején pontosan ugyanaz volt a megmaradás parancsa, mint ami 1848-ban, vagy 1956-ban. Szent István korában ezt úgy fogalmazták meg, hogy a keresztény Európához való csatlakozás és a szuverén magyar állam megteremtése. 1848-ban ez úgy hangzott, hogy haza és haladás, vagyis a nemzeti függetlenség kivívása, illetve a polgári átalakulás. 1956-ban ugyanez volt a feladat: a polgári demokrácia, a jogállam megteremtése, véget vetni a diktatúrának és a nemzeti függetlenség kivívása, magyarul az, hogy menjenek ki a szovjet megszállók. És ez a kettős egy feladat: a szükséges

társadalmi átalakulás, az idők szavának megértése és a nemzeti függetlenség biztosítása, ez a magyar megmaradás feltétele! A magyar nemzet sírásója, aki a kettő közül bármelyiket is feladja.

76. Azzal a jellel, ahogy Szent István a Szentkoronát felajánlotta a Szűzanyának, ezzel az immans magyar történelemnek transzcendens távlatot adott.

77. Jézus Krisztusban minden nemzet története üdvtörténétté lett. Így, mivel minden nemzet története valamiképpen az üdvtörténet része, így a mi magyar nemzetünknek a története is üdvtörténet.

*„Engedhatsz mindenben, ami a tiéd,
de abban, ami Jézus Krisztusé,
nem engedhatsz!”*

Szent Josemaría Escrivá

EGYHÁZ

78. A szekularista elméletekkel szemben bölcs dolog szem előtt tartani, hogy a Szentlélek nem szociológiai kategória.

79. A szinkretista gnoszticizmus időszakát idézi most a világ, aminek a lényege az, hogy az igazságok nevében definitíve tagadja az Igazság létét.

80. Nekünk, keresztényeknek a dolgunk részint az, hogy bölcséleti-teológiai minőségben, tanúságtevő módon mutassuk be a hitet, részint pedig – ezt mintegy bevezetve – relativizáljuk a relativizmust, hintsük el a hitetlenséggel szembeni hitetlenség termékeny magvait.

81. A liberális relativizmus vonatkozásában relativizálni kell az ideológiájukat. Például kedvenc szlogenjüket, a „világnézeti semlegességet”. Először is világnézetiileg legfeljebb egy döglött ló semleges, és nyilvánvaló, hogy a „világnézeti semlegesség” fából vaskarika. Az helyes, hogy az állam világnézeti kérdésekben legyen semleges, vagyis a profán, immanens állam nem hivatott teológiai, transzcendens kérdések eldöntésére. De az állam nem lehet „semleges világnézetű”, pláne nem propagálhat ilyent – amint azt a liberálisok szeretnék –, mert a világnézetiileg semleges államnak – az egyébként nem létező – „semleges világnézettel” szemben is semlegesnek kellene lennie.

Hasonlóképpen világossá kell tenni, hogy az állam és az egyház elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom elválasztását.

82. Az egyház sui generis valóság. Tehát nem az állami intézményrendszer valamely alrendsze-re, hanem az állammal azonos rangú valóság. Két tökéletes társaság (societas perfecta) van: az egyház és az állam, hiszen létük nem vezethető vissza egy másik, eredendőbb közösségre, és a sajátos céljaik eléréséhez szükséges eszközökkel mintegy önmaguktól rendelkeznek, nem pedig egy másik kegyelméből. Tehát az egyház a létét nem az államtól vette, sajátos céljához, az üdvösség szolgálatához való eszközeit nem az államtól kapta (dogmatika, szentségtan, liturgia, kánonjog), hanem végső soron isteni alapítójától. Ezért állam és egyház kapcsolatában nem fogadható el semmiféle alá-fölérendeltség, csak a legszigorúbb mellérendeltség.

83. Teljességében akarjuk elismerni az egyház szolgálatát. Ha megnézünk egy egyházi intézményt, mondjuk a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet, a Piarista Gimnáziumot, a Bethesda Református Gyerekkórházat, akkor azt látjuk, hogy egy valóság, de két aspektusa van. Egyfelől, mint egyházi valóság – amely az üdvösség jele és eszköze – a transzcendenciára irányul. Ebben a tekintetben az immanens, világi államnak egyetlen feladata lehet: a vallásszabadság biztosítása a maga teljességében. Nyilvánvaló, hogy a profán állam nem

illetékes abban, hogy teológiai kérdésekben állást foglaljon. Tehát a szorosan vett transzcendentális aspektus tekintetében, ha az egyházat úgy fogom fel, mint vallásos közösséget, akkor ebben a tekintetben az állam feladata a vallásszabadság biztosítása. De éppen transzcendentális lényegéből következően, és miután az egyház a világban él, ezért közfeladatokat vállal át. Amennyiben pedig közfeladatokat vállal át, annyiban ezt az államnak el kell ismernie, és nem mondhatja azt, hogy „drága barátaim, én biztosítom a vallásszabadságot, ti meg tartjátok fenn az intézményeiteket, ahogy tudjátok”, hanem az állami-önkormányzati intézményrendszerrel teljesen azonos módon kell finanszíroznia az egyházi intézményrendszert, mivel az közfeladatokat vállal át. Tehát az egyházi intézmény egyfelől vallásos közösség, itt az állam feladata a vallásszabadság biztosítása, másfelől közfeladatot átvállaló intézmény, amelynek finanszírozása az állam feladata.

84. A kereszténység mind történelmileg, mind szociológiailag releváns valóság. Lakossági igény alapján, ha közfeladatokat vállal át, akkor mindenfajta finanszírozás alapjának annak kell lenni, hogy ugyanazon közfeladat átvállalásáért ugyanazt a támogatást kapja meg, mint a hasonló állami vagy önkormányzati intézmény. Mert ha ez nem történik meg, akkor nemcsak arról lenne szó, hogy egyházi és állami intézmény között tétetne különbség, hanem arról, hogy gyerek és gyerek között tétetik különbség, mégpedig vallási alapon. Ezért

mindenfajta egyházfinanszírozás alapja csak az lehet, hogy ugyanazért az általános iskolai vagy egyetemi képzésért, ugyanazért a szociális ellátásért vagy ugyanazért a vakbélműtétért ugyanazt a támogatást kapja meg, mint bármelyik más világi intézmény.

Mert ha ez nem történik meg, akkor ezáltal az állam azt mondja, hogy kérem, ha a keresztények, a vallásos emberek, saját egyházi intézményeket akarnak, iskolát vagy kórházat, akkor mintegy pluszban tartsák fenn. De miután a vallásos, a keresztény emberek is adófizető állampolgárok, ugyanúgy, mint bárki más, és ugyanúgy a mi adónkból is tartatnak fenn az összes állami intézmények, ezért ha nekünk saját intézményeinket pluszban kellene fenntartani, akkor ez azt jelentené, hogy kettős adófizetésre vagyunk kényszerítve, ami egyenlő annak deklarálásával, hogy másodrendű állampolgárok vagyunk.

85. Veszélyes tévedés, melyre széltében-hosszában hivatkoznak, nemcsak nálunk, hanem Nyugat-Európában is. Ez a felfogás azt mondja, hogy az intézményrendszer – mondjuk az iskolák esetében – két részre osztható: állami és nem állami. Az államiba tartozik az állami-önkormányzati, a nem államiba az egyházi és az alapítványi. Következésképpen az állami teljes finanszírozású, a nem állami részfinanszírozású. Ez azért teljesen helytelen megközelítés, mert a vallásszabadságból következik az, hogy katolikus emberként katolikus iskolába járjak. Ez emberi jogom. Márpedig egy emberi jog meg-

valóságát nem lehet anyagi feltételekhez kötni. Tehát a helyes felosztás az, hogy van – maradvány iskolák példájánál – public school, tehát nyilvános iskola, amibe tartozik az állami-önkormányzati és az egyházi, mert ez emberi jogi alapon van, és van a privat school, vagyis a magániskola, amibe az alapítványi tartozik. Mégpedig azért, mert az alapítványi iskola voltaképpen egy vállalkozás, ahol valamilyen speciális szolgáltatást nyújtanak – például különleges módszerek, délutáni tenisz, vagy nyelvkurzus Oxfordban – amit az azt igénybe venni kívánók megfizetnek. Az első esetben, a nyilvános iskola esetében tehát – ami lehet állami, önkormányzati, egyházi –, az állam teljes finanszírozást köteles biztosítani, a magániskolák esetében pedig részfinanszírozást. Ez egy nagyon fontos disztinkció, mert ha itt elcsúszunk, akkor ennek nagyon komoly és hosszú távú negatív következményei lehetnek.

86. Nem normális állapot az, hogy úgy lehet érettségizni, hogy a gyerek esszét tud írni arról, hogy mondjuk a kovalens kötésben erre vagy arra pörögnek az elektronok, vagy hogy milyen az erdei pajzsika spórás szaporodása, de arra nincs intézményesen tanított válasza, hogy miért ne fojtassa meg a szomszédját, ha haragszik rá. Amikor nyilvánvalóan sokkal fontosabb az emberi egzisztencia szempontjából az a kérdés, hogy például „miért van valami és miért nincs inkább semmi, amikor sokkal egyszerűbb lenne, hogy ne legyen semmi, mint hogy legyen valami”, vagy az, hogy

„miért vagyok, és miért nem inkább nem vagyok, és mi végre vagyok?“, vagy „miért tegyem a jót és kerüljem a rosszat“? Ez végtelenszer fontosabb, mint az, hogy mi van a kovalens kötéssel vagy az erdei pajzsikával. Vagyis intézményesen kell biztosítani az etika tanítását azoknak is, akik valamilyen ok miatt nem akarnak hittant tanulni. Nekik sem árt, ha hallanak valamit Szókratészről, Senecáról vagy Kantról. A kulcsfogalom a kötelezően választható etikaoktatás. Tehát a gyerek vagy felekezeti hit- és erkölcstant tanul, vagy etikátárgyat, de valamelyiket tanulnia kell. Ugyanúgy, ahogy nincs vita azon, hogy nyelvet tanulni kötelező, aztán mindenki szabadon eldönti, hogy angolt, németet, franciát vagy olaszt akar tanulni, de valamelyik nyelvet kötelező. Ugyanígy gondolom a hittan vagy etika tárgy esetében is.

87. Szeretném hangsúlyozni, hogy nem az állam tanít hittant. Sőt, még csak arról sincs szó, hogy az állam megbízná az egyházat a hitoktatással, hanem a vallásszabadság alapján az egyház szabadon tanítja a hittant, az állam pedig az állampolgári jogegyenlőségből eredően ugyanúgy finanszírozza azt, mint bármely más fakultatív tárgyat.

88. Mindig eltűnődöm azon, hogy miért jó az bárkinek is, hogy egyházellenes reflexektől vezérelve akadályozza az egyház szolgálatát? Mert már csak pragmatikus megfontolásból az ateista embernek is az az érdeke, hogy öregségében, betegségében, halálos ágyán olyan apáca ápolja,

aki Isten és ember iránti szeretetből erre tette föl az életét, mintsem olyan szociális otthoni vagy kórházi alkalmazott – nagy tisztelet a kivételnek –, aki azért csinálja ezt a munkát, mert éppen nem talált jobb állást.

89. Szent István Magyarországon a kereszténység nem szubkultúra, nem egy vagyunk a szubkultúrák közül, nem vagyunk valamiféle „másság”. Más lehet más – de hozzánk képest más!

90. A vallásszabadság megvalósulása nem azonos az egyházi jogi státuszba való vétellel. A vallásszabadság emberi jog, velünk született valóság, ezt nem az állam adja, hanem felismeri és elismeri. Viszont az egyházi státuszt, mint jogi kategóriát és az ezzel járó konkrét kedvezményeket és támogatásokat az állam adja, mégpedig ésszerű okok alapján, a társadalom java, a közjó érdekében. Tehát attól, hogy valakinek nincs egyházi jogi státusza, attól még korlátlan a vallásszabadsága, mert – az alkotmány határain belül – olyan kultuszt talál ki, amilyet csak akar. De ebből nem következik, hogy egy tegnap kitalált vallási kísérletnek pontosan olyan kedvezményeket kelljen biztosítani, mint egy sok évszázados, nagy társadalmi támogatottságú, intézmények tömegét fenntartó történelmi egyháznak.

A distinkció nem diszkrimináció. Mert amint diszkrimináció azonos dolgokat különbözőképpen kezelni, ugyanúgy diszkrimináció különbözőket azonosképpen.

91. A Szent István-i tanulság: ami jó az Egyháznak, az jó az országnak, és ami jó az országnak, az jó az Egyháznak.

92. Az Egyház társadalmi tanítása része a teológiának. Ez a pápai kijelentéssel is megerősített tétel rendkívüli lehetőségű és felelősségű fundamentum. Nem pusztán azt jelenti, hogy nem lehet számunkra közömbös e világ berendezése, hanem azt is, hogy az ebben való részvételünk ténye és – az enciklikák által meghatározott – iránya hitünkbe, következtetés-képp üdvösségünkbe vágó kérdés.

Mindezek alapján szembe kell néznünk egy széltében-hosszában hangoztatott lózunggal: az „egyenlő távolságtartás” követelésével. Ha hajlandók vagyunk a teológia és a józan ész alapján megfontolni ezt a követelést, akkor nyilvánvalóvá válik téves, pontosabban abszurd volta. Mert mit jelent az Egyházzal szemben az egyenlő távolságtartás követelménye? Először is azt, hogy az Egyháznak kellene változnia a politikai pártok programjai és programváltozásai szerint. Tehát az Egyháznak kellene lesni, hogy melyik párt mikor mit talál ki, hogy az „egyenlő távolságtartásnak” megfelelően jobbra-balra saszszéva mindig mindenkivel szemben meglegyen az „egyenlő távolság”. Ezzel szemben a valóság pont fordított. Az Egyház a hitletétel sziklaalapján áll, és a politikai pártok ehhez a szilárd ponthoz képest mozognak: közeledhetnek vagy távolodhatnak. És az Egyház a maga társadalmi tanítása alapján, abból következően, a világ megfelelő berendezéséért együttműködik politikai

pártokkal ott, akkor és annyiban, ahol, amikor és amennyiben azok politikai törekvései erre irányulnak és ebbe az irányba is hatnak. Ahol ez így van, ott együtt kell működni, és ahol ez nincs így, ott nem kell együttműködni.

Ezek után aligha lehet érdektelen a dolgok mögé is vetni egy pillantást: mi célból és kik által sugalltatnak és hangoztatnak mindezek? A cél: az Egyház társadalmi és politikai relevanciájának megkérdőjelezése, tagadása, majd kiküszöbölése. Eszerint az Egyház foglalkozhat pl. karitatív ügyekkel, de nem lehet történelmi tényező kulturális és – különösen nem – politikai értelemben. Miért? Mert ha a vallásnak, az egyháznak társadalmi, politikai relevanciája van, akkor az egyházas értelmiségnek is van ilyen legitimitációja. Ez pedig a legérzékenyebben érinti hagyományos ellenfelét, a szekularista értelmiséget, akik a „szakértői” mítosz ürügyén korlátlanul és konkurencia nélkül akarják uralni politikai monopóliumukat.

Tehát: „a vallás magánügy” (kommunista és liberális) követelés a szekularista értelmiség létérdeke. Ezért az individualista vallási hagyományok felmelegítése és propagálása, mivel mindez relativizálja az Egyház társadalmi relevanciáját. Ők pontosan tudják: az Egyház és az egyházas értelmiség nemcsak hitbeli (szervezeti, szellemi) egységben, hanem érdekbeli közösségben is van.

Ha ugyanis az Egyház politikai relevanciáját kétségbe lehet vonni („egyenlő távolságtartás”, „a vallás magánügy”, szektásítással való relativizálás), akkor az egyházas értelmiséget ki lehet szorítani.

És ahogy az egyházas értelmiséget kiszorítják, úgy válik egyre illuzórikusabbá az Egyház társadalmi relevanciájának megjeleníthetősége.

93. Az egyháznak ugyanolyan joga van akár a politikai véleményének kifejtéséhez is, mint a társadalomban működő bármely más jogi személynek. Egy papnak pontosan ugyanolyan alkotmányos joga a politikai nézeteit kifejezteni, mint nekem, vagy bármelyikünknek. Hogy az egyház ezt nem teszi, ezt teológiai és lelkipásztori megfontolásból következő önkorlátozásból nem teszi, nem pedig azért, mintha az államnak vagy politikai erőknél a diktátumát elfogadná. Egyébként is: ha egy pap direkt pártpolitikai vizekre tévedne, az egyes-egyedül a püspökére tartozik, nem pedig a pártokra vagy az államra.

94. Mindszenty Józsefet üldözték a náci, és üldözték a bolsevikok. Ő ellent mert mondani a náciizmus idején a barna diktatúrának, és ellent mert mondani a kommunizmus idején a vörös diktatúrának. Ezért ő személyében szimbolizálja, hogy a náci és a bolsevik ideológia lényegileg hasonló, és mind a két ideológia természetéből eredően keresztényellenes és neopogány. És ezért az ő személyében, az ő személyes sorsában be lehet mutatni, hogy a náciizmus és a bolsevizmus, mert istentelen, tehát embertelen, és mert embertelen, ezért istentelen. Antikrisztianus és neopogány. Példája annak – aminek ma is üzenete van –, hogy azért, mert nem szeretjük a nyilasokat, még nem kell szeretnünk az

ávósokat, és azért, mert nem szeretjük az ávósokat, még nem kell szeretnünk a nyilasokat!

95. Szent László legendáiról persze lehet azt mondani, hogy „ezek csak legendák, illetve mondák”. A mi pozitivista szemléletünk szerint történelmi tény az, ha pontosan megmondják, hogy hány óra hány perckor, itt és itt, adatszerűen mi történt. A legenda viszont azt mondja meg, azt is kifejezi, hogy annak az adott eseménynek mi volt a történelmi hatása arra a közösségre. Ennyiben a legenda mélyebb és szélesebb jelentésű és jelentőségű! Így van ez a nép kollektív emlékezetében, a nemzet mondáiban; az Egyház hagyományában, a szentek legendáiban.

96. Isten az Abszolútum. Abból, hogy abszolút, következik, hogy egy, mert ha nem egy lenne, akkor mintegy korlátoznák egymást, tehát nem lehetne abszolút.

Az Abszolútum abszolút voltából következik, hogy abszolút tudása van mindenről, így önmagáról is. Az Abszolútum elgondolja önmagát: a Gondoló az önmagáról való Gondolatot. Ha én elgondolom magamat, az abban különbözik attól, ha az Abszolútum gondolja el önmagát, hogy az én magamról való elgondolásom nem tökéletesen azonos velem – vagyis én és az én-képem nem ugyanaz –, továbbá én valóságosan létezem, míg a magamról való elgondolásom csak fogalmilag van a fejemben. Ezzel szemben, ha az Abszolútum gondolja el önmagát, akkor az tökéletes, vagyis önmaga és

az önmagáról való gondolata ugyanaz. Továbbá mivel ugyanaz, ezért nem csak ő van valóságosan, hanem az önmagáról való gondolata sem csak fogalmilag létezik, hanem ugyanolyan valóságosan van, mint ő maga. Mivel a Gondoló személy – hiszen elgondolja önmagát –, ezért a Gondolat sem lehet személytelen – hiszen akkor sem tökéletes, hiány nélküli nem lenne, sem ugyanaz, mint a Gondoló. A Gondoló, mint végtelen értékre a Gondolatra irányul, a Gondolat pedig, mint végtelen értékre a Gondolóra. Ez a szeretet, amiben és ami által a Gondoló a Gondolatra és a Gondolat a Gondolóra irányul: a Gondolás, maga is végtelen – hiszen végtelent „közvetít”, vagyis nem lehet „kisebb”, mint a Gondoló és a Gondolat –, ezért maga is személy. Mindebből – mivel belátható, hogy más vonatkozás nem lehet – állítható, hogy az Abszolútum: Önmagát Gondoló Gondolat.

97. Igazából a kérdés az az, hogy a Szent ábrázolható-e egyáltalán? Az Ószövetség válasza – sőt minden kereszténységen kívüli, de teológiai minőségű válasz – az, hogy nem. Mégpedig azért nem, mert a Szent, az Abszolútum nem ragadható meg emberi formában. Egyedül a kereszténység az, amiben megjelenik a Szent Képe. Mégpedig azért, mert maga a Voltaképpen, maga az Abszolút, maga a Szent vált Képpé. Maga az Isten vált Képpé Jézus Krisztusban. Krisztus, mint az Isten Ikonja, egyszer és mindenkorra lehetővé tette a Szent képi ábrázolását. „Aki engem lát, látja az Atyát.” És miután Isten népe Krisztus misztikus teste, ebből következően a

Szent ábrázolása legitim Isten népe tekintetében is, elsősorban a Boldogságos Szűzanya vonatkozásában, másodsorban a szentek vonatkozásában, hiszen ha egyszer Isten népe Krisztus teste, és Krisztus Isten Képe, akkor Isten népének tagjaira is átsugárzik az Atya képmásisága.

98. Mindig hálás leszek az Alma Maternek, a Hit-tudományi Akadémiának. A dogmatika órák között volt egy óra, amit disputának neveztek. Minden hallgató szemeszterenként felkészült egy gondolkodóból – sokszor olyanból, aki részben vagy egészben szemben állt a katolikus tanítással –, oly mértékben, hogy végigolvasta a műveit, tanulmányozta a vitáit, mintegy beleélte magát az illető gondolatvilágába, így annak belső logikájából olyan kérdésekben is ki tudta következtetni az álláspontját, amilyen kérdésben nem is volt kifejtett álláspontja. Majd ennek a gondolkodónak a nézeteit meg kellett védenie a professzorral és az egész évfolyammal szemben. Ez a disputa óriási élmény volt és óriási tanulság. Részint azért, mert megtanított belehelyezkedni olyan gondolkodásmódba is, ami nem az enyém, sőt akár ellentétes az enyémmel, így adott egyfajta nyitottságot, részint mert felkészített olyan vitatechnikára, amiben ki lehetett próbálni a különböző gondolatok érvanyagát, meggyőző erejét.

Mindennek hasznát veszem nap mint nap a politika lövészárkaiban is, mert akkor tudok ellenfeleinkkel vitatkozni, ha kipróbálom nem csak a saját, de az ellenfelek érveinek is az erejét, mind az igazságtartalom, mind a meggyőzőerő tekinte-

tében. A szélsőbaltól a libertiniánuson át a szélsőjobbig ki kell próbálni, mintegy belehelyezkedve a felfogásuk belső világába, logikájába, nyelvezetébe. Családomat és barátaimat rettenetesen fel tudom idegesíteni, amikor rajtuk próbálom ki ezeket, mint ahogy az ember kipróbál egy új kardot, hogy milyen a fogása, hogy lehet vele suhintani, stb. Bizonyára ketté állna a füle annak, aki kihallgatná, hogy miket mondok ilyenkor... De aki nem vállalja ezt a szellemi kalandot – akár olyan nézetek tekintetében is, amitől zsigerileg irtózik – az nem ismeri meg az ellenfél belső logikáját, és nem fogja tudni kiszámítani a következő lépését, érveit, nyelvi erejét, szugesszióját, tehát végeredményben azt kockáztatja, hogy alulmarad a rábízott értékek és érdekek védelmében. Aki nem próbálta ki jó alaposan az ellenfél kardját, az nem fogja tudni igazán használni a saját pajzsát.

99. Amikor Clinton volt az Egyesült Államok elnöke, meghívást kaptam Washingtonba az imareggelire. Mi tagadás, nagyon meg voltam magammal elégedve, hogy no, azért Semjén Zsolti nem akárki, hogy az Egyesült Államok elnökével fog reggelizni. Elmentem reggel a hetes misére a ferences atyákhoz, és akkor átjárt a Jóistentől egy felismerés: igen, nagy dolog az Egyesült Államok elnökével reggelizni, de kicsoda ahhoz képest, hogy a teremtő Isten minden áldott nap meghív az asztalához. És nem egy ócska lekváros szendvicset ad, hanem saját magát. Bennem ekkor kerültek helyére a dolgok.

100. Hittel, virtussal, humorral. A hungarofób és antikrisztianus gyűlöletre pedig egy válasz van: a magyarság és a kereszténység iránti szeretet.

JEGYZET

1. *Hármaskönyv*³, 561
2. *Hármaskönyv*, 13, 52
3. $2/3^4$, 15
4. $2/3$, 95
5. *Hármaskönyv*, 231–232
6. *Hármaskönyv*, 367–368
7. $2/3$, 259–260
8. *Hármaskönyv*, 58–59
9. *Hármaskönyv*, 370
10. $2/3$, 83–84
11. *Hármaskönyv*, 238–239
12. *Hármaskönyv*, 234–238
13. *Hármaskönyv*, 606–607
14. *Hármaskönyv*, 165–166
15. *Hármaskönyv*, 563
16. *Hármaskönyv*, 587–588

-
- 3 Semjén Zsolt: *Hármaskönyv* (Igenis szólunk kell!; Ius Resistendi; Egyenes úton). Budapest, 2009, Barankovics István Alapítvány kiadása (www.semjenzsolt.hu, www.kdnp.hu)
  - 4 Semjén Zsolt: $2/3$ (Megharcolunk minden magyarért!; Két pogány közt; Egymillió). Budapest, 2018, Barankovics István Alapítvány kiadása (www.semjenzsolt.hu, www.kdnp.hu)

17. 2/3, 287
18. *Hármaskönyv*, 55–56
19. 2/3, 28–29
20. *Hármaskönyv*, 599
21. *Hármaskönyv*, 420
22. *Hármaskönyv*, 370–371
23. *Hármaskönyv*, 377–378
24. *Hármaskönyv*, 298
25. 2/3, 357–358
26. 2/3, 311–312
27. 2/3, 410–411
28. 2/3, 246–247
29. 2/3, 154–156
30. *Hármaskönyv*, 617
31. 2/3, 103
32. *Hármaskönyv*, 248
33. 2/3, 339–340
34. *Hármaskönyv*, 586
35. 2/3, 311
36. 2/3, 53
37. 2/3, 262–263
38. *Hármaskönyv*, 373–374
39. *Hármaskönyv*, 162–163
40. *Hármaskönyv*, 305
41. 2/3, 22
42. *Hármaskönyv*, 304–305

43. 2/3, 295–297
44. *Hármaskönyv*, 481
45. 2/3, 49
46. 2/3, 315–316
47. 2/3, 422
48. 2/3, 398
49. 2/3, 471–472
50. 2/3, 472–473
51. 2/3, 408–409
52. 2/3, 406
53. 2/3, 407–408
54. 2/3, 351–355
55. 2/3, 120–121
56. 2/3, 364
57. *Hármaskönyv*, 351
58. 2/3, 23–24
59. 2/3, 205–206
60. 2/3, 206
61. 2/3, 111–112
62. 2/3, 334
63. 2/3, 140
64. 2/3, 140
65. 2/3, 209
66. 2/3, 213–214
67. 2/3, 477
68. 2/3, 218

69. *Hármaskönyv*, 291
70. 2/3, 255
71. 2/3, 220
72. 2/3, 220
73. 2/3, 227
74. 2/3, 20
75. 2/3, 19–20
76. 2/3, 21
77. 2/3, 479–480
78. *Hármaskönyv*, 562
79. 2/3, 373
80. *Hármaskönyv*, 562
81. *Hármaskönyv*, 245, 564
82. *Hármaskönyv*, 244–245
83. *Hármaskönyv*, 245–246
84. *Hármaskönyv*, 117–118
85. *Hármaskönyv*, 250–251
86. *Hármaskönyv*, 252
87. *Hármaskönyv*, 200–201
88. *Hármaskönyv*, 271–272
89. *Hármaskönyv*, 244–245
90. *Hármaskönyv*, 258–259 és 2/3, 339
91. *Hármaskönyv*, 197
92. *Hármaskönyv*, 159–161
93. *Hármaskönyv*, 279
94. *Hármaskönyv*, 275–276

95. 2/3, 469
96. *Hármaskönyv*, 555–556
97. 2/3, 372
98. *Hármaskönyv*, 285–286
99. *Hármaskönyv*, 243
100. 2/3, 321

NÉVMUTATÓ⁵

Ruth Burrows Norfolkban élő és alkotó karmelita apáca, spirituális író

3.) **Szent Ágoston**, Aurelius Augustinus (354–430) hippói püspök, egyháztanító, a legnagyobb latin egyházatyja

6.) **Heller Ágnes** (1929–2019) Széchenyi-díjas marxista filozófus, esztéta, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

11.) **Platón** (Kr. e. 427–347) ókori görög filozófus, iskolaalapító

Aquinói Szent Tamás (1224-25?–1274) olasz teológus, skolasztikus filozófus, Domonkos-rendi szerzetes

Arisztotelész (Kr. e. 384–322) görög tudós és filozófus

Rousseau, Jean-Jacques (1712–1778) svájci francia felvilágosodás kori filozófus, író és zeneszerző

12.) **Marx, Karl** (1818–1883) német filozófus, közgazdász, szociológus, a kommunista munkásmozgalom teoretikusa és a marxizmus névadója

---

5 A név- és tárgymutatót Székely Ádám szerkesztette

15.) **Izaias** (Kr. e. 7. század) júdeai nagypróféta

Engels, Friedrich (1820–1895) kereskedő, társadalomtudós, filozófus, politikai teoretikus, a Kommunista kiáltvány társszerzője

Lenin, Vlagyimir Iljics, sz. V. I. Uljanov, (1870–1924) orosz nemzetiségű szovjet bolsevik diktátor, a Szovjetunió első vezetője, marxista gondolkodó, a leninizmus alapítója

16.) **Lukács György**, Löwinger György Bernát (1885–1971) marxista filozófus, esztéta, egyetemi tanár, politikus

19.) **II. János Pál**, Karol Józef Wojtyła (1920–2005) 1964-ben Krakó érseke, 1967-ben bíboros. 1978. október 16-án választották pápává. Ő volt az első szláv, 455 év óta az első nem olasz pápa

28.) **Heidegger, Martin** (1889–1976) német idealista filozófus, az egzisztencializmus egyik megalapítója

41.) **Szent István király**, Vajk (975–1038) az első keresztény magyar király 1001–1038

42.) **Nagy Károly** (742–814) frank király, római császár, a nyugati császárság helyreállítója

Voltaire, François-Marie Arouet (1694–1778) francia felvilágosodás kori író, költő és filozófus

49.) **Mátyás király**, Corvin Mátyás (1443–1490) Magyarországon 1458 és 1490 között uralkodott. 1469-től cseh (ellen-) király, 1486-tól Ausztria hercege

Széchenyi István gr. (1791–1860) politikus, író, polihisztor, közgazdász, a Batthyány-kormány közlekedési minisztere, akit Kossuth Lajos a „legnagyobb magyarnak” nevezett

Pázmány Péter (1570–1637) esztergomi érsek, bíboros, a magyarországi katolikus megújulás vezető alakja, író

Arany János (1817–1882) költő, tanár, a Kisfaludy Társaság igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és főtitkára

Bartók Béla (1881–1945) zeneszerző, zongoraművész, népzene kutató

55.) **Barankovics István** (1906–1974) jogász, szerkesztő, kereszténydemokrata politikus, a Demokrata Néppárt főtitkára, 1949-ben emigrált

Sík Sándor (1889–1963) piarista tartományfőnök, pap-költő, egyetemi tanár

74.) **Koppány** (962 k.–997) Géza fejedelem rokonának, Tar Zerind fia. Géza halála után magának követelte a hatalmat, Géza családja azonban Vajknak. A mindent eldöntő véres sólyi csatában István

győzött és megszilárdította az új keresztény magyar államot. A krónikák szerint testét felnégylették és kitűzték Győrben, Veszprémben, Esztergomban és Gyulafehérváron

Orseolo Péter (1011–1046?, 1059?) Szent István király kijelölt utóda, magyar király 1038–1041 és 1044–1046 között.

Escriva, Josemaria (1902–1975) teológus, tiszteletbeli pápai prelátus az Opus Dei (1928) és a Szent Kereszt Papi Társaság (Societas Sacerdotalis Sanctae Crucis – 1943) megalapítója. 1992-ben boldoggá, 2002-ben szentté avatták

86.) **Szókratész** (Kr. e. 470–399) ókori görög filozófus az attikai korszakból

Seneca, Lucius Annaeus (Kr. e. 4–Kr. u. 65) római sztoikus filozófus, drámaíró és államférfi

Kant, Immanuel (1724–1804) német idealista filozófus, egyetemi tanár, a transzcendentális idealizmus megteremtője

94.) **Mindszenty József, Pehm József** (1892–1975) hercegprímás érsek, bíboros, a Magyar Katolikus Egyház XX. századi történetének egyik legnagyobb alakja. 1945-től esztergomi érsek, 1948-ban letartóztatták, 1956-tól a budapesti amerikai nagykövetségben tartózkodott. 1971-ben külföldre távozott. Boldoggá avatása folyamatban van

95.) **Szent László** (1040 k.–1095) Árpád-házi magyar király 1077–95

99.) **Clinton, Bill William Jefferson Blythe** (1946) az Egyesült Államok 42. elnöke 1993–2001 között

TÁRGYMUTATÓ

6.) *apriori lat* eleve, előzetesen

12.) **individualitás, liberális individualizmus** (a lat. *individuum*, 'egyén, egyed' szóból): szociálfilozófiai irányzat, amely a társadalmat az egyed felől közelíti meg

perszonalitás, perszonalizmus a személyt középpontba állító filozófiai és teológiai irányzat

kollektivizmus társadalomelméleti irányzat, amely az egyedi-személyes szempontok rovására az emberi élet közösségi-társadalmi összetevőjét hangsúlyozza

szubszidiaritás kölcsönös kiségités elve. A kereszténydemokrácia egyik alapelve, mely szerint amit egy adott szervezeti szint meg tud oldani, abban magasabb szint nem jogosult dönteni

15.) **Abszolútum** metafizikai fogalom, az elnevezés az abszolút szóból származik: föltétlen, semmitől sem függő, korlátlan; a relatív ellentéte

26.) **deviancia** a közösség vagy a társadalom nagy része által elfogadott normák megsértése, a társadalmi normáktól eltérő, szabály nélküli

pervertált lat elzüllesztett, lerontott, beteges

47.) **kalifátus** iszlám vallási és politikai vezető által irányított terület

saría az iszlám erkölcsi, morális vezérelve, az iszlám teológiai rendszerében az Isten (az iszlám elnevezés szerint Allah) által meghatározott, helyes viselkedés, szubsztanciális jog. Legfőbb célja a közösség szabályozása

54.) **KDNP** Kereszténydemokrata Néppárt régebbi nevén Demokrata Néppárt (DNP) (1944–1949 között) jogutódja. 1989-ben Kereszténydemokrata Néppárt néven alakult újjá. Tagja az Európai Néppártnak. 2010 óta a KDNP parlamenti frakciószövetségben a kormánykoalíció tagja

SZDSZ Szabad Demokraták Szövetsége 1988 novemberében alakult liberális párt. 1990 és 2010 között parlamenti párt volt, három cikluson keresztül az MSZP koalíciós partnere. 2014 szeptemberében szűnt meg hivatalosan

Fidesz Fiatal Demokraták Szövetsége néven 1988. március 30-án alakult. 1995-ben felvette a Fidesz – Magyar Polgári Párt nevet, 1998-ban kormányra került, 2003-ban szövetséggé alakult és nevét Fidesz – Magyar Polgári Szövetségre változtatta. A 2010-es, a 2014-es és a 2018-as országgyűlési választáson a Fidesz–KDNP pártszövetség kétharmados többséget szerzett

55.) **Demokrata Néppárt** (DNP) 1944 őszén alakult, 1945 tavaszán bejegyzett, majd 1949-ben betiltott, a kereszténydemokrácia, a keresztényszocializmus világnézetét és a parlamentáris demokrácia értékeit magáénak valló párt, a mai KDNP elődszervezete

64.) **Szent Korona** a magyar államot és annak folytonosságát megtestesítő felségjelvény. A Szent Korona Tan szerint a Magyarország fölötti főhatalom egyetlen jogos földi birtokosa, jogi személy, minden magyar jog forrása. Európában az egyik legrégebben használt és mai napig épségben megmaradt beavató korona

75.) **1848** Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc Magyarország újkori történetének egyik meghatározó eseménye, a nemzeti identitás egyik alapköve. Társadalmi reformjaival a polgári átalakulás megindítója, Bécs elleni önvédelmi harcával a nemzettudat meghatározó részévé vált

1956 Az 1956-os forradalom és szabadságharc Magyarország népének a sztálinista terror elleni forradalma és a szovjet megszállás ellen folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A budapesti diákoknak az egyetemekről kiinduló békés tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be november 11-én

79.) **szinkretista gnoszticizmus** A különféle gnosztikus rendszerekre általában jellemző a *szinkretizmus*, azaz tanrendszerüket különféle szellemi hagyományokból szőtték: a görög, főként plátóni filozófia elemei mellett zsidó és keresztény hatások jellemzik

82.) ***sui generis lat*** egyedi, sajátos, különleges; olyan önálló valóság, ami nem vezethető vissza másra

83.) **Pázmány Péter Katolikus Egyetem** – államilag elismert egyházi egyetem. Jog- és Államtudományi, Információs Technológiai, valamint Hittudományi Kara Budapesten, bölcsészkaara Piliscsabán található. Hittudományi Kara a Pázmány Péter bíboros által 1635-ben Nagyszombatban alapított egyetem Hittudományi Karának, majd 1950-től a Római Katolikus Hittudományi Akadémiának jogutódja. Az egyetem 1999-ben szentszéki alapításúvá vált (vö. *Ex corde Ecclesiae*)

Piarista Gimnázium 1717-ben alapított, a XIX. század elején öt- majd hatosztályosra bővült gimnázium. 1883-tól állami tanterv szerint működő nyolcosztályos főgimnáziumként működött. 1948-ban államosították. 1950-től az állam és az egyház megállapodása alapján újra rendi kezelésbe került, és négyosztályos gimnáziumként működhetett. 1953 őszétől a Váci utcai épületet elvették, a Piarista Gimnáziumot a Mikszáth Kálmán térre költöztették. 1989 után megszűnt a létszámkorlátozás, az

iskola 6 osztályos gimnáziummá alakult. 2011-re az iskolát és a rendházat is sikerült visszaköltöztetni az eredeti, Váci utcai épületbe

Bethesda Református Gyerekkórház A közép-európai régióban az egyedüli egyházi fenntartású gyermekkórház. 1866. január 1-jén nyitotta meg a Németajkú Református Leányegyházközség. A Rákosi-korszakban államosították, a rendszerváltás óta újra a Református Egyházé

90.) **distinkció** *lat* megkülönböztetés, elkülönítés

diszkrimináció *lat* szétválasztás, hátrányos megkülönböztetés

92.) **relevancia** *lat* fontosság, jelentékenység

98.) **Hittudományi Akadémia** a Pázmány Péter által 1635-ben Nagyszombatban alapított egyetem hittudományi karának jogutódja

CURRICULUM VITAE⁶

1962. augusztus 8-án született Budapesten. Felesége, Menus Erzsébet Gabriella a Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetemen végzett, a Szent Angéla Általános Iskola és Gimnázium ének- és zenetanára, emellett karvezető, egyházzenesz. Gyermekük, Emese Borbála (1991) jogász, Botond Benedek (1994) közgazdász, Álmos Ágoston (1996) építészmérnök egyetemi hallgató.

1981-ben érettségizett a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban. A rendszerváltozást megelőző években a Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémia civil hallgatója, 1991-ben teológusként doktorált. Ezzel párhuzamosan az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának hallgatója, 1992-ben szociológusi diplomát szerzett. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen 1996-ban címzetes egyetemi docensi kinevezést kapott. Vallásszociológiai tárgyú disszertációjával 1997-ben PhD tudományos fokozatot szerzett. 2011-től címzetes professzor az Óbudai Egyetemen. A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán MA szintű vadgazdálkodási diplomát is szerzett 2014-ben.

---

6 Országgyűlési Almanach alapján, a Magyar Országgyűlés kiadása, Budapest, 2017.

A Márton Áron Kiadó 2000-ben *Igenis, szólnunk kell!* címmel, a Szent István Társulat pedig 2003-ban *Egyházpolitika. Egyház és politika* címmel önálló könyvét jelentette meg. 2007-ben a Barankovics Alapítvány kiadásában látott napvilágot *Ius Resistendi*, 2008-ban az *Egyenes úton*, 2011-ben pedig a *Megharcolunk minden magyarért!*, 2013-ban *Két pogány közt*, 2017-ben az *Egymillió* című könyve. 2018-ban *Megsejteni a Sejthetetlen* címmel verseskötete jelent meg.

Teológiai professzorai ösztönzésének nagy része volt abban, hogy közéleti pályára lépett, gondolkodására jelentős mértékben a pápai szociális enciklikák hatottak. 1989 tavaszán alapítója a Kereszténydemokrata Néppártnak. 2002-ben előbb pártelnök-helyettesé, majd 2003. június 28-án pártelnökké választották; tisztségében eddig ötször, legutóbb 2020. január 18-án kihívó nélkül választották újra.

1990-ben egyéni képviselőjelölt volt a budai várkerületben, majd a kormánypárti KDNP-frakció hivatalvezetője és sajtószóvivője lett. Októberben listás önkormányzati képviselő és frakcióvezető lett Budapest II. kerületében. 1994-ben a várkerületben is indult, azonban az országos listáról szerzett mandátumával került be az Országgyűlésbe. 1994-től a törvényhozó testület jegyzője, a szociális és egészségügyi bizottság tagja, 1995-től frakcióvezető-helyettes. 1998 és 2002 májusa között a polgári koalíciós kormány Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkari rangú, egyházi ügyekért felelős vezetője volt. Ebben az

időszakban szerveztek egyházi nemzetközi csúcstalálkozót Magyarországon, rendezték a korábbi vitákat az Apostoli Szentszékkal, visszaállították a hitoktatás állami finanszírozását, megállapodást kötöttek a történelmi egyházakkal, biztosították a közfeladatokat ellátó egyházi intézmények államiakkal egyenlő finanszírozását és a szocializmus idején államosított egyházi ingatlanok visszaadását. Szerepe volt abban, hogy a Bizánci Szent Szinódus I. István királyt az ortodox kereszténység számára is szentnek ismerte el, amit a magyar egyházpolitika legnagyobb sikerének tart, hiszen az 1054-es egyházszakadás után István király az egyetlen közös szentje a keleti és a nyugati kereszténységnek.

2002-ben visszatért a törvényhozásba. 2006-ban a kalocsai választókerület egyéni mandátumáért szállt harcba. Az ezeréves katolikus érseki központban nem forgott veszélyben győzelme. Emellett a Fidesz és a KDNP által közösen állított országos lista negyedik helyén szerepelt. Májustól a Fidesz- és a KDNP-frakciót egybefogó Magyar Szolidaritás Frakciószövetség társelnökeként a törvényhozási időszak végéig a kereszténydemokrata képviselőcsoport vezetője. Pártelnök-frakcióvezetőként főleg a napirend előtti politikai viták egyik főszereplője lett. „Frontpolitikusi” szerepéből következően gyakran érik politikai támadások, amelyek „inkább szórakoztatják”. Meg tudja különböztetni magában Semjén Zsoltot, és azt, ami ebből a „politikai termék”, amely persze értékrendileg összefügg, de érzelmileg nem azonos – nyilatkozta 2014-ben.

Számos szakmai és karitatív jellegű szervezet munkájában vesz részt. Egyházi munkáját a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1994-ben Pro Ecclesia Hungariae kitüntetéssel jutalmazta. 1997-ben Pázmány Péter-émlékérmét kapott a katolikus egyetem tanácsától. 1998 decemberében II. János Pál pápa a Nagy Szent Gergely-rend lovagparancsnoki keresztyével, 2002-ben pedig a Szent Szilveszter-rend nagykeresztyével tüntette ki. 1998-ban lett a Szuverén Máltai Lovagrend nagykeresztes lovagja. Számára lelkiileg fontos, hogy 2015-től a Karmelita Rendben (OCD) konfráter. 2000-ben Konstantinápoly egyetemes pátriárkája, I. Bartholomaiosz is kitüntette, tőle kapta az ortodoxia egyik legmagasabb elismerését, a Pammakarisztoszi Legszenbtebb Istenszülő Szent Keresztyét, valamint 2013-ban a Szent János Evangélista a Teológus elnevezésű érdemrendet, valamint 2017-ben az Elsőként Elhívott Szent és Dicsőséges Szent András Apostol keresztyét.

Pro Caritate-díjas. 2011. június 29-én az amerikai Ronald Reagan Elnöki Alapítványtól átvehette a Nemzetközi Szabadság Díjat.

2010 áprilisában már az első választási fordulóban nagy fölénnyel, jórészt új ellenfelekkel szemben, a voksok 58 százalékaival megvédte kalocsai egyéni mandátumát. A konzervatív párt-szövetség Bács-Kiskun megyei listavezetésén túl az országos lista előkelő ötödik helyén indították. Május 29-én, a második Orbán-kormány megalakulásakor miniszterelnök-helyettesként a kormányfő első, egyben általános helyettese lett. Emellett

a nemzetpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős tárca nélküli miniszteri megbízatással végzi kormányzati munkáját. Kezdeményezője – és vezérszónoka – volt az állampolgárságról szóló törvény május 26-án nagy többséggel elfogadott módosításának, mely lehetővé tette a határon túl élő magyarok számára a kettős állampolgárság megadását. Szerepe volt Magyarország Alaptörvényének kidolgozásában.

2014. április 6-án a kormányzópártok közös országos listájának második helyéről kapott újabb mandátumot. A júniusi kormányalakuláskor megőrizte mindkét – általános miniszterelnök-helyettesi és nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszteri – posztját. Nyolcéves kormányzati tevékenysége során egyik kezdeményezője nagypéntek munkaszüneti nappá nyilvánításának. Természetes büszkeséggel tekint a nemzetegyesítés kialakuló politikai rendszerére. 2017. november 10-én a Magyar Állandó Értekezleten jelentette be, hogy letette az esküt az egymilliomodik új magyar állampolgár.

2018. április 8-án a Fidesz–Kereszténydemokrata Néppárt – harmadszorra is – kétharmados többséggel nyerte meg a parlamenti választásokat, az országos lista második helyéről szerzett újabb mandátumot. Orbán Viktor negyedik kormányában ismét általános miniszterelnök-helyettes, nemzetpolitikai, nemzetiségpolitikai, egyházpolitikai, egyházdiplomáciai miniszter.

ZSOLT SEMJÉN
*On Earth
and in Heaven*¹

(Translated by Michael Mansell)

---

1 In the spirit of *summa et essentia*, the editor of this volume has compiled it in the form of a breviary, but it is also useful to read the individual sections in their original context (e.g. Point 96); this is possible by making use of the notes, index of names and glossary at the end.

CONTENT

FOREWORD	
by Fr. Balázs Barsi, OFM	109
CHRISTIAN DEMOCRACY	115
THE HUNGARIAN NATION	151
CHURCH	161
SOURCES	177
INDEX OF NAMES	181
GLOSSARY	187
CURRICULUM VITAE	193

FOREWORD

For me, the heart of this marvellous spiritual compilation became clear from a seemingly unrelated conversation. In the midst of it, seeing the essential message of these writings, I suddenly realised that the *prophetic* mission of a Christian politician can be understood.

Please read Point 6 carefully. This is the only passage in the entire volume which mentions a person who is alive today.

The author was attacked for uttering the word "sin" in Parliament. He pays his attacker the compliment of calling her a philosopher. According to this philosopher, sin is a Christian concept: it can be used in church, but not in a parliament.

Has she not heard of Hitler or Stalin? Can describing their deeds as "sins" really only take place in church?

It is another matter that the philosopher is a thinker, and therefore knows that sin stands in relation to God. God is the ultimate source of all moral order. But God is present not only in church, but "on earth and in heaven". If one wants a God-neutral parliament, where the word "sin" cannot be uttered, then one also wants God-neutral public life. The fact that a parliament is not dominated by any one religion does not mean that it should be dominated by the religion of God-neutrality.

God-neutrality is indeed a religion, and today this religion alone seeks to muzzle Christians, to prevent them from saying the word which is synonymous with the tragedy of man: sin.

Why does this God-neutral religion spill over into the dictatorship of relativism? This is because it does not believe in redemption and does not recognise God's love and the mercy springing from this love – which has been inferred by all religions, but which has only been made wholly manifest in Jesus Christ. This philosopher has not taken account of the other word related to sin: forgiveness. There is also, of course, a third, related concept: redemption. This is the rejection of sin, God's forgiveness, and turning towards one's fellow man.

Following the example of Saint Augustine, in Point 96 of this volume the author contemplates the mystery of God's trinity. This enables us to understand why the fact that God is the embodiment of love and mercy became manifest in Jesus Christ.

How would God in one person be able to love? It would not be love if He projected love "outward" towards the creation that is man, without knowing love in His inner divine life. Consider the following: not only does Saint John write that "love is from God" (1 John 4: 7), but also that "God is love" (1 John 4:16).

One of the central concepts of Scripture is the human individual. This concept is almost a "by-product" of the Christological disputes; but without it there is no Europe! There is no so-called "Enlightenment"!

If God created man in His image, as a person, then this means that He is also a person: someone,

and not something. "I" does not exist without "you". The whole of human life is fulfilled in the revelation of the Holy Trinity. But this revelation can either be accepted – and we have been made aware of everything – or it can be rejected. But it cannot be said that it does not respond to man's deepest and only question, to suffering and to the desire for love.

If somebody – a Christian – doubts that this politician is engaged in philosophy and theology, they should read this entire work again. What political system has no philosophical basis? The driving force behind the twentieth century's major political systems was simply a philosophy which was fallacious and anti-human.

In Point 6 we can see that the adversarial philosopher is herself captive to a philosophy which is utterly fallacious and proven to have failed.

In order to clearly see the cause of the philosopher's indignation, we must examine the philosophical background. We find this in a work by Pope Benedict XVI, *Truth and Tolerance*², in which he summarises arguments put forward by Jan Assmann³. The latter makes three assertions:

– Moses introduced (or, as we would say, God revealed through him) the concept of "truth" to the realm of religion. In Assmann's view,

---

2 *Glaube – Wahrheit – Toleranz: Das Christentum und die Weltreligionen*

3 Jan Assmann, "Moses the Egyptian: The Memory of Egypt in Western Monotheism" (*Moses der Ägypter*, Benberg 1998, pp. 160–172)

truth was not originally a religious category, but from this point on all other religions were classed as idol worship.

– His second assertion is that ancient gods (and religions) were interchangeable (due to freedom of population movement, a lack of borders, the mixing of cultures), and so people lived in peace.

– Thirdly, Assmann (correctly) asserts that the question of truth is related to the notion of what is good, and therefore alongside the concept of truth there also appeared the concept of sin. He claims that ancient religions found no place for the latter, and so ancient pagans experienced a high level of spiritual peace.

Pope Benedict XVI exposes the fraudulence of these claims, and describes the extent to which – as early as the late twentieth century (and earlier) – certain philosophers had already begun a huge programme of “sensitisation” in support of the globalist worldview and the attainment of its global dominance.

Finally Assmann proposes erasing the consequences of Easter and the Exodus from Egypt, leading to the global emergence of a brave new world. The Pope, on the other hand, states that the concept of truth had already been introduced by Greek philosophers to extend to every area of life – and thus also to religion.

Nor is it true that there was peace in the world of interchangeable, intermingling pagan religions.

Indeed, there was only war: a war of the gods, in which people were helpless victims.

The biggest lie, however, is that ancient religions did not recognise the concept of sin; in fact they knew it well enough to continually make sacrificial offerings to their gods. Their concept of sin not only applied to religion, but was a fundamental precept embracing the entirety of human existence.

It is very useful to review the intellectual background and motivations of protests by today's globalist philosophers seeking to purge politics of Christian statements made by Christians.

The Hungarian Conference of Catholic Bishops presented the *Pro Ecclesia Hungariae* award to the author of this volume, and Pope John Paul II awarded him the Order of Saint Gregory the Great and the Grand Cross of the Order of Pope Saint Sylvester. On this basis I would suggest to seminaries, Catholic universities and colleges that this volume form an integral part of their educational programmes. I recommend it to all Christians: a thorough reading of it is equivalent to a university semester. I recommend it to the philosopher named in Point 6 and to every thinking person, and also to every compatriot of mine who rejects Christianity: they also have the right to know what it is that the Catholic Church teaches. One does not have to guess this teaching, nor seek it from discredited Christians who use politically correct rhetoric; because the latter do not offer the Church's inner truth to those outside the Church, but pander to them by serving up a sort of dubious hybrid.

Fr. Balázs Barsi, OFM

*"This is how a Christian must live:
continually striving for what they find
impossible – with nothing to rely on, except
Jesus.
Faith based on a life spent in peace and
security is simply a parody."*

Ruth Burrows, OCD

CHRISTIAN DEMOCRACY

1. As part of the Lord's Prayer we Christians say *Adveniat Regnum Tuum*: "Thy kingdom come". But what does this really mean? In a theological sense it refers to the realisation of God's universal rule. In an existential sense it refers to the realisation of the Kingdom of Christ in our hearts. And, in a political sense, it also means that it is simply not Christian to think of oneself as Catholic or Protestant at home with one's family and in church on a Sunday, and at the same time to ignore what is happening to the world, in one's country or one's town or city. This is because the mission we received at our baptism was to move the world – at least our little part of it – in the direction of the Gospels.

2. Every political programme and political action is defined by the image of humanity which forms its background – whether or not that image is explicitly formulated and openly expressed. If its notion of humanity is one-sided, then its political practice will also be distorted. This is because anthropological errors inevitably lead to the inhumanity of societies which are based on them.

3. The defining characteristic of our conception is modern, because in essence it consciously and continuously returns to eternal values. However ancient something is, if it is rooted in eternal truth it will always be young. For example, if we dip into the books written by the encyclopaedists of the Enlightenment, we realise that they are unreadable ephemera which in our day and age are meaningless, and

are at most only interesting as historical curiosities. Then if we read something from Saint Augustine, we feel that it is alive, fresh, and speaking to us in the here and now. Augustine is alive, while the work of the encyclopaedists is fodder for moths in dusty libraries. This is because Augustine is bound to Eternity, but encyclopaedists are bound to a transient ideology of a past age. Well, that is why we are modern and they are obsolete.

4. The very reason I can understand other religions is my own Catholic identity. Anyone who sees this as a problem must also say that, for example, men's interests can only be represented by men – which is obviously absurd.

5. In Christian circles there is a widespread perception that politics, the political way of life and the vocation of politics are slippery surfaces, which decent Christians would do well to avoid altogether. If decent Christians avoid politics and the political vocation, however, the whole area will be left to the hyenas. This has very sad consequences for our values and interests, and for society as a whole.

Christian politics and Christian politicians must simultaneously achieve two goals: honesty and effectiveness. Honesty, because one is not only responsible for oneself, but also for one's party, and even for evangelisation. (I am not thinking of media smears, because in a sense being the target of such smears is precisely a sign of one's political honesty, as if there are no such attacks one is either not really

representing Christian values or not doing so effectively enough to be worth smearing.)

The other goal is to be effective. Politics is just as much a skilled profession as that of a mathematics teacher, a pianist, or an engineer. If one lacks skill, if one does not have a God-given talent for this calling, one cannot effectively represent these values and one cannot achieve satisfactory results. For example, the Franciscan order is full of humble people. It does not follow from this that all the dear good Franciscan fathers should be Members of Parliament, state secretaries or ministers. So on the one hand one must be upright and pious, while on the other hand one must be effective, so the political vocation must be pursued with professionalism.

6. As a Christian I have the right to declare my Christian values in political life. It is characteristic and instructive that this is why I was attacked by the philosopher Ágnes Heller. She said nothing less than that I could express myself in Christian terms in church, but not in Parliament; for example, I could not say the word “sin” in the Hungarian parliament. First of all, it is extraordinary that Heller – who *a priori* denies the existence of sin – recognises only one sin: that of a Christian politician calling sin by its name. Secondly, Ágnes Heller’s standpoint is intolerant to say the least, as it questions my right as a Christian to think about the affairs of the world on the basis of my Christian values, and to pursue politics for the realisation of these values. I do not question Ágnes Heller’s right to use whatever liberal

or Marxist terminology she chooses, but I cannot allow the questioning of my right to represent Christian values and to use Christian words in the country of Saint Stephen.

7. There is a kind of spiritual and moral crisis – not only in our country, but across our entire civilisation. The basic reason for this is not simply that people commit sins: the real problem is that they deny the sinful quality of sin itself. The real problem is the attempt to establish sin as being a virtue, and wrong as being good; in many cases the possibility of escape from sin is thus rendered unrealistic.

For if I know what is good and what is bad, what is sin and what is virtue, then there is a foothold which can support the fallen person. But if the existence of sin is called into doubt – or even denied – then the fallen person is unaware of their fall. And since they have no foothold, standing is an unrealistic prospect: the need to stand does not even enter their mind.

8. In a political, sociological and – dare I say it – moral sense, society can hardly be expected to obey laws that are conspicuously and brazenly unfair. And if the trust and faith of society in the justness of laws is shaken, then the assumption of their rationality and authority will collapse. At that point the greatest ill that can befall a society will surge to the surface: lawlessness, chaos and anarchy. Because the precondition for an orderly society – and thus life which can be deemed as fit for humanity – is

the authority and rationality of laws: in other words, the justness of laws. How can we realistically expect citizens to be law-abiding if they are forced to see their relation to the law as hardly being any different from that of a victim's relation to their mugger?

9. Christian philosophy teaches us that peace is the fruit of righteousness: it is not simply a lack of conflict, but is the fruit of righteousness. This is why submission to injustice is not peace. And therefore opposition to injustice is the precondition for peace.

10. For a political party to claim that it does not want power is as absurd as an angling club saying that it has been founded not to catch fish. Power is not a goal, but a means, with which one may enact a positive political programme. Power in itself is neither good nor bad. A knife, for example, is good if I use it to cut bread for my child, but it is bad if I use it to stab my neighbour in the stomach. Likewise, power is bad if it is viewed as an end in itself instead of a means to an end, because then it will become a kind of idol. It is bad if it is used for a bad purpose, against that which is good. And it is good if it is used well rather than abused. This also means that it is wrong for those who receive it to not use power for a good purpose.

11. The Christian conception of politics and society is not utopian – indeed in essence it rejects utopias. The root of the problem is in Plato, who is the

father of every utopia. Stated in somewhat simplified terms, Plato says that the state – the structured human community – was created when people became aware of a way of thinking which holds that committing injustice is good. Injustice is not good in a moral sense, but in a hedonistic sense: people enjoy domineering others. Suffering injustice is bad, and it is obviously unpleasant if one is being tyrannised by others. According to this theory, people created the state to prevent acts of injustice, because they realised that the detriment incurred by suffering injustice is greater than the benefit gained by committing injustice. Plato thus invented a myth which claims that a structured human community came into existence by people sitting down, logically comprehending something, and constructing the state. Therefore human society is invented – and in consequence it can be reinvented again and again. In contrast, Aristotle says that this is a myth, because man has never existed without some form of community structure, as anthropologically it is a given in human nature to be able to exist within a social structure.

The utopian model conceived by Plato and Aristotle's thinking based on the order of Nature have run in parallel with each other throughout history. In this regard, the thinking of Saint Thomas Aquinas, which was based on Aristotle, made clear – also in a philosophical sense – Christianity's commitment to natural law. Building on the pessimistic utopian tradition, the socialist model claims that man is an inherently bad animal, which the socialist state must train to become the socialist form of human. The op-

timistic liberal utopia, which derives from Rousseau, claims that man is inherently good, but it is society that corrupts him. Therefore if we do away with school, education, family, etc., then everyone will be beautiful, intelligent and good – because they are inherently virtuous.

Christianity is immune to utopias. This is because we know two things, derived from revelation and from anthropology. One is that we have been created in God's image. Therefore whatever wrong and unfairness there is in social structures, there will also always be a tendency for goodness. The Marxist utopia does not work and is anti-human because it cannot acknowledge that there is always some good in man. The problem with the optimistic utopia of liberals is that it knows nothing of original sin, which is the subject of Christian revelation and which is witnessed throughout human history. And since the nature of man is that of a fallen being, he has become prone to evil. So it is utopian to think that in himself man is beautiful, intelligent and good. This is why upbringing is necessary, and this is why we need schools and good social structures. Christian realism knows that man is made in the image of God, and it knows that man is good; but it also knows about original sin, and that man has become prone to evil. This balanced thinking is the feature of Christian philosophy on which the Church's social teaching rests. This philosophy allows for the unfolding of the whole person, including that part which forms its essence: transcendental openness.

12. Christian teaching is embedded within the Church's social teaching, which in the Catholic Church is contained in papal encyclicals on social issues, and in the Protestant Church in social ethics. Of course this is not the same as any political party or any political programme. However, the ambit within which Christians living in the world can search for the answers to society's challenges can be precisely drawn: that ambit is the social teaching of the Church. There are some basic assumptions which must be accepted by a party or a politician for them to be able to call themselves Christian. The Church's social teaching and party politics are not identical, but neither are they independent of each other; Christian politics is what it is because the benchmark it accepts is the social teaching of the Church.

Let us consider an example to grasp the difference in meaning between the Christian, socialist and liberal models. As Christians we can say that you, my liberal friend, are right when you emphasise human dignity. However, we emphasise this even more when we say that human dignity does not come from a parliamentary or a UN General Assembly decision, but that we are created in God's image. Therefore, all of us – rich or poor, young or old, healthy or sick – are of eternal worth, because we are created in God's image. Human rights are not granted by parliaments or international organisations, but they are given by the order of creation, which is recognised and acknowledged by a parliament or a declaration of human rights. The

Christian conception, however, is critical of liberals, because the latter interpret human dignity as if the individual were detached from the community; this philosophy sees humanity deformed into sheer individuality, which involves the complete disfigurement of human personality, because it divorces it from a communal context. Opposing the individualism of liberals, Christians assert the notion of personalism, which always refers back to the communal dimension of being human.

On the other side we find a similarly exaggerated and one-sided approach. Looking at the socialist model – and here I would emphasise that I am thinking of the classical socialists like Marx and the classical Left – we can say that you, my socialist friend, are right when you emphasise the communal nature of humans. Indeed in this we claim more than socialists do; because there is overwhelmingly more solidarity in seeing Christ in our fellow human beings than in thinking that a government's social programmes will solve the problems of human existence. The Christian conception is also critical of socialism, because socialism – at least in its classical form – overstates the communal aspect of human life to the extent that the individual becomes nothing more than an insignificant cog in its machinery: the individual person loses their importance. Let us consider Marxist class ideology, in which a person is not an individual, but a member of his or her class. The National Socialist version of this idea is that people are dissolved into their race, thus losing their

individuality. Therefore the Christian conception is always critical of socialist ideology, because the latter slides into collectivism, denying the importance of the individual.

In the history of philosophy the problem has always been that liberal individualism and socialist collectivism are clearly disfigurements of the human individual, and are one-sided. The question is the following: how can we reconcile the two principles of the individual and the community? The answer is provided in the social teaching of Saint Thomas Aquinas, who introduces the notion of subsidiarity, or mutual assistance. Derived from natural order, this states that nothing that can be done by a small community may be arrogated by a larger community. Problems must be solved in the context within which they are to be found, according to the order of nature; but if it is impossible to solve a problem at the level on which it arose, then it must be solved at the next level up, in such a way that in the future those at the lower level will be able to help themselves. This idea rejects the liberal notion that everybody must solve their own problems, and that if they cannot, they only have themselves to blame. At the same time it also rejects the infantile socialist notion which seeks to organise people's lives by letting them vegetate while claiming state welfare benefits. Therefore the three teachings of the Church within which Christian politics is viable are the individual, solidarity and subsidiarity. Anyone who does not accept these three notions cannot be a Christian politician.

13. When Jesus says that not the smallest letter or the smallest part of a letter will pass from the law, it follows from political logic that he can be labelled a right-wing fundamentalist; but when he identifies himself with the poor he can be labelled a leftist revolutionary.

This does not mean that Christian democracy is positioned between the Right and the Left; it means that there is a valid approach within philosophical history and political theory which holds that within Christian teaching there is a unity – dating back to antiquity – between fundamental traditional and social values, which today are classed as either of the Right or the Left. The tripartite unity of Liberty, Equality and Fraternity – inspired by Christianity – was secularised by the Enlightenment, and after the French Revolution it was torn apart by one-sided extremes. Liberty was distorted to become individualistic liberalism; Equality was deformed to become collectivist socialism; and both forgot about Fraternity. Only Christian democracy preserved the original tripartite unity resting on the original Christian foundation.

14. The concepts which gave rise to the fundamental values of liberalism and socialism – the French Revolution's demands for Liberty, Equality and Fraternity – are at root and in essence Christian concepts. It is another matter that they have been secularised, and then taken to one-sided extremes. These are essentially Christian values with Christian roots, so we Christian democrats must accept these

ideas as treasured assets and – by giving them their rightful place, and restoring the interrelationships of the entire notion of the human – we must show them to be our own values.

It follows from this that Christian democrat and Christian social standpoints – related on the one hand to liberal values, and on the other hand to social democratic values – give Christian democracy the special opportunity for links in both directions. This is why I would venture to say that in a certain way Christian democracy is capable of what I could call movement, but without a shift in position: placing emphasis either on linking to liberal values or to social democratic values without abandoning any, and at the same time avoiding internal contradictions. (Meanwhile this internal contradiction clearly exists in the link between liberalism and socialism: liberals want as much freedom as possible, and socialists want to enforce equality. But, because people are not equal, if there is freedom then there will be no equality. If one enforces equality, one necessarily limits freedom.)

15. In my opinion the history of communism as the atheist religion began with the interpretation of the Prophet Isaiah and the Ebed-Yahweh songs. These tell of the Lord's suffering Servant, who through His suffering raised up mankind. This is understood by Christianity to refer to Christ, and by Judaism to refer to Israel. Marx simply secularised it and applied it to the proletariat. This is how Heaven and the heavenly Jerusalem became communism. The signs of God as

an absolute – for example eternity – were bestowed on the material world. This is also betrayed by the iconography: Marx, Engels and Lenin play the role of the Trinity, with one idea existing in three persons; Marx's *Das Kapital* and *The Communist Manifesto* are the Gospels; the martyrs of the working-class movement correspond to the ancient Christian martyrs; communist marching songs are the counterparts of Orthodox church songs; parades on 1 May imitate Easter processions. Why was Lenin's body preserved? Because they wanted this new "relic" to be a kind of substitute for the relics of the saints which after 1917 were taken from the Russian people and publicly defiled.

16. György Lukács considered it to be self-evident – but of course he did not say so explicitly – that he and those of his stamp were destined for power. I could even say that they really believed that they had been chosen to make mankind happy – even if it so happened that people would die in the process. So it was György Lukács's challenge to create some kind of ideology which explained why he and his kind were chosen to gain power. The starting point came from Marx's proposition that all consciousness is false apart from the proletarian consciousness, which is not false. This state of affairs, however, was not known by the proletariat – and furthermore, those who came to this conclusion were clearly not proletarian themselves. The Lukács answer to this conundrum was that whoever claimed that the entire construct was patently stupid – and

even self-contradictory as a system – was simply providing proof that they had false consciousness; and so they could not be right. And if such a person were to persist, then Comrade Lukács himself might put a bullet through their head. The essence was that there was an elite who were predestined for power, who had no false consciousness, and who were therefore right; at the same time there was the proletariat, who in theory had no false consciousness, but who did not know this. But there was the elite who knew it, and therefore they would make the proletariat happy, whether the latter wanted it or not; and there were those who opposed this, and who obviously had false consciousness, and were therefore mistaken.

17. The starting point for economics is the utilitarian assumption that people are “rational actors”. In an anthropological sense this is an absolute mistake. Why is a banker more rational – or, if you like, more “utility-maximising” – than a Carmelite friar? After all, is there a longer-term and more profitable investment than eternity? Or why is it more rational and useful to invest my money in equities than, for example, in my family, by going on holiday with our children? Why would it be less rational or useful to spend money, time or effort on a child’s education, on communal activities, or on intellectual or spiritual goods? Value can only be measured within another system of coordinates. In this context, I have emphasised the importance of the anthropological cycle. The economy also has a million such preconditions

and aspects, which in a strict sense are not economic in character: morality, for example.

18. A vicious circle can be plainly seen. Having become impossible to conceal, the inadequacy and inhumanity of unfettered capitalism once gave the utopia of Marxism the illusion of reality; now it seems that Marxism's historically proven inadequacy and inhumanity is doing the same thing for unfettered capitalism. We have suffered "actually existing socialism" – the burden of which we still struggle under today – because those in power at the time did not want to hear criticisms highlighting its errors or hear of social teaching that was in tune with human nature and could allow the development of the whole individual. Now, under the spell of unfettered capitalism, those in power seem to not want to hear this criticism. It would be madness to again plunge into what could be foreseen as being inadequate and inhumane and on which – in agreement with the encyclicals – history has delivered its verdict.

19. The current crisis is the crisis of neoliberal economic policy, and the harbinger of its historical collapse: the collapse of the "invisible hand" myth; the collapse of the ideology that proclaimed that there is no need for state involvement in the economy and financial affairs, as the economy and the market will regulate themselves. In the name of this liberal policy they have sabotaged the state, and now they expect the state to save the day. After the fall of Marxism, Pope John Paul II issued a prophetic warning to the

world that the historical collapse of actually existing socialism must not be an excuse for the glorification of unfettered neoliberal capitalism.

20. There are areas of life – such as the economy – in which market conditions must exist, and there are other areas in which the prevailing conditions are essentially not of the market, but of solidarity and state responsibility. Such areas are health care, education and culture.

21. This country has been ransacked twice – by roughly the same circle, interest group, network, or whatever we choose to call it. After World War II, they said something about private property being bad and state property being good; and in the name of nationalisation they took people's land, businesses, houses, and the essence of who they were. During and after the fall of communism, however, they said that state property was bad, private property was good, and they squandered the remaining wealth of the state.

22. The injustice of privatisation – which is in fact the plundering of national assets – must be opposed, because it is contrary to the interests of the nation when private property turns its back on the public good: when it does not represent development, but the stifling of Hungarian competition and monopolisation of the Hungarian market by foreigners; when it does not represent the expansion of service, but people having to pay not only for a

service, but also for high profits for investors. State property must not be a target for predators – and we must also highlight that in reality it is not “free of encumbrances”. This is because it embodies the value of the unpaid work of successive generations. Let us remember that, under socialism, a large part of workers’ wages was withheld, and the state’s reasoning for not paying this was that it provided free health care, social security and decent pensions. This was guaranteed not only by law, but in the constitution. For this reason, the state not only owes billions of euros of debt to foreign creditors, but also to its own citizens. Natural law dictates that obligations towards people struggling to meet their everyday living expenses are stronger than those towards the profits of investors. Of course one must not forget political reality and the fact that economic room for manoeuvre is limited; but moral order must not be sidelined.

23. The neoliberal dogma of the last century has led to financial balance being pushed to the fore, before all else. Here I would point out that if this were a valid position, then the best country in the world would be Somalia: it has zero spending and zero revenue, so the balance is indisputable. We say that it really is important for the government budget to be balanced, but this is not the only important factor. Economic growth or social policy must not be sacrificed on that altar. This is why I say that the state must force banks and multinationals to bear a proportionate share of the overall burden.

24. Christian social teaching does not operate in terms of the conflict between labour and capital, but builds on consensus between labour and capital. The task is the humanisation of capital.

25. The goal is for as many people as possible to own as much property as possible – but so that the property benefits not only themselves, but others also.

26. The entire left-liberal-green league has an obsession, a dogmatic obsession, that the development of the world is characterised by ever greater secularisation, the disappearance of nations, and the abolition of the family. They see this as development. From this point of view, they find it inconceivable that a formerly socialist country sees the importance of religion, churches and national existence, and sees the family – based on the marriage of one man and one woman – as important. This is why from their point of view, in their perception, what we are doing is the opposite of what they think of as progress. We think that what they consider to be progress is pure deviancy.

27. There is common ground between the two different political approaches of Christian democracy and green parties: protection of the environment, or nature. But there is also a fundamental difference: we believe in the protection of the order of nature in its entirety – not only the ecosystem, but in a cultural sense, relating to mankind and society as well.

They – illogically – see nature and its order only in terms of minerals, plants and animals, while for humanity and society their ideology becomes unnatural, embracing same-sex marriage, abortion, euthanasia and pro-drugs propaganda. We believe that the order of nature reflects the order of creation, but in its entirety: not only the world around man, but also the order of man and society. Therefore our political creed is that protection of nature is the protection of creation.

28. Heidegger propounded the idea that no field of expertise is able to define itself, its own methodology and the limits of its own domain. Thus the essence of what mathematics is cannot be a mathematical question, what the methodology of chemistry is cannot be a chemical question, and the extent of biology's domain cannot be a biological question: these are theological, philosophical and moral issues. The same is true for social sciences. So in this regard the Church has a special role in terms of prophecy and teaching. If we are talking about cloning, genetic manipulation and the like, we can see that it is a catastrophe for mankind if a misunderstanding of the legitimate autonomy of specialist fields leads to the desire to disregard this special mission of the Church. The fact that within a particular specialist field it is technically possible to do something does not mean that you may do it. Of course natural sciences, social sciences and politics each have their own legitimate autonomy, but they can never be autonomous from morality.

29. Our position – the position of Christian democrats – is this: natural law stands above the written constitution and positive law, and because the order of nature reflects the order of creation, in this context it is the ultimate reality. In the matters of supreme importance, Parliament may not play God. Our position on the protection of the unborn, for example, is derived from this; since from the viewpoint of human life, there is no logical, philosophical or scientific difference between a foetus being one, four or eight months old, or being within the abdominal wall or outside it. If Parliament can decide that a foetus can be sentenced to death purely on account of its age, then logic dictates that any human life may be extinguished on the grounds of age or state of health.

30. There comes a time when, as a symbol of the Hungarian will to live, a nappy drying on a clothes horse has a meaning equivalent to that of the national flag.

31. The formation of social reality and the proclamation of the truth can together lead to a change in public opinion on the right to life. Political reality and prophetic message are together my guiding principles.

32. If we have done our utmost to defend life but are outvoted, there is still the prophetic message of our having rejected it.

33. If on the question of marriage we were to abandon the definition – based on the order of na-

ture – of it being between one man and one woman, and we were to expand that definition to include, for example, two men or two women, would this not discriminate against other combinations? What about polygamy? If we were to abandon the “man and woman” why not the “one”? If two men can marry, why not three? Where would the boundary of marriage be then? Moreover, the Hungarian state does not defend the institutions of marriage and the family and support them financially and morally in order to fund the “sexual self-realisation” of citizens, but because it is in this context that children are born and brought up, thus sustaining society and the nation.

34. We do not want to stigmatise such people, but let us not call their relationships “marriage”, because that is a sanctified concept; and they should not adopt children, because the child’s constitutional right to a healthy upbringing is a higher principle than the desire of homosexual couples to have children. And we shall not – because we cannot – abandon our right and our duty to call sin by its name, on the basis of the order of nature and Christian teaching.

35. They make a political ideology out of their own deviant lifestyle.

36. It is gravely irresponsible – indeed grave prejudice – to brand as prejudice something that is a daily experience and a sociological fact. This relativises true prejudice.

37. These programmes are said to be “reality shows”. Obviously they are not reality, but a segment of reality, a subcultural node – a perverted subcultural node, I would say. But as they are presented as if they are reality, after a while they actually create reality in society – in the manner of a self-fulfilling prophecy. Therefore the state cannot avoid the responsibility of what it allows to be presented to society – by the media, for example.

Let us look at the commercial media, for example. I do not question investors’ right to invest in the media. But why does someone invest in the commercial media? They invest in order to reap higher profits. If one could get more profit elsewhere, one would invest there. So what is the purpose of commercial media? To bring investors the highest possible profit. How do you make this profit? There is only one means: advertising revenue. Advertising time cannot be increased indefinitely, because it is limited by the 24 hours in a day. And if commercial breaks exceed a certain length, viewers will no longer watch a show; ratings fall, together with the value of advertising time, and investors’ profits are also thereby reduced. So the one way to increase profits is to increase the size of one’s audience. And the larger the audience, the more valuable is every minute of advertising time. How can one increase the size of one’s audience? I am sorry to say that, unfortunately, this is not necessarily achieved by showing things of beauty, quality and intelligence, but rather the most aberrant and reprehensible things. This is done shamelessly, as there is only one

goal: to increase profit. And then there is the role of the state, which says, "Dear investors, of course you have the right to profits, but in defence of society we also have the right to say 'no' to some things."

38. I will give an example to try to throw light on the role of the media: if I go into a Chinese restaurant, say, and they give me a menu on which I have a choice between *hutulu* and *kutulu*, then in reality I have no choice at all, because I have no idea what either of them are. If it is written in Hungarian that one of them is breaded carp and the other is fried duck, then I can choose in the true meaning of the word. Well, the media is offering people *hutulu* and *kutulu*. The whole superstructure of parliamentary democracy rests on the basis of free elections. Indeed so, but worldwide it is increasingly clear that while the separation of powers is painstakingly elaborated, the media, which has a decisive influence on elections – and thus ultimately on the entire state apparatus – is not in fact under constitutional control, but is in the hands of certain financial-ideological interest groups. This is why I say that parliamentary democracy depends on true freedom in elections: this not only means that there must be no electoral fraud, but also that there must be the real guarantee that, through their media power, certain interest groups cannot manipulate public opinion – and thereby elections.

39. Across the world – but especially in Hungary – there is a peculiar process of juggling concepts.

Aided by its control of media positions and its media monopoly, the secular intelligentsia arbitrarily defines certain concepts, and then hammers home its message to society in accordance with this distorted definition. It endows a concept with a definition that only contains its secondary characteristics at most, omitting the essence, and then uses this concocted – completely arbitrary – definition in a colloquial manner to reach utterly bizarre and surprising conclusions. It is therefore vital that we conceptually clarify our own intellectual framework by defining our concepts – otherwise we will end up surrendering ourselves to the secular media intelligentsia, which shapes these concepts to satisfy its own political interests.

40. The first, second and third priority of the Hungarian government of the day is its responsibility to the Hungarian nation – not to Brussels, Washington, Moscow, the World Bank or anyone else.

41. It is scandalous that we Hungarians have to hear others say that we joined Europe a couple of years ago: where do they think we were for the previous one thousand one hundred years or whatever, if not in Europe? And seen from the other direction, where would this Europe be if we – with all our spiritual roots – had not been in this Europe, for a thousand years since Saint Stephen? Over the course of a thousand years we have shed blood while acting like a shield to defend this Europe against the Tartars, the Turks, and – to put it diplo-

matically – against the other forces of Eastern paganism. This is why we have no need to slink into the European Union after hours through the servants' entrance and huddle there like a poor relative: we must claim our rightful place, earned by our deeds throughout history. Because if we do not respect ourselves, nobody else will respect us either. And if we do not know our own value and communicate it, then nobody will appreciate us.

42. After having survived the Eastern Bolshevik persecution of Christianity, it was a painful experience to be confronted with anti-Christianity under the influence of Western Freemasonry, with the provocation entitled "The Draft Constitution of the European Union". This sought to designate Graeco-Roman civilisation and the tendency known as "the Enlightenment" as the basic values of European identity, but was unwilling to make any mention of Christianity. This was clearly a falsification of history, as, in addition to Greek culture and Roman law, the roots of Europe are in the ethics of the Old Testament and Germanic state organisation – one need only think of Charlemagne. From these building blocks, Christianity raised a great cathedral: the wonder we call European civilisation. This is Europe, whether one likes it or not: Christian civilisation. Paradoxically, even its denial – from Voltaire to Marx – can only be interpreted within the bounds of Christian culture. It is no accident that there was an attempt to place emphasis on "the Enlightenment", even though that was merely one of many European ideological cur-

rents. I find it difficult to ignore the notion that the explanation for this is an attachment to anti-clerical, Jacobin traditions. We must see clearly and make public the fact that the question of a reference to Christianity is a question of whether the European Union will have a soul: of whether it will be a spiritual-cultural community, or merely an economic undertaking. Nevertheless – and the proof of this is history – it will only have a future if it has spiritual content. Christianity and Europe are inseparable from each other. To put it more precisely: Christianity could exist without Europe, but Europe could not exist without Christianity.

43. There are two intellectual errors. One is on the left-liberal side, which sees the European Union as the fulfilment and purpose of Hungarian history. This is completely erroneous. Hungarian history has its own purpose in itself, not in some international organisation. The other error is that some people show hostility towards the European Union out of an emotional impulse. At an emotional level, in some ways I understand this. And yet we must ask ourselves: without the European Union, what would there be? I am also extremely critical of the Brussels bureaucracy, especially when bureaucrats who have been elected by no one sit in judgement on sovereign countries and governments elected by their peoples. Nevertheless, in a sober and rational sense it is still in the interest of the Hungarian nation for it to seek to assert its national interests within the European Union. However painful and bitter it may be, we must

represent our national interests within the European Union. We must not give ground to those who want to surrender, but there is little sense in our rushing headlong into a concrete wall.

44. The European Union is not the Hungarian nation's historical destiny, but a means of preserving the Hungarian nation: we are pro-EU insofar as the EU serves the interests of the Hungarian nation.

45. We are critical of the EU, but we are loyal to the heritage of its founding fathers. The EU sins, but was not conceived in sin.

46. The Brussels bureaucracy and the European Parliament are striving to bring the nation states under their control and to create a kind of United States of Europe. This is true, but the founding fathers of the European Union did not dream that it would be any kind of United States of Europe, but a Europe of nations – and, indeed, a Europe of nations inspired by a Christian sphere of culture. Most European citizens – including me – do not want a United States of Europe. This is why it is very important that in the Fundamental Law there is nothing about us renouncing some of our sovereignty because of the European Union; in fact we shall exercise part of our sovereignty together with other countries – and this is a big difference!

47. The country of Saint Stephen can never be a caliphate! It can never even be allowed to be

a so-called “parallel society”. We can compare the three religions thus: Judaism does not seek to convert a single non-Jewish person; Christianity is a missionary religion, but does not force anyone to do anything, because faith is a grace that can only be accepted with free will; Islam, however, is a conquering religion. One only has to read the Koran and the history of Islam. I respect Islam as a world religion and a great culture, but I also see that the attempt to introduce Sharia and Jihadism will sooner or later become reality. We must protect the nation. After all, we have 150 years of experience in this.

48. I am scandalised by Europe’s behaviour in relation to the persecution of Christians, accepting as it does this double standard: in some Islamic countries people are executed for converting to Christianity – or even presenting a Bible as a gift; meanwhile Europe is becoming crowded with mosques.

49. What has become of Paris, and of France, “the eldest daughter of the Church”, in the shadow of Sharia? It really is true that this is the last French generation which can still live the French way of life in France.

In Europe there are those who have been lost or are in the process of being lost; and then there is Hungary and we Central Europeans, who are fighting. Hungarians, Poles, Czechs and Slovaks are fighting to live Hungarian, Polish, Czech and Slovak lives in Hungary, Poland, Czechia and Slovakia.

We Hungarians believe in the continuity of Hungarian history and in the eternal Hungarian nation, so that we can pass on to our children the legacy of Saint Stephen, Matthias, Széchenyi, Pázmány, János Arany and Bartók, our history, our culture, our language, and our way of thinking. Because Hungarian survival in the basin of the Danube and the Tisza is a mission of one thousand one hundred years.

50. How did Europe come to this? For two hundred years the anti-Christian machination of the ideology of Jacobins, Bolsheviks and Freemasons has used every means possible to relativise, attack and persecute Christianity – resulting in the vacuum of identity loss. And we have to acknowledge that its propagation of deviancies is rightly met with contempt and disgust from Muslims. It is strange, but they do not realise that when Christian European civilisation has fallen – due to loss of identity, decadence and mass Islamic immigration – the propagators of deviance will be the first to be beheaded by the Islamists, while we will be left until last. We must see this with crystal clarity: if today we take the wrong decision about migration, the result will be irreversible.

51. The ideology ruling the world today – that of the Democratic Party in the United States, and the Socialists, Communists, Liberals and Greens in the EU – does not in fact see a threat in migration, but an opportunity for destruction of the Christian-con-

servative system of values – and, above all, of nation states. Since these notions are alien to the migrant masses, the latter are seen by the Left not only as their future electoral base, but also as a means of definitively relativising the Christian legacy, and as a means for what is called the “Brussels bureaucracy” to finally crush the nations. I would point out that if they were to succeed, Islamism would mean that there would be grave consequences for them also.

52. Caritas for migrants, but self-defence against migration. The stakes in the current fight against migration are that Europe remains Europe; and that Hungary remains Hungary.

53. According to the order of nature – and classical Catholic teaching – the assignment of responsibilities can be described as a series of concentric circles. The innermost, primary duty and responsibility is to my own family; then to my nation; and finally to humanity as a whole. Mixing these circles of responsibility is fatal.

54. First of all we have to answer the question of who we are, what our mission is, and why we are doing everything that we do.

Who are we? We can give the answer in three statements: we are the only historical party; we are the only Christian social party; and we are the only party with a universal worldview.

The KDNP is the only historical party in Hungary. Since 1944, when our forefathers founded this

party, in the spiritual sense we have not changed one iota. The reason we have not changed is because truth is eternal. That is why we see change in current events, the expression of solutions to challenges of the present, and the nature of things; but the spiritual basis is unchanged, because it rests on the order of nature and the order of creation. A Christian democratic party must avoid two traps. One trap is being enthralled by changes and losing sight of the essence; the other trap is to cleave to modes of expression which are bound to a past age. Our task, therefore, is no more or less than to represent eternal truth in the language of a given period.

What does it mean to be a Christian social party? It is very important to be aware of this, because public discourse divides the political palette into right and left. In common parlance this is true, of course, and within this coordinate system we are indeed a centre-right party. But in reality there is not only one coordinate system, but two. There is a coordinate system which highlights traditional values and the denial of them. One axis in this system is family, church and nation; the other axis is the denial of these. In this context, we are a conservative party which is firmly on the right, as we are defenders of the family and marriage, we believe in the mission of the churches and we stand on patriotic foundations. The opposite of this – its denial, or antithesis – was the now defunct left-liberal SZDSZ (Alliance of Free Democrats). Yet there is another coordinate system – one of social justice – in which one axis is labour,

and the other is capital. In this system, the Christian Democratic People's Party is a moderate centre-left party, as we promote the priority of work over capital, and we hold that capital and private ownership do indeed have a communal dimension.

And we are the only faith-based party. It is crucial that we see the aspects of this question with crystal clarity. Internationally, the problem that faith-based parties have is that truth is not always to the taste of majority opinion. Consider, for example, the defence of marriage or of unborn life. In this situation there are two mistakes which can be made. One is saying that we do not care about votes, and we are on the side of what is right, come what may. By saying this, we can easily become a religious congregation. But we are a political party, with the aim of shaping history, and this is only possible with a majority in society – and, ultimately, by winning elections. The other mistake is to commit the sin of surrendering our principles for the sake of votes. All very well, but if we give up the values entrusted to us, and ultimately the truth, why are we doing any of this? The solution to this problem, the solution to the problem of truth and majority, is an alliance between a faith-based party and a mass political party. This is the alliance between the Christian Democratic People's Party and Fidesz. This makes it possible, on the one hand, not to commit an act of surrender, and for Christian teaching in its purity to manifest itself in the political sphere; and, on the other hand, it provides the support within society that enables us to shape history. If a party abandons its

spiritual well-springs, it will lose its spiritual essence, and will eventually disintegrate. The Fidesz–KDNP alliance is the guarantee that we retain the region of our well-springs and reach the majority of voters.

55. Our story goes back to 1944, to István Barankovics's Democratic People's Party and the tradition of Christian social movements, which rejected both unfettered capitalism and the brown and red dictatorships. Those who had opposed the brown dictatorship had the moral basis to also oppose the red dictatorship. There is a characteristic stream of thought that runs through Hungarian history and survives to this day: the notion of being "between two pagans". This is represented by defence of the legacy of Saint Stephen from both the earlier paganism of the failed socialists and communists and the emergence of the later paganism of the far-right.

56. The history of the Barankovics party is a normative one, like a historical prototype for the whole centre-right civic-Christian-national alliance.

*"Within the arc of the Carpathians,
May the song of Marian pilgrims
Be forever in Hungarian."*

Sándor Sík: "To Mary of Andocs"

THE HUNGARIAN NATION

57. In addition to a home in heaven, God has given us a home on earth, so somehow it is an act of faithlessness towards one's home in heaven to desert those matters which shape the fate of one's home on earth.

58. Every nation is a unique and inimitable treasure. No one other than the Hungarians can provide the richness that is the Hungarian nation. If we were to disappear from history then humanity as a whole would forever feel the irreplaceable loss of a special face, a melody, a thought from God: that which we call the Hungarian nation. For this reason, for us as Hungarians our primary duty to humanity as a whole is to preserve, develop and present the essence of who we are as a Hungarian nation: this is the gift we can present to humanity.

59. We must confront two fallacies. One can be called the internationalist or cosmopolitan fallacy, which denies the value of the nation. This sees the nation as a relic from the past or a form of provincialism, while modern "European Man" has no national affiliations. I cannot imagine a greater impoverishment of mankind than if the French were not French, Germans not German, Poles not Polish and Hungarians not Hungarian. This cosmopolitan approach is not man's fulfilment, but anthropological dismemberment. Internationalism – as part of the delusion of class ideology – is explicitly hostile to the nation. (The Hungarian language also clearly expresses this in its words for internationalism and

international: *köz* or “inter-” expressing not the community of nations, but something existing in the space between nations, which is a kind of vacuum or lack of existence.) The other fallacy is chauvinism, which on the basis of a nation’s right to exist, denies that right to other nations. The Christian approach thinks in terms of the nation, seeing all nations as having value and teaching that every nation has the right to existence – and that indeed it is every nation’s primary duty to universal humanity to develop the richness of its own value and make it accessible to all humanity.

60. What, in fact, is the true meaning of the state? What, ultimately, is the state? What, ultimately, is the Hungarian state? Obviously, it does not exist simply to issue address registration cards and repair the roads. These are also its tasks, of course, but the state has a more essential purpose, as ultimately it is not only an administrative service provider, but also the legal and – in the broadest sense of the word – political manifestation of the nation. Therefore the meaning and purpose of the Hungarian state is to improve the quality of life of Hungarian people and to preserve the Hungarian nation.

61. The first, second and third responsibility of the National Assembly of Hungary is to the entire Hungarian nation, and to no one else; to the entire Hungarian nation in space and time. It is responsible to the entire Hungarian nation in space: here, in today’s Hungary; in the Carpathian Basin; and around

the world. And it is also responsible to the nation in time: in the presence of history we bear responsibility to our ancestors, from whom we have inherited this homeland, our language and our culture; and we also bear responsibility to our descendants, who will hold us to account for our stewardship of this inheritance.

62. The role Hungary plays for members of the Hungarian nation outside its borders must be similar to that which Israel takes on itself for world Jewry. Every Jew, anywhere in the world, can be confident that in Israel he or she has a country, and – whatever happens – there is somewhere to go which is home, and – whatever happens – that country will stand up for its own diaspora communities. If Israel can do that, we can do that.

63. As a result of historical processes, nowadays the Hungarian nation can be compared to a three-legged stool: one leg is the Hungarians in Hungary; another is the Hungarians in the Carpathian Basin; and the third leg is Hungarians who have emigrated. If one leg falls off or breaks, the stool will collapse.

64. Since the time of Saint Stephen, the Hungarian nation has not only been a nation in a cultural sense – based on the Hungarian language, culture and historical community of fate – but also in a political sense, bound together by public law. This is illustrated by the significance of the Holy Crown.

65. In order to counter the threat of assimilation, traditional forms of support are necessary – but not sufficient. This requires a very strong driving force. This very strong driving force is to give citizenship to all Hungarians, wherever they live in the world. This is the constitutional unification of the nation to enable fellow members of our nation to be our compatriots.

66. There are no “category A” or “category B” Hungarian citizens. Hungarian citizens are not categorised as domestic or foreign. Hungarians living in the Carpathian Basin and Hungarians in diaspora do not expect quasi-nationality, because they are not quasi-Hungarian: they have the same Hungarian citizenship as we have. There is one Hungarian nation, with one form of Hungarian citizenship!

67. Loyalty is to the nation, to the homeland. The greatest loyalty one can have towards the EU, NATO and the United Nations is as an employee. The two must not be confused.

68. Our national interests, which are based on human rights, shall never be subordinated to the domestic policies of other countries, shall never again be subordinated to the interests of other countries, and shall never be subordinated to the interests of others.

69. The thief will not forgive his victim for the fact that his loot reminds him again and again that it is

stolen, and that he is a thief. This is why, after stealing his victim's belongings, he wants to steal their memory, and he wants to cheat them out of their conscious mind and soul. This is the reason for the pathological hatred of the broken and ransacked Hungarian nation, and for centuries of robbery of the soul.

70. Autonomy is not a favour granted to the Hungarians by a successor state. Autonomy and self-determination are human rights at the community level, and so they are our due.

71. The foundation is the refusal to ever abandon autonomy, because autonomy is the sole guarantee of the survival of the Hungarians of the Carpathian Basin: the territorial autonomy of the uninterrupted Hungarian nation and the cultural autonomy of Hungarian minorities. The Hungarian nation has never demanded anything that does not exist in many other places in Europe. We are not inferior to any other nation. If they can have autonomy, so can we. As a national avowal of faith, we must profess that every act which leads to autonomy preserves the nation, and every act opposing it is a betrayal of the nation.

72. We stand side-by-side with ethnically-based Hungarian parties. This is because in Hungarian parties the quality of being Hungarian is not an ancillary characteristic, but essential. If we were to abandon the ethnic Hungarian parties beyond the borders, then first mixed parties would be formed, then parties belonging to the majority nation but

with a Hungarian wing, and finally there would be Slovak, Romanian and Serbian parties with some Hungarian members. This is the slippery slope of assimilation. Therefore on principle we insist on ethnically-based Hungarian parties.

73. Hungary has a responsibility towards the parts of the nation. But the parts of the nation also have a responsibility towards themselves, one another and Hungary, and ultimately towards the worldwide Hungarian nation.

74. In Saint Stephen's day two blind alleys threatened the survival of the Hungarian nation, and Saint Stephen's wisdom prevented the nation entering either of them. One blind alley was the paganism of Koppány, who did not understand the spirit of the times. I do not know if Koppány was more Hungarian than Saint Stephen, but I do know that Saint Stephen represented survival of the Hungarian nation. The other blind alley was the abandonment of national independence – symbolised by Peter Orseolo, who offered Hungary to the Holy Roman Empire as a fief. The stroke of genius in Saint Stephen's historic accomplishment, and the element which led to survival of the Hungarian nation, was his linking of Hungary to Christian Europe, while not allowing us to become a fief of either the Holy Roman Empire or the Byzantine Empire.

75. In the age of Saint Stephen, the imperative for survival was exactly the same as it was in 1848 or

in 1956. In Saint Stephen's time this was expressed in joining Christian Europe and the creation of the sovereign Hungarian state. In 1848 the message was homeland and progress: that is, the attainment of national independence and civic transformation. In 1956 the task was the same: civic democracy, the establishment of a state under the rule of law, bringing an end to dictatorship and the attainment of national independence; simply put, it was the withdrawal of the Soviet occupiers. And this was a dual task: the necessary societal transformation; and understanding the spirit of the times and ensuring national independence. These were the conditions for survival of the Hungarian nation. Anyone who abandoned either of these would be the gravedigger of the Hungarian nation.

76. With the symbolic act of Saint Stephen offering the Holy Crown to the Virgin Mary, imminent Hungarian history was given a transcendent perspective.

77. In Jesus Christ, the history of every nation has become a history of salvation. Thus, since the history of all nations is somehow part of the history of salvation, so the story of our Hungarian nation is a history of salvation.

*"You can give way
in everything that is your own...
But in what belongs to Jesus Christ,
you cannot give way!"*

Saint Josemaría Escrivá

CHURCH

78. Contrary to secularist theories, it is wise to keep in mind that the Holy Spirit is not a sociological category.

79. The world today conjures up an age of syncretist Gnosticism, the essence of which is to definitively deny – in the name of truths – the existence of the Truth.

80. The task for us Christians is in part to act as testifiers presenting faith in a philosophical and theological light, and in part – as an introduction – to relativise relativism by sowing the seeds of disbelief in the existence of unbelief.

81. With regard to liberal relativists, their ideology must be relativised: for example, their favourite slogan, “neutral worldview”. First of all, in terms of worldview, only a dead horse is truly neutral, and it is obvious that “neutral worldview” is a nonsense. It is right for the state to be neutral on issues of faith and worldview: the secular, immanent state is not competent to decide on theological, transcendental questions. But the state cannot have a “neutral worldview”, and it especially cannot propagate such a thing – as liberals want. This is because a worldview-neutral state should maintain its neutrality towards the (non-existent) concept of a “neutral worldview”.

82. The Church is a reality *sui generis*: it is not a subsystem of the state institutional system, but a reality with the same rank as the state. There are two forms of perfect society (*societas perfecta*): the

Church and the state. This is due to the fact that their existence cannot be traced back to another, original community, and that the means necessary to achieve their specific goals are fully within their own possession, and are not granted by the grace of an external source. Thus the Church does not derive its existence from the state, and its means used in the service of salvation (dogmatics, the doctrine of the sacraments, liturgy, canon law) were not acquired from the state, but ultimately from its divine founder. Therefore no subordination can be accepted in the relationship between the state and the Church – only the most strictly maintained parity.

83. We want to acknowledge the service of the Church in its entirety. If we look at a church institution – say the Pázmány Péter Catholic University, the Piarist High School or the Bethesda Reformed Church Children’s Hospital – then we see that there is a reality, but with two aspects. One reality is of the Church, which is a sign and means of salvation, and tends towards transcendence. In this respect, the immanent, secular state can only have one task: securing freedom of religion in its entirety. This is self-evident, as the secular state is not competent to take a position on theological issues. So with regard to the strictly-defined transcendental aspect, if I look upon the Church as a religious community, in this regard it is the state’s duty to ensure religious freedom. But precisely because of the Church’s transcendental essence, and the fact that it is part of the world, it also makes a commitment to acting for the public good.

When it takes on public service commitments, the state must recognise this, and not say, "Dear friends, we guarantee you freedom of religion, but maintain your institutions as best you can." As it undertakes public tasks, the Church institutional system must be financed by the state exactly in the same way that the state finances the state-municipal institutional system. Thus, the institution of the Church is on the one hand a religious community for which it is the state's task to ensure freedom of religion; and on the other hand it is an institution which assumes public responsibilities, and whose financing is the task of the state.

84. Christianity is a reality which is both historically and sociologically relevant. If it assumes public welfare tasks as a result of public need, the basis for all forms of funding must be that the Church will receive the same support as received by a similar state or local government institution for the same public task. If this does not happen, the question will not only be one of distinctions being made between church and state institutions, but of distinctions being made between some children and other children – on religious grounds. Therefore, the foundation for any form of church financing can only be that the same funding will be given for providing the same primary school or university education, the same social welfare provision or the same appendix operation as any secular institution.

If this does not happen, then the state is saying that if Christians, religious people, want their own church institutions, schools or hospitals, then they

should also maintain them. But since religious, Christian people are also tax-paying citizens just like anyone else, and in the same way our taxes are used to support all state institutions, having to maintain our own institutions in addition to this would mean our being forced into double taxation – which is tantamount to declaring that we are second-class citizens.

85. There is a dangerously mistaken assumption, which is referred to everywhere – not only in Hungary, but also in Western Europe. This assumption states that the institutional system – say in schools – can be divided into two parts: state and non-state. State institutions belong to the state or local governments, and non-state institutions belong to the Church and foundations. Consequently, state institutions are completely state-funded, and non-state institutions are only partially state-funded. This is a totally wrong approach, because the concept of religious freedom dictates that as a Catholic I go to a Catholic school. This is my human right; and the fulfilment of a human right must not be linked to financial conditions. So, staying with the example of schools, the correct division is that there are the following: non-private, publicly accessible schools, which are either state-, local government- or church-run – the latter available on the basis of human rights; and private schools, belonging to foundations. This is for the simple reason that foundations' schools are actually businesses which provide some special services – for example, special methods, afternoon tennis or

a language course in Oxford – which people who want to benefit from will pay for. In the first example, in the non-private schools – which may be state-, local government- or church-run – the state must provide full funding; for private schools it should provide partial funding. This is a very important distinction, because if we fail to make it, then it could have very serious and long-term negative consequences.

86. It is not a normal situation for a child to finish school being able to write an essay on, say, whether in a covalent bond an electron is spinning this way or that way, or how the spores of a forest fern are dispersed, but at the same time for there to be no systematically taught answer to the question of why you should not strangle your neighbour if you are angry with him. It is clearly more important for human life to think about, for example, such questions as: “Why does something exist rather than not, when it would be far simpler for there to be nothing rather than something?”; or, “Why do I even exist and, ultimately, what am I?”; or “Why should I do good deeds and shun bad deeds?” Such questions are infinitely more important than covalent bonds or forest ferns. In other words, the teaching of ethics should be provided as a matter of course for those who for some reason do not want to take part in religious studies. It would do them no harm to hear something about Socrates, Seneca or Kant. The key concept is the compulsory availability of teaching in ethics. So a child would either attend classes in ethics or in faith and morality related to their reli-

gious denomination; but they would have to attend classes in one or the other. In the same way, there is no debate about the need to learn a language, with everyone being able to study either English, German, French or Italian – but one of these languages is compulsory. I believe that the same logic should apply to the subject of faith or ethics.

87. I would like to emphasise that the state does not teach religious studies. Indeed, it is not even the case that the state commissions the Church to conduct religious education; but on the basis of religious freedom, the Church is free to teach religious studies, and – as a result of equality among citizens – the state finances it in the same way as it does any other optional subject.

88. I am always reflecting on why anyone, guided by anti-clerical instincts, considers it good to obstruct the service of the Church. In simple pragmatic terms, it is in the interest of an atheist to be nursed in their illness or on their deathbed by a nun who has devoted her life to the love of God and humanity rather than be cared for by an employee in a care home or hospital, who – with honourable exceptions – is doing that job because they have not found a better one.

89. In the Hungary of Saint Stephen, Christianity is not a subculture: we are not one of the subcultures, and we are not some kind of “other”. Others may be something different: but different from us!

90. The exercise of religious freedoms is not the same as obtaining the right to legal recognition as a church. Freedom of religion is a human right, a reality born with us, which the state does not grant, but recognises and acknowledges. As a legal category, however, the status of a church and the specific benefits and subsidies enjoyed by it are given by the state – from rational motives – for the benefit of society and the common good. So a religious community without legal status as a church will still enjoy unlimited religious freedom, because – within the limits of the Constitution – it may decide on whatever form of worship it wants. But from this it does not follow that a religious experiment devised yesterday should have exactly the same benefits as a centuries-old historical church with widespread support throughout society, operating a host of institutions.

This distinction is not discrimination: just as one form of discrimination treats identical things in different ways, another form of discrimination treats different things as if they were identical.

91. A lesson from Saint Stephen is that what is good for the Church is good for the country, and what is good for the country is good for the Church.

92. The Church's social teaching is part of theology. This fundamental point – affirmed by papal declaration – involves both extraordinary opportunities and responsibilities. This does not simply mean that we cannot be indifferent to the matters of this world, but also that the fact and – as defined in encyclicals

– direction of our participation in it is a vital question for our faith, and consequently for our *salvation*.

On the basis of all this, we must address a frequently voiced banality: the demand “to keep an equal distance”. If we are willing to consider this claim on the basis of theology and common sense, then it becomes apparent that it is false – in fact absurd, to be more precise. What is the meaning of the demand that the Church keeps an equal distance? Firstly, it would mean that the Church would need to change according to the programmes and programme changes of the political parties. So the Church would have to be constantly on the lookout to discover which party proposed what, and when it did, so that, satisfying the need for “equal distance” it would always be sashaying this way and that to maintain an “equal distance” from everyone. Contrary to this, reality dictates the opposite: the Church stands on the solid rock of Scripture and Tradition, and the political parties move in relation to this fixed point, and can approach or move away from it. And the Church, on the basis of and following on from its social teachings, cooperates with political parties for the appropriate ordering of the affairs of the world – if, where, when and to the extent that those political aspirations show movement in the direction of the Church’s social teachings. Where this is the case, there must be cooperation; and where it is not the case, there is no need to cooperate.

After this, one can hardly say that there is no point in taking a look behind the facade: who is it that is insinuating and declaring all these things, and

for what purpose? The purpose is to call into question, deny and then negate the Church's social and political relevance. According to this, the Church can be involved in charity affairs, for example, but it cannot be a historical factor in a cultural sense – and particularly in a political sense. Why is this? Because if religion – the Church – has social and political relevance, then the ecclesiastical intelligentsia also has similar legitimacy. This is the area of greatest sensitivity for its traditional opponent, the secular intelligentsia, which – propagating the myth of its “expertise” – seeks to dominate its areas of political monopoly without restriction or competition.

Thus the (communist and liberal) insistence that “religion is a private matter” is of vital interest for secular intellectuals. It is for this reason that we see the resuscitation and propagation of individualistic religious traditions, as this relativises the social relevance of the Church. They precisely know that the Church and the ecclesiastical intelligentsia are not only in a union of faith (organisationally and spiritually), but also in a community of interests.

If the political relevance of the Church can be called into question (by demands for “keeping an equal distance”, “maintaining religion as a private matter”, and relativisation conducive to the proliferation of sects), then the ecclesiastical intelligentsia can be displaced. And once the ecclesiastical intelligentsia is displaced, the possibility of promoting the Church's social relevance becomes ever more elusive.

93. The Church has as much right to express its political opinion as has any other legal entity operating in society. A priest has exactly the same constitutional right to expound his political views as I have, or as any of us have. The fact that the Church does not do this is due to self-imposed restrictions arising from theological and pastoral considerations, and not because it accepts the dictates of the state or political forces. Incidentally, if a priest deliberately wades into party political waters, that is a matter to be dealt with solely by his bishop, and not the parties or the state.

94. József Mindszenty was persecuted by the Nazis and persecuted by the Bolsheviks. Under the Nazis he dared to speak out against the brown dictatorship, and under the communists he dared to speak out against the red dictatorship. Therefore in his person we can see a symbol of the fact that the Nazi and Bolshevik ideologies are in essence the same and, as a result of their nature, both ideologies are anti-Christian and neo-pagan. And therefore in his person and in his personal destiny it can be shown that Nazism and Bolshevism are inhuman because they are godless, and godless because they are inhuman. They are anti-Christian and neo-pagan. This is an example of something which still sends a relevant message today: just because we do not like the Arrow Cross does not mean that we have to like the communist state police, and just because we do not like the communist state police, does not mean that we have to like the Arrow Cross!

95. Of course one can say that the legends of Saint Ladislaus are “only legends and myths”. According to our positivist viewpoint, a historical fact is something for which it is possible to say precisely, in a documentary fashion, what happened in this place or that at what exact time. A legend, however, also expresses a given event’s historical impact on a community. In this respect the legend is deeper and wider in meaning and significance. This is the case in a people’s collective memory, in the myths of a nation, in church tradition and in the legends of the saints.

96. God is the Absolute. From this fact it follows that there is one, because if there were more than one, each would be limited, and thus could not be absolute.

It follows from this essential quality of the Absolute that He has absolute knowledge of everything, and thus also of Himself. The Absolute thinks about Himself: Thought about the Thinker Himself. If I reflect on myself, it is different from the Absolute reflecting on Himself, as my thoughts about myself are not exactly the same as me: me and my image of me are not the same; indeed, I truly exist, while my thoughts about myself are only concepts in my mind. By contrast, when the Absolute thinks about Himself, then it is perfect: He is the same as His thought about Himself. Furthermore, because they are the same, not only is He real, but also His thought about Himself is not merely a concept, but is as real as He is Himself. As the Thinker is a person – because He thinks about Himself – therefore the Thought cannot

be impersonal, since then it would be neither perfect, without deficiency, nor the same as the Thinker. The Thinker turns towards Thought as an infinite value; and Thought – as infinite value – turns towards the Thinker. This is love, in which and whereby the Thinker turns towards the Thought and the Thought towards the Thinker: Thought is infinite, as it “conveys” infinity: it cannot be “less” than the Thinker and the Thought – because it is itself a person. From all this – as it can be seen that there is no other aspect – it can be asserted that this is the Absolute: the Thinker who thinks about Himself.

97. In truth, the question is whether The Holy can be depicted at all. The answer from the Old Testament – and indeed every answer of a theological nature from outside Christianity – is that it cannot. This is not because The Holy, the Absolute, cannot be captured in human form: Christianity is the only religion in which we see the Face of The Holy. It is because He Himself is the *He Is*, the Absolute, The Holy made Flesh. God Himself was made Flesh in Jesus Christ. Christ, as the icon of God, made it possible once and for all to depict The Holy: “Whoever has seen me has seen the Father.” And since the people of God are the Mystical Body of Christ, to the people of God it is also legitimate to depict The Holy: firstly in relation to the Blessed Virgin Mary; and secondly in relation to the saints. For if the people of God are the body of Christ, and Christ is the image of God, then the image of the Father shines through to God’s people.

98. I will always be grateful to my alma mater, the Academy of Theology. One of the Dogmatics classes was called Disputation. Every semester each student studied a particular thinker – often one who was totally or partly opposed to Catholic teaching. They would read all the works of that thinker, study his arguments, and try to immerse themselves in the intellectual world of the given thinker, so that from its internal logic they could even deduce a position on questions about which the thinker had not expressed an opinion. Later they had to defend the views of this thinker in front of the professor and the whole year. This disputation exercise was a huge experience and hugely instructive, in part because it taught me to immerse myself in a way of thinking which was not mine – or which even contradicted mine. It thus gave me a kind of openness, partly because it prepared me for a reasoning technique in which one could test the conceptual substance and persuasive force of different ideas.

I make use of all this every day on the political frontline, because then I can test the strength of not only my own arguments, but also those of my opponents – both in terms of their basis in truth and their persuasive force: from the far left to libertarianism and the far right, as if I have embedded myself in the inner world, logic and language of their conceptions. I can induce intense irritation among my family and friends when I try these arguments out on them, as one would try out a new sword: how to hold it, how to lunge and parry, and so on. Anyone overhearing what I say at such times would surely

be left speechless. But if someone does not embark on this intellectual adventure – even if they find the ideas they are confronted with viscerally repellent – they will not appreciate the internal logic of their opponent and will not be able to predict their next steps, arguments, and rhetorical power. Ultimately they will risk being outperformed when defending the values and interests entrusted to them. Anyone who has not meticulously tried out their opponent's sword will not really be able to use their own shield.

99. When Clinton was the U.S. president I was invited to Washington to attend a breakfast prayer meeting. Needless to say I was very pleased to feel that "Zsolty" Semjén was a somebody, and that he was going to have breakfast with the President of the United States. I attended 7 o'clock Mass at the Franciscan Friars, and then I had a revelation from God: "Yes, it is a big deal to have breakfast with the President of the United States, but nothing compared to the fact that Almighty God invites me to His table every blessed day. And He doesn't just give me some cheap bread and jam, but Himself." For me, that was the moment when things fell into place.

100. With faith, courage and, humour. There is but one response to Hungarophobic and anti-Christian hate: love for the Hungarian nation and for Christianity.

SOURCES

1. *Hármaskönyv*⁴, p. 561
2. *Ibid*, pp. 13, 52
3. *2/3*⁵, p. 15
4. *Ibid*, p. 95
5. *Hármaskönyv*, pp. 231–232
6. *Ibid*, pp. 367–368
7. *2/3*, pp. 259–260
8. *Hármaskönyv*, pp. 58–59
9. *Ibid*, p. 370
10. *2/3*, pp. 83–84
11. *Hármaskönyv*, pp. 238–239
12. *Ibid*, pp. 234–238
13. *Ibid*, pp. 606–607
14. *Ibid*, pp. 165–166
15. *Ibid*, p. 563
16. *Ibid*, pp. 587–588
17. *2/3*, p. 287
18. *Hármaskönyv*, pp. 55–56
19. *2/3*, pp. 28–29

-
4. Zsolt Semjén: *Hármaskönyv (Igenis szólunk kell!; Ius Resistendi; Egyenes úton) / "Tripartium" ("Yes, We Must Speak!"; Ius Resistendi; "On a Straight Path")* published by the Barankovics Foundation, Budapest 2009 (www.semjenzsolt.hu, www.kdnp.hu)
  5. Zsolt Semjén: *2/3 (Megharcolunk minden magyarért!; Két pogány közt; Egymillió) / "2/3" ("We Fight for All Hungarians!"; "Between Two Pagans"; "One Million")* published by the Barankovics István Foundation, Budapest 2018 (www.semjenzsolt.hu, www.kdnp.hu)

20. *Hármaskönyv*, p. 599
21. *Ibid*, p. 420
22. *Ibid*, pp.370–371
23. *Ibid*, pp. 377–378
24. *Ibid*, p. 298
25. 2/3, pp. 357–358
26. *Ibid*, pp. 311–312
27. *Ibid*, pp. 410–411
28. *Ibid*, pp. 246–247
29. *Ibid*, pp. 154–156
30. *Hármaskönyv*, p. 617
31. 2/3, p. 103
32. *Hármaskönyv*, p. 248
33. 2/3, pp. 339–340
34. *Hármaskönyv*, p. 586
35. 2/3, p. 311
36. *Ibid*, p. 53
37. *Ibid*, pp. 262–263
38. *Hármaskönyv*, pp. 373–374
39. *Ibid*, pp. 162–163
40. *Ibid*, p. 305
41. 2/3, p. 22
42. *Hármaskönyv*, pp. 304–305
43. 2/3, pp. 295–297
44. *Hármaskönyv*, p. 481
45. 2/3, p. 49
46. *Ibid*, pp. 315–316
47. *Ibid*, p. 422
48. *Ibid*, p. 398
49. *Ibid*, pp. 471–472
50. *Ibid*, pp. 472–473
51. *Ibid*, pp. 408–409

52. Ibid, p. 406
53. Ibid, pp. 407–408
54. Ibid, pp. 351–355
55. Ibid, pp. 120–121
56. Ibid, p. 364
57. *Hármaskönyv*, p. 351
58. 2/3, pp. 23–24
59. Ibid, pp. 205–206
60. Ibid, p. 206
61. Ibid, pp. 111–112
62. Ibid, p. 334
63. Ibid, p. 140
64. Ibid, p. 140
65. Ibid, p. 209
66. Ibid, pp. 213–214
67. Ibid, p. 477
68. 2/3, p. 218
69. *Hármaskönyv*, p. 291
70. 2/3, p. 255
71. Ibid, p. 220
72. Ibid, p. 220
73. Ibid, p. 227
74. Ibid, p. 20
75. Ibid, pp. 19–20
76. Ibid, p. 21
77. Ibid, pp. 479–480
78. *Hármaskönyv*, p. 562
79. 2/3, p. 373
80. *Hármaskönyv*, p. 562
81. Ibid, p. 564
82. Ibid, pp. 244–245
83. Ibid, pp. 245–246

84. Ibid, pp. 117–118
85. Ibid, pp. 250–251
86. Ibid, p. 252
87. Ibid, pp. 200–201
88. Ibid, pp. 271–272
89. Ibid, pp. 244–245
90. Ibid, pp. 258–259 and 2/3, 339
91. Ibid, p. 197
92. Ibid, pp. 159–161
93. Ibid, p. 279
94. Ibid, pp. 275–276
95. 2/3, p. 469
96. *Hármaskönyv*, pp. 555–556
97. 2/3, p. 372
98. *Hármaskönyv*, pp. 285–286
99. Ibid, p. 243
100. 2/3, p. 321

INDEX OF NAMES⁶

Ruth Burrows (1923–), a Carmelite sister and writer on matters of the spirit, who lives and works in Norfolk, England

3.) **Saint Augustine**, *Aurelius Augustinus Hipponensis* (354–430), Bishop of Hippo, theologian, the greatest Latin Father of the Church

6.) **Ágnes Heller** (1929–2019), Széchenyi Prize-winning Marxist philosopher, aesthetician, university professor and full member of the Hungarian Academy of Sciences

11.) **Plato** (427–347 BC), Classical Greek philosopher, founder of the Academy in Athens

Saint Thomas Aquinas (1224/25–1274), Italian theologian, Scholastic philosopher, Dominican friar

Aristotle (384–322 BC), Classical Greek philosopher and scientist

Jean-Jacques Rousseau (1712–1778), Swiss French Enlightenment philosopher, writer and composer

---

6 The Index and Glossary were edited by **Ádám Székely**

12.) **Karl Marx** (1818–1883), German philosopher, economist, sociologist and theorist of the communist movement, after whom Marxism was named

15.) **Isaiah** (8th–7th century BC), Judean prophet

Friedrich Engels (1820–1895), businessman, social scientist, philosopher, political theorist, co-author of *The Communist Manifesto*

Vladimir Ilyich Lenin, Vladimir Ilyich Ulyanov (1870–1924), Russian Soviet Bolshevik dictator, first leader of the Soviet Union, Marxist thinker, founder of Leninism

16.) **György Lukács**, György Bernát Löwinger (1885–1971) Marxist philosopher, aesthetician, university professor, politician

19.) **Pope John Paul II**, Karol Józef Wojtyła (1920–2005); appointed Archbishop of Krakow in 1964 and Cardinal in 1967; elected Pope on 16 October 1978; the first Slavic pope, and the first non-Italian pope for 455 years

28.) **Martin Heidegger** (1889–1976), German idealist philosopher, one of the founders of existentialism

41.) **King Saint Stephen**, Vajk (975–1038), the first Christian king of Hungary (1001–1038)

42.) **Charlemagne** (742–814), King of the Franks, Holy Roman Emperor, restorer of the Western Roman Empire

Voltaire, François-Marie Arouet (1694–1778), French Enlightenment writer, poet and philosopher

49.) **King Matthias I**, Matthias Corvin (1443–1490), King of Hungary 1458–1490; (rival) King of Bohemia from 1469; Duke of Austria from 1486

Count István Széchenyi (1791–1860), politician, writer, polymath, economist; Minister of Transport in the government of Lajos Batthyány; called “the greatest Hungarian” by Lajos Kossuth

Péter Pázmány (1570–1637), Archbishop of Esztergom, cardinal, writer, leading figure in the Hungarian Catholic renewal

János Arany (1817–1882), poet, teacher, director of the Kisfaludy Society, member and secretary-general of the Hungarian Academy of Sciences

Béla Bartók (1881–1945), composer, pianist, ethnomusicologist

55.) **István Barankovics** (1906–1974), lawyer, editor, Christian Democrat politician, secretary-general of the Democratic People’s Party; emigrated in 1949

Sándor Sík (1889–1963), Piarist provincial superior, priest, poet, university professor

74.) **Koppány** (c. 962–997), son of Zerind the Bald, a relative of Grand Prince Géza. After Géza's death he laid claim to power, but was opposed by Géza's family, who were loyal to Vajk (Stephen). Stephen won the bloody decisive battle at Soly, and stabilised the new Christian Hungarian state. According to the chronicles, after execution Koppány's body was quartered, with the parts being displayed in Győr, Veszprém, Esztergom and Gyulafehérvár (Alba Iulia).

Péter Orseolo (1011–1046 or 1059), King Saint Stephen's designated successor, King of Hungary 1038–1041 and 1044–1046

Josemaría Escrivá (1902–1975), theologian, honorary papal prelate, founder of Opus Dei in 1928 and the Priestly Society of the Holy Cross (*Societas Sacerdotalis Sanctae Crucis*) in 1943; beatified in 1992 and canonised in 2002

86.) **Socrates** (470–399 BC) Greek philosopher from the Classical period

Seneca, Lucius Annaeus Seneca (4 BC – AD 65), Roman Stoic, dramatist and statesman

Immanuel Kant (1724–1804), German Idealist philosopher, professor of theology, the creator of transcendental idealism

94.) **József Mindszenty**, József Pehm (1892–1975), prince primate archbishop, cardinal; one of the Hungarian Catholic Church's greatest 20th-century figures. Appointed Archbishop of Esztergom in 1945; arrested in 1948; confined in the US embassy in Budapest from 1956 onwards; emigrated in 1971; the process of his beatification is in progress.

95.) **Saint Ladislaus** (c. 1040–1095), Hungarian king from the House of Árpád, 1077–1095

99.) **Bill Clinton**, William Jefferson Blythe III (b. 1946), 42nd President of the United States, 1993–2001

GLOSSARY

6) **a priori** (Latin): having the quality of a first principle, not subject to analysis

12) **individuality, liberal individualism**: socio-philosophical principle which uses the individual as the starting point for a consideration of society

personalism: a philosophical and theological tendency that focuses on the person

collectivism: a tendency in social theory which emphasises the communal-social component of human life at the expense of individual-personal considerations

subsidiarity: the principle of mutual assistance, one of the fundamental principles of Christian democracy, which states that where there are different organisational levels for decision-making, a higher level has no authority to decide on a matter which can be decided on at a lower level

15) **The Absolute**: a metaphysical concept, meaning unconditional, independent of all else, without limits; the opposite of relative

26) **deviance**: a violation of the norms adopted by the majority of a community or society; departing from social norms; without rules

perverted: morally corrupt, debased, diseased

47) **caliphate:** a territory under Islamic religious and political leadership

Sharia: correct behaviour and law guided by Islamic moral principles, as determined by God (Allah) within the Islamic theological system; its main purpose is regulation of the community.

54) **KDNP:** the Christian Democratic People's Party, formerly known as Democratic People's Party (DNP, 1944–1949). The Christian Democratic People's Party was revived in 1989. It is a member of the European People's Party, and since 2010 the KDNP has been a member of the governing coalition in a parliamentary group alliance.

SZDSZ: the Alliance of Free Democrats, formed as a liberal party in November 1988; between 1990 and 2010 it was a parliamentary party, and a coalition partner of the MSZP in three governments; officially dissolved in September 2014.

Fidesz: founded as the alliance of Young Democrats on 30 March 1988; in 1995 renamed Fidesz–Hungarian Civic Party, it entered government in 1998; became an alliance in 2003, changing its name to Fidesz–Hungarian Civic Association. The Fidesz–KDNP party alliance won the 2010, 2014 and 2018 parliamentary elections with two-thirds majorities.

55) *The Democratic People's Party (DNP)*: party espousing the worldview of Christian democracy and Christian socialism and the values of parliamentary democracy, founded in autumn 1944, registered in spring 1945 and banned in 1949; it is the predecessor of today's KDNP.

64) *The Holy Crown*: the symbol of the Hungarian state and its legal continuity; according to the Doctrine of the Holy Crown, it is the sole legitimate earthly possessor of supreme power over Hungary, a legal entity, and the source of all Hungarian law. One of the oldest still intact crowns in Europe.

75) **1848**: the Revolution and War of Independence of 1848–1849 was one of the decisive events of Hungary's modern history, and one of the cornerstones of national identity. With its social reforms it launched civic transformation, and with its defensive struggle against Vienna it became a determinant factor for national consciousness.

1956: the Revolution and War of Independence of 1956 was the people of Hungary's revolution against Stalinist terror and a war of independence against Soviet occupation, and one of the defining events in 20th-century Hungarian history. It began with a peaceful demonstration of Budapest students on 23 October 1956, and ended with the crumbling of the armed resistance on 11 November.

79) **Syncretist Gnosticism**: the various gnostic systems are characterised by *syncretism*, meaning that their doctrinal systems are woven from a variety of spiritual traditions; in addition to Greek – mainly Platonic – elements, there are Jewish and Christian influences.

82) ***sui generis*** (Latin): unique, specific, special; an independent reality that cannot be traced back to anything else

83) **Pázmány Péter Catholic University**: a state-recognised ecclesiastical university. The faculties of Law and Political Science, Information Technology and Theology are based in Budapest, while the Faculty of Humanities is in Piliscsaba. The Faculty of Theology was the successor to the Faculty of Theology of the university founded by Cardinal Péter Pázmány in 1635 in Nagyszombat (now Trnava in Slovakia), and the Roman Catholic Academy of Sciences founded in 1950. In 1999 the university received recognition by the Holy See (cf. *Ex corde Ecclesiae*).

Piarist High School: founded in 1717, with five grades at the beginning of the 19th century, later expanded to six. From 1883 it operated as an eight-grade national college operating with a state curriculum. It was nationalised in 1948. From 1950, on the basis of an agreement between the state and the Church, it was returned to the Piarist order and was able to operate as a four-grade high school. In the autumn of 1953 the building on Budapest's

Váci utca was seized, and the Piarist High School was moved to Mikszáth Kálmán tér. In 1989 limits on numbers were abolished, and it became a six-grade high school. In 2011 the school and the order moved back to its original Váci utca building.

Bethesda Reformed Children's Hospital: the only church children's hospital in the Central European region. On 1 January 1866 it was opened by the German-Speaking Reformed Church Parish. It was nationalised in the Rákosi era, and after the fall of communism it was returned to the Reformed Church.

90) ***distinction:*** marking off or distinguishing as different

discrimination: making a distinction in favour of or against a person based on something other than individual merit

98) ***The Academy of Theology:*** the successor to the Faculty of Theology of the university founded by Péter Pázmány in 1635 in Nagyszombat (Trnava in present-day Slovakia)

CURRICULUM VITAE⁷

Zsolt Semjén was born in Budapest on 8 August 1962. His wife, Erzsébet Gabriella Menus, graduated from the Ferenc Liszt Academy of Music, and is a singing and music teacher at the Saint Angela Primary School and High School, a choir director and church musician. Their children are: Emese Borbála (born 1991), a lawyer; Botond Benedek (born 1994) an economist; and Ágoston Álmos (born 1996), an architecture student.

In 1981 he graduated from Szilágyi Erzsébet High School. In the years preceding the fall of communism he was a lay student at Pázmány Péter Roman Catholic Theological Academy, graduating as a theologian in 1991. In parallel with this, he studied at Eötvös Loránd University's Faculty of Humanities, obtaining a degree in Sociology in 1992. In 1996 he was awarded the title of honorary associate professor by Pázmány Péter Catholic University. In 1997 he gained his PhD with a dissertation on the sociology of religion. Since 2011 he has been an honorary professor at the University of Óbuda. In 2014 he received an MA degree in wildlife management from the Faculty of Forestry at the University of West Hungary.

In 2000 his book "Yes, We Must Speak!" was published by Márton Áron, and in 2003 "Church

---

⁷ Source: Almanac of the National Assembly; published by the National Assembly, Budapest, 2017

Policy – Church and Politics” was published by the Saint Stephen Society as an independent book. The following books have been published by the Barankovics Foundation: “Ius Resistendi” (2007); “On a Straight Path” (2008); “We Fight for All Hungarians!” (2011); “Between Two Pagans” (2013); “One Million” (2017); “Poems: Knowing the Unknowable” (2018).

The encouragement of his theology professors played major role in him entering public life, and his thinking was considerably influenced by papal social encyclicals. In the spring of 1989 he was a founding member of the Christian Democratic People’s Party. In 2002 he was elected Deputy President of the party and then, on 28 June 2003, President. He has been re-elected five times – most recently on 18 January 2020, when he was unopposed.

In 1990 he was a candidate for the Buda Castle District, and later became the KDNP parliamentary group’s Registrar and Press Officer. In October 1990 he was elected through the party list as a local government representative and fraction leader for District II in Budapest. In 1994 he stood as a parliamentary candidate in the Castle District, but won his seat in Parliament through the party’s national list. In 1994 he became a parliamentary clerk and a member of the parliamentary social and health committee, and in 1995 he became vice president of his party’s parliamentary group. From 1998 to May 2002, as part of the civic coalition government, he was Head of Church Affairs at the level of deputy minister of state in the Ministry of National Cultur-

al Heritage. This period saw a number of important developments in church affairs: an international ecclesiastical summit was held in Hungary; the previous government's disputes with the Holy See were resolved; state funding for religious education was restored; an agreement with the historic churches was concluded; funding of church institutions performing public tasks was ensured at the same level as that for state institutions; and church properties nationalised under socialism were returned to the Church. He also played a role in the Holy Synod of Constantinople recognising King Stephen I as a saint in Orthodox Christianity. This is considered to be the greatest success in Hungarian ecclesiastical policy, and means that King Stephen is the only saint recognised by both Eastern and Western Christianity since the East-West Schism of 1054.

In 2002 he returned to Parliament. In 2006 he stood as a candidate in the constituency of Kálcs: a one thousand-year-old Catholic archiepiscopal centre, where his victory was not in doubt. In parallel he was also placed fourth on the joint national party list of Fidesz and the KDNP. In May he became a co-chair of the Hungarian Solidarity parliamentary group alliance, which embraces the Fidesz-KDNP parliamentary group, and leader of the Christian Democrat parliamentary group until the end of the parliamentary term. As party president and parliamentary group leader he has been one of the leading protagonists in parliamentary debates before the start of daily business. As a result of his role as a "frontline politician" he has often been

the target of political attacks, which he find “entertaining more than anything”. In 2014 he said that he is able to make a distinction between Zsolt Semjén and the resulting “political product”: the two are, of course, interdependent in terms of values, but emotionally they are not identical.

He is involved in numerous professional and charitable organisations. In 1994 the Hungarian Conference of Catholic Bishops awarded him the Pro Ecclesia Hungariae award in recognition of his ecclesiastical work. In 1997 he received the Pázmány Péter Commemorative Medal from the board of Pázmány Péter Catholic University. In December 1998 Pope John Paul II made him a Knight Grand Cross of the Order of Saint Gregory the Great, and in 2002 he was made a Knight Grand Cross of the Order of Saint Sylvester. In 1998 he became a Knight Grand Cross of the Sovereign Military Order of Malta. It is spiritually important for him that since 2015 he has been a confratre of the Carmelite Order (OCD). In 2000 Archbishop of Constantinople and Ecumenical Patriarch Bartholomew I awarded him one of the highest honours of the Orthodox Church: the Holy Cross of the most holy lady Pammakaristos. This was followed in 2013 by the Order of Saint John the Theologian, Apostle and Evangelist, and in 2017 by the Cross of the Holy and All-Praised First-Called Apostle Saint Andrew.

He is a recipient of the Pro Caritate Award. On 29 June 2011 he was awarded the International Freedom Award by the Ronald Reagan Presidential Foundation in America.

In the parliamentary election of April 2010 he defended his seat in Kalocsa with a large majority – 58 per cent of the votes – in the first round of voting, against opponents who were mostly new. In addition to being at the top of the Conservative Party Alliance’s Bács-Kiskun County party list, he entered the election in fifth place on the national list. On 29 May 2010, when the second Orbán government was formed, as Deputy Prime Minister he became the Prime Minister’s first and general deputy. In addition to this, he carries out governmental work at ministerial level as Minister without Portfolio responsible for Hungarian Communities Abroad and Church Diplomacy. He was the initiator and leading spokesperson for the amendment to the Act on Citizenship, which on 26 May 2011 was adopted with a large majority in Parliament, and which enables Hungarians living beyond the borders to gain dual citizenship. He played a role in the drafting of the Fundamental Law of Hungary.

In the parliamentary election on 6 April 2014 he won a mandate as the second-placed candidate on the governing parties’ joint national list. When the new government was formed in June, he maintained both his posts of general Deputy Prime Minister and Minister without Portfolio responsible for Hungarian Communities Abroad and Church Diplomacy. He was one of the initiators of legislation which designated Good Friday as a public holiday. He sees the emerging policy system for unification of the nation as a source of natural pride. At the Hungarian Standing Conference on 10 November

2017 he announced that the one millionth new Hungarian citizen had taken their oath of citizenship.

In the parliamentary election on 8 April 2018 the Fidesz-Christian Democratic People's Party alliance won its third two-thirds majority, and he was returned to Parliament as the second candidate on the alliance's national party list. In Viktor Orbán's fourth cabinet he is again general Deputy Prime Minister and Minister for Hungarian Communities Abroad, Policy on National Minorities, Church Policy and Church Diplomacy.

Antológia Kiadó és Nyomda Kft.

A kiadásért felel: Lezsák Sándor

Készült Lakiteleken a 2021. évben

Felelős vezető: Agócs Sándor ügyvezető igazgató

ISBN 978-615-5862-69-4

Isten az égi haza mellett
földi hazát is adott nekünk,
ezért valamiképpen
az égi hazához is hűtlen az,
aki földi hazájának
sorskérdései előtt dezertál.

In addition to a home in heaven,
God has given us a home on
earth, so somehow it is an act
of faithlessness towards one's
home in heaven to desert those
matters which shape the fate of
one's home on earth.